

ORIENTEERUJA ORIENTEERUJA

2007

nr.5 / 102

MERIKE VANJUK ÜLLATAS MMil

Eesti meistrid neljal alal

Maret Vaheeri tubli sõit MMil – 10. koht

Kiievist kilbiga

SISUKORD:

- 4** EOLi uus tegevjuht on Paul Poopuu
- 5** Leedu orienteerujate ajakiri
- 6** Kiiev võõrustas orienteerujate MMi
- 15** V Ratta-O MM Nove Mestos
- 20** EMV tavarada - rajameistri kaalutlustest
- 23** Kõrvemaal pärjati Eesti meistrid pikal rajal
- 25** Eesti MV tulemused
- 26** Juubelihõngulised meistri-võistlused Moostes
- 28** Vösast väljas. Herje Aibast
- 31** Ilvesteate algusaegu meenutades
- 34** Läti MV eestlase pilgu läbi
- 36** Dr O-Trops
- 37** Hansapank Xdream III osavõistlus
- 38** Juhatuse otsused

Esikaanel:

Merike Vanjuk saavutas MMil Kiievis lühirajal 10. koha.

Foto: Karli Lambot

Järgmine Orienteeruja ilmub: nr 6/103 novembris 2007

Kaastööd Orienteerujasse nr 6 saata hiljemalt 15. novembriks.

Väljaandja: Eesti Orienteerumislit;
www.orienteerumine.ee

Peatoimetaja: Arvo Saal, tel 5531 235 arvo.saal@mail.ee

Toimetus: ajakiri@orienteerumine.ee
Sixten Sild, Maret Vaher, Jürgen Einpaul,
Mihkel Järveoja, Kaidi Ruusalepp

Keeletoimetaja: Aili Miks

Kujundaja: Riju Johanson

Kojukanne: Eesti Post

Tellimine: Eesti Orienteerumislit
eol@orienteerumine.ee, tel/faks 6398 681

Tellimishind aastaks 200 krooni. Arveldusarve:

10220034030010 Eesti Ühispank

Toimetusel on õigus kirju ja kaastööd nende selguse huvides toimetada ja lühendada. Kaastööd ei retsenseerita ega tagastata.

Toimetus ei vastuta kuulutuste ja reklaamide sisu eest.

Ajakiri Orienteeruja ilmub 7 korda aastas.

Orienteerumise MM-võistlused Kiievis töid meelde nõukogude aja, mida ei suutnud varjutada ukrainlaste täielikult väljavahetatud autopark ja säravad reklaamtahvlid tänavatel. Inimesed on jõukamaks muutunud ja paljud teinud teoks sovjeedi unistuse – ostnud endale auto. Ja mitte ainult: liikluskultuuri vaadates on ostetud ka juhiluba.

Transpordiprobleemid olidki selle MMi üks märksõna. Orienteerujate võistluspäev algas hommikul samal ajal, kui sajad tuhanded inimesed liikusid autode ja metrooga üle Dnepri jõe, mis ettearvatult põhjustas ummikuid sildadel ning muudes liiklussõlmedes. Nii jäädigi mõnikord starti hiljaks.

Korraldajate kiituseks tuleb öelda, et võistluse tehnilised komponendid – kaardid, rajad ja ajavõtt, oli perfektsed ja pälvitud võistlejate üksmeelse heakskiidu. Võistluspaikade üldilme oli aga MMi jaoks troostitu ja meenutas korraldajate kiituseks tuleb öelda, et võistluse tehnilised komponendid – kaardid, rajad ja ajavõtt, oli perfektsed ja pälvitud võistlejate üksmeelse heakskiidu. Võistluspaikade üldilme oli aga MMi jaoks troostitu ja meenutas korraldajate kiituseks tuleb öelda, et võistluse tehnilised komponendid – kaardid, rajad ja ajavõtt, oli perfektsed ja pälvitud võistlejate üksmeelse heakskiidu.

Kiirustamist, kokkuhoidu ja viimase minuti mõtlemist näitab fakt, et tavaraja finaali eelsel päeval, kella 17 paiku ei olnud võistlusareeniks valitud heinamaal ainsatki märki sellest, et homme hommikul algavad siin MM-võistlused (!)

Eesti võistkonna esinemine Kiievis oli minu arvates kordaminek. Tahan rõhutada just sõna võistkond, sest lühi- ja tavarajal ei pääsenud finaali ainult 1(!) võistleja. Minu meelest on koondise keskmine tase oluliselt tõusnud ja näiteks meeste hulgas ei ole Olle enam nii ülekaalukas liider.

Kolm kummendat kohta – Olle Kärner ja Merike Vanjuk lühirajal ja meeste teatevõistkond – on hea tulemus. Tilk tõrva meepotti oli ainult täielik põrumine sprindis.

Koondise treeneril Tarvo Avastel tuleb mõelda, kellega siin edasi minna. Prooviks avansina äkki nooremaid mehi?

Kogenud orienteerujad Andreas Kraas ja eriti Erkki Aadli tegid sel aastal suure arenguhüppe tavarajal, aga sprindis ei ole arengut olnud. Sander Vaher on kahel viimasel MM-il olnud kindel teatejooksu avavahetuse mees, kuid individuaalvõistluse on ära rikkunud orienteerumisvead. Ilma rumalate vigadeta oleks potentsiaali pääseda kahekümne parema hulka.

Sama põhjus mõjutab kiibitseja arvates ka Liis Johanson ja Annika Rihma tulemusi. Eeskujuks neidudele võiks olla Merike, kes säilitas lühiraja finaali tehnilisel maastikul külma pea ning saavutas oma karjääri parima tulemuse.

Kõigi orienteerujate nimel tänan kõiki võistlejaid ja treenerit, nende abilisi Timo Suppit ja Herje Aibastit ning välikorrespondendina tuleristsed saanud Karli Lambotit!

Kiievist tagasipöördunult avastasin, et minu kodulinn Tartu on saavutanud maailma tipporienteerujate märgatava tiheduse ühes teatavas piirkonnas. Selgus, et Sõpruse silla keskkohast vähem kui 1 km kaugusel elavad kolm MM-võistlustel esikümnesse jõudnud võistlejat. Ja ainult natuke kaugemal veel mõned MM-il käinud sportlased. Muide, Tartu linna selles piirkonnas on minu arust kõige ebainimlikumad treeningvõimalused orienteerujatele!

Suvine orienteerumishooaeg läheneb lõpule.

EOLis on tulemas toimekas sügis, kui oktoobri alguses alustab uus EOLi tegevjuht Paul Poopuu. Ees on ootamas üldkogu ja muidugi presidendivalimised. Mul tuleb vist veel üks presidendiveerg kirjutada.

Kohtumiseni!

Leho Haldna
18.09.2007

EOLi uus tegevjuht on **PAUL POOPUU**

Näen, et Eesti Orienteerumisliidu tegevjuhina on minu tegevusväli suuresti seotud nende eelistuste, prioriteetide ja otsuste haldamise ja elluviimisega, mis on püstitatud EOLi üldkogu ja juhatuse poolt. Samas pean oluliseks otsekontakte klubidega, et olla kursis nende tegemiste, võimaluste ning ootustega EOLi kontorile. Vajalik on jätkata klubidele igakülgse info jagamist, mis võimaldab neil paremini oma tegevust korraldada.

EOLi tegevjuhina on oluline teha koostööd ja omada infot EOK ja Kultuuriministeriumi spordipoliitika suundadest ja toetusvõimalustest. Vajalik on võimalikult hästi kasutada neid võimalusi, mida need organisatsioonid pakuvad.

Endise koolijuhina arvan, et rauda tuleb taguda ka hariduse suunal, et orienteerumine kehalise kasvatusena ainekava osana jõuaks ka tegelikkuses võimalikult kõigile õpilastele elementaarsete praktiliste orienteerumisoskuste

andmiseni. Seda eelkõige tõhusama orienteerumiselase õpetajakoolituse kaudu kõrgkoolides.

Vaja on jätkata edukalt toimivate projektidega (nt. Liigu kaardiga) ja samas otsima ning leida uusi projekte, mida ellu viia.

Kuna elus on väga olulised usalduslikud ja vastastiku kasulikud suhted, siis arvan, et tegevjuhi ülesandeks on ka suhtlemine, kontaktid ja koostöö väga erinevate organisatsioonide, firmade, meediaga, samuti paljude võimekate isikutega, kes oma tervise- ja spordiharrastuse on sidunud selle meedliva spordialaga.

Lisaks soovin oma tegevusega kaasa aidata sellele, et meie väga edukad ja ilmselt suurte eeldustega juunioridest tipptegijad suudaksid oma võimed välja arendada ning juunioriea edu korrata ka täiskasvanute tippkonkurentsis. Sama südamelähedaseks pean enda jaoks noortetöö valdkonda.

Eelnenus on ilmselt vaid killukesi tegevusvaldkondadest, mis EOLi tegevjuhina mind ees ootavad, ent usun, et orienteerujad on aktiivne ja tegus rahvas, kes armastab oma spordiala ning kellega koostöös on võimalik mistahes püstitatud eesmärgid ellu viia.

Veidi endast

Olen 49aastane, abielus, peres on 3 poega. Sündinud Saaremaal. Enamuse elust elanud Türi kandis.

Lõpetanud Tallinna Pedagoogilise Instituudi keha- ja kultuuri eriala. Töötanud 26 aastat haridussüsteemis, Retla põhikoolis ja Türi Majandusgümnaasiumis. Sellest 23 aastat koolijuhina.

Orienteerumist olen harrastanud alates 1981. aastast. Sportlike saavutuste poolest pääsesin mõnel korral Eesti koondisse Balti matsidel, kus parimaks tulemuseks jäi individuaalne 10. koht ja teatevõistluse hõbe. Aastatel 1994-2001 olin EOLi juhatuse liige, noortetöö juht ning noorte- ja juunioride koondise treener.

Olen olnud spordiklubi "Esto" ja orienteerumisklubi JOKA president, Järvamaa Spordiliidu ja Türi Spordiklubide Liidu juhatuse liige, käesoleva aasta algusest Järvamaa Spordiliidu juhatuse esimees. Ühiskondlikus korras olen tegelenud aastaid nooriori-enteeerujate juhendamisega.

Paul Poopuu

KONTAKT:

Eesti Orienteerumisliit
Regati 1
11911 Tallinn, Eesti

E-post: eol@orienteerumine.ee
www.orienteerumine.ee
Tel/faks: +372 6398 681
Mob. 505 2240

Leedu orienteerujate ajakiri **Orientavimosi Sportas**

Koostanud Rimantas Serva (peatoimetaja) ja

Tomas Veršinskas (kaastöötaja)

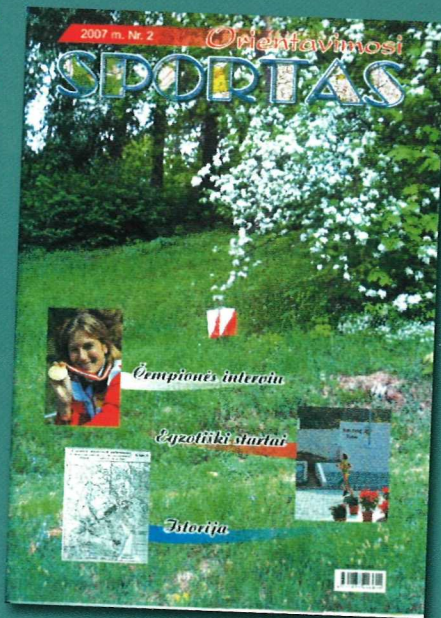
Mõned aastad tagasi välja antud Leedu orienteerumisuudiste paberväljaanne kolis aja möödudes täielikult paberilt internetti ja traditsiooniline Leedu o-liidu paberväljaanne lakkas eksisteerimast. Näis, et internet oma kiiruse, majandusliku kokkuhoiu ja globaalse levikuga saadab paberväljaanded igaveseks ajaks muuseumisse.

Siiski on moodsalt virtuaalsel meedial ka puudusi. Hoides käes paberist ajakirja, võid tunda päikesepaistet sellest päevast, mil ajakiri trükikojast tuli, sa võid teda nuusutada, võid panna endale sahtlisse ja avada ta uuesti 20 aasta pärast, sa ei kutsu teda iialgi "tööriistaks" või "vahendiks", vaid "mälestuseks päevist, mida sa oled läbi elanud".

Kõik eelnev ja lisaks paljud muud asjaolud põhjustasid selle, et paar aastat tagasi tegi Rimantas Serva (üks Leedu orienteerujatest) ettepaneku Leedu orienteerumisajakirja uuestisünniks. Muuseas, see ettepanek tehti ja arutati interneti teel, nimelt Leedu o-foorumis (www.osport.lt/).

O-seltskond jagunes küsimuses kaheks ja kuna oli inimesi, kes seda ideed kaitseksid, läks töö lahti. 2006. aasta suvel ilmus esimene ja ainus number tol aastal. 2007. aastal ilmub 2 numbrit. Suurt tuge on ajakirja tegijatele andnud Leedu orienteerujad kaastöid kirjutades, fotosid tehes, ajakirja rahaliselt toetades ja ka ajakirja ostes.

Iga ostetud ajakirja numbril puhul arvestame, justkui oleks sellega antud üks poolthäl meie *Orientavimosi sportasele*.

Esimene number sai umbes 300 "jah!"-häält. Seda loeme seda heaks tulemuseks alguse kohta. Meie esimest numbrit ei toetanud üksnes leedukad, vaid isegi tuntud prantslane – Thierry Gueorgieue, kes nõustus lahkelt intervjuud andma.

Rääkides ajakirja tegijatest, siis oleme me kõik vabatahtlikud. Rimantas Serva on kogu protsessi käimalükkav tuum ja teised teevad kaastöid niipalju, kui suudavad. Nagu igaühe jaoks, on ka meil suurim probleem aeg, aga kes seda ajakirja siis ikka teeb, kui mitte sina ise ja millal ta siis veel ilmuma peaks, kui mitte täna?!

Samas – kuna me kõik oleme vabatahtlikud, annab see meile vabaduse teha paindlikku ja avatud ajakirja. Kõigi kirjasaatjate kaastööd on väga oodatud ja artiklite stiil on suhteliselt vaba. Ma

võime endale lubada naerusuu-märkide ":)" lisamist artiklitesse, kui me seda vajalikuks peame.

Samm-sammult on ajakirja sisu välja kujunenud ja tekkinud traditsioonilised rubriigid. Proovime igas numbris intervjuerida mõnda rahvusvahelise klassi tipporienteerijat (Th.Gueorgiou, S.Niggli-Luder, ... (meie oktoobrikuu numbril intervjueritav on hetkel veel saladus). Koos intervjuuga trükime ära sportlase posterit. Samuti on meil traditsiooniline "retro" rubriik, kus inimesed jagavad mälestusi orienteerumisest ammu aegadel. Alati sisaldab ajakiri ka suurvõistluste ülevaateid ning sportlaste ja treenerite muljeid.

Hetkel ajakirjal ettetellimissüsteem puudub, aga me oleme ka väga oma "raja" alguses, nii et püüame jälgida parimaid eeskujusid mujalt maailmast, kaasaarvatud Eestist! Kuigi ajakirjal ei ole hetkel oma internetilehekülge, on selle tegemine lähitulevikus plaanis ja me loodame, et meie virtuaalne kodu leiab oma asupaiga Leedu orienteerumislidu kodulehel (www.losf.lt)

Ajakirja *Orientavimosi sportas* sündi kajastava lühiülevaate lõpetuseks rõhutame, et meie ajakirja kolmandas numbris (ilmub 12. oktoobril) on sees küllaline Eestist ja selle küllalise nimi on Orienteeruja. Kõnealune artikkel on pühendatud Eesti orienteerumisajakirja 100. numbril ilmumisele!

Soovime kõike head ajakirjale Orienteeruja ja tema lugejatele!

TIMO SUPPI

Merike Vanjuk üllatas

Kümne aasta pärast ei tule tõenäoliselt kellelgi palju meelde Šveitsi, Taani või Tšehhi MMist, küll aga eristub nende ladusate ja seetõttu pisut argiste võistluste reast Kiievi tšempionaat. Esimest korda võttis suurlinn tipporienteerujad oma embusse ja esimesed muljed on alati kõige värvikamad. IOF soovib olümpiamängude perspektiivi silmas pidades tuua orienteerumise võistlusi rohkem suurlinnadesse, iidne Kiiev oli seega teerajaja rollis.

□ KARLI LAMBOT □

Suurlinn Kiiev

Ukraina pealinn elab üleminekufaasis. Pärast nõukogude korra kokkuvarisemist on elanike arv vähenenud 4,5 miljonilt 3,5 miljonini, lagunenu on riiklik hoolekande- ja tervisekindlustuse süsteem.

Esimeste päevade suurima ehmatus tekitas sealne alkoholi tarbimine. Ilmselt on argielus toimetuleku pinged üheks põhjuseks, miks nii palju juuakse. Alguses oli harjumatu näha, et õlut joovad nii emad lastevankreid lükates kui ka vanaemad lastelastega pargis jalutades.

Kuid linn kasvab ja kosub. Tohtu hulk ehitusplatse andis tunnistust kiirest majandusarengust. Kiievis võis tõesti tunnetada, et Ukraina on valimas demokraatlikku arenguteed ning pigem vajavad inimesed aega vabadusega harjumiseks ning iseendas uute piiride seadmiseks.

Nõukogude riigis üles kasvanud sportlasi Kiiev tõsiselt üllatada ei suutnud. Heaoluriikidest pärit kaasvõistlejad

olid aga tõsisemates raskustes. Küll saadi toidumürgistusi ja kõhuviirusi, küll hulkuvatelt koertelt hammustusi, küll oldi häiritud antisanitaarsustest võistlusplatsidel (kodutute laagrid ja prügi metsades) ja kaootilisest liiklusest. Pärast tipud olid siiski niisugustest asjadest üle ning tegid vaatamata kõigele oma tööd väga tõsiselt.

39 riigi koondised elasid üle linna mitmetes hotellides, aga enamuses siiski, sarnaselt eestlastele, hotellis Turist. Tuleb tunnistada, et Turist jäi võistluste ajaks saabunud kuumalai-

KARLI LAMBOT

kümnenda kohaga

nele selgesti alla. Kuumus küündis varjus 37°-38° C ning tegi kõigile liiga. Konditsioneerita ja päikesepoolsetes tubades oli pea võimatu magada. Linade vees märjaks kastmine ning kõigi uste ja akende avamine leevendasid lämbust vaid osaliselt.

Eesti koondislased olid oma kulu ja kirjadega käinud juuli alguses Ukrainas laagris ning seega kohalikeks oludeks ette valmistunud. Vaid kuumalainet ei osatud ette näha ning see avaldas mõju taastumise kvaliteedile.

Ettevalmistus maailmameistrivõistlusteks

Peatreener Tarvo Avaste juhitud koondisse kuulusid Annika Rihma, Liis Johanson, Merike Vanjuk, Andreas Kraas, Erkki Aadli, Olle Kärner ja Sander Vaher. Juba talvel peetud

neljas ettevalmistuslaagris oli abistava treenerina juures Timo Suppi ja MMks liitus veel füsioterapeut Herje Aibast. Esmakordne füsioterapeudi kaasamine pälvis kõigilt vaid kiidusõnu.

Talvine põhja ladumine oli läinud peaaegu kõigil enam-vähem ootuspäraselt. Vaid Olle eelmise aasta augustis saadud vigastus ja operatsioon detsembris lõhkus ettevalmistustsükli väga oluliselt. Kõik olid MMiks valmistumist võtnud ülimalt tõsiselt. Juba mainitud neljale laagri Eestis ja ühele Kiievis lisandus veel kevadine nädal Hispaanias. Oluline on lisada, et välislaagrite kulud katsid orienteerujad ise.

Kvalifikatsioonid

Sprindi kvalifikatsioonist õnnestus edasi pääseda vaid Annikal. Etteruttavalt võib öelda, et iseseisvalt harjutaval Annikal ebaõnnestus MM-l vaid lühiraja eeljooks. Viis korralikku tulemust kuuest üritusest on hea stabiilsuse tundemärk. Erkki, Andreas, Sander ja Liis jäid juba päris kindlalt finaali ukse taha. Võib-olla on õigus EOLi presidendil Leho Haldnal, et eeskätt sprinti võiks kogemuste omandamiseks nooremat ja kiiremat jõudu juurde tuua.

Edasi läks palju paremini. Tava- ja lühiraja 12st kvalifikatsioonikandidaadist pääsesid lõppjooksu juba 11 sportlast! Õnnelikuim oli kindlasti Andreas, kes mõlemal korral oli oma eeljooksu viimane edasipääseja. Arvestades orienteerumisspordi üleilmse kandepinna laienemist ja konkurentsi

Peale avamispidu soola ja leivaga

tihenemist viimasel kümnendil kinnitab 92%line tava- ja lühiraja finaalis pääsemine koondise keskmise taseme tugevust. Eestlased olid ilmselt selle mitteametliku võistluse parimad.

Kvalifikatsioonivõistlused andsid parema ülevaate võistlusmaastikest. Paljude koondiste jaoks oli suurim üllatus lühiraja võistlusplats, mis ei vastanud sugugi MMi eelsele infole. Madala reljeefiga tihedale alusmetsale ja vähese nähtavusega metsale lisasid värvi kodutute telkmajad ning KPdes hulkuvad koerad.

Puhkepäevad

Meie jaoks edukatele kvalifikatsioonidele järgnes puhkepäev. Rahutu hingega Andreas proovis küll leida kaashuvilisi Tšernobõli tuumareaktori inspekteerimiseks, aga alalhoidlikud orienteerujad (mitmeid neist on ikkagi pereinimesed!) eelistasid Kiievi maailmakuulsat koobaskloostrit. Maaalustes käikudes pühakute säilmete juures andis kuumus meeldivalt järele ning lisaks sai igaüks korduvalt kirikus küünla läita ning enesele midagi vaikselt soovida.

Lühiraja finaali

Lühiraja finaalis jooksis Merike kümnendale kohale! Ta jõudis üle kaheksa aasta eesti naisorienteerujatest MM-l esikümnesse ja see oli finaali suurepärase algus. Igapäevaselt hambaarstina leiba teeniv ja treener Tiit Tali

Merike Vanjuk

KARLI LAMBOT

nõuannete järgi harjutav Merike oli tehniliselt nõudlikuks lühirajaks suurepäraselt keskendunud. Eeskätt rohelises alusmetsas tuli küll mitu väiksemat viga, kuid tihe kontakt kaardiga aitas vältida suuremaid eksimusi. Suuremate vigadest ei pääsenud lämmatavas kuumuses väga paljud tugevad jooksjad. Tiitlikaitsja Simone Niggli ei väärtanud ning võitis esikoha veenva ülekaaluga.

Koondise liider Olle Kärner suutis MM-l teha selle aasta parima stardi (35'34"). Suuremate vigade vältimine tiheda alusmetsaga ning madalate reljeefivormidega maastikul ning jooks tõusvas tempos andsid lõpuks kümnenda koha.

Merikese kommentaare

LÜHIRAJA 10. koht

Pärast bussist maha astumist ja *check-in*'i tegemist jalutame peatreeneriga stardi-soojendusala suunas, otsides kohta, kuhu teha oma väike laager. Männimets, aga sellise tiheda alustaimestikuga (ühesõnaga võpsik), et pole mahaistumisekski kohta. Norrakate treener kisub mõningaid taimi lausa juurtega üles, et vähegi ruumi tekitada, meie kasutame tallamise-trappimise meetodit. Nüüd saab veel pea pool tundi pikutada, enne kui tuleb hakata riideid vahetama ja soojendust tegema.

S – I Kella viimane piiks, turske kohtuniku käsi langeb õlalt, seega võin haarata kaardi. Esmane pilk sellele – etapi esimeses pooles saab suunda hoides kasutada väljaveoteid (vähemalt antakse veidi aega sisseelamiseks). Aga tundub, et etapi lõpp kujuneb oluliseks võtmepunktiks, näitamaks, kuidas oled suutnud võistluseks häälestuda ning algtempo, maastiku ja kaardi omavahel kokku viia.

Jõudnud natuke suuremale teerajale, jooksin mööda seda veidi vasakule kuni ees paistab teerist, siis võtan suuna punktile. Metsa all joostes lasen tempol veidi langeda, et suudaksin kõik täpselt välja lugenult suunda kontrollida, et kontakt kaardi ja maastiku vahel kordagi ei kaoks. Pidepunktina soovin silmata punkti eel pikliku lohu otsas olevat auku, mida ka näen ja samas kohe ka esimest KPd.

1 – 2 Lühike, tehniline, loen kõik lohud välja, üle sadula punkti.

2 – 3 Kuna eeljooksus tegin ühel natuke pikemal etapil "liiga" otseminekuga väga suure vea, otsustan kindla peale minna ja kasutada vasakult sihti, kus kaardilugemine on minimaalne ja suurelt-lamedalt lohult punktile pealeminemine probleeme ei tekita. Rajakesel-sihil joostes jõuan mõelda, et kuigi see parim lahendus ei ole, ei tohiks ma ringijooksuga ka midagi kaotada.

3 – 4 Väiksest nõlvast alla joostes kallutan ennast veidi vasakule, seisatan korra väikse rohelise lohu ääres. Ennast kontrollides – selge, punkt on vasakul orvandis.

4 – 5 Punktist väljudes näen, et minu järel suunduvad punkti kolm eespool startinut, nende hulgas üllatuslikult ka 8 minutit varem rajale läinud norrakas Hausken! Risune mets ja kaasvõistlejad häirivad mind sedavõrd, et teen kohe vea. Nüüd ei saa enam täpselt aru, maastik muutub ujuvamaks. Seisan. Järelikult olen liialt paremale tulnud, seega tuleb ikka vasakule, kõige tihedama võsa suunas minna, seal tundub ka reljeefi olevat (lohuke on ju tumerohelises!).

Mnjah, pääsesin veel suhteliselt kergelt. Hiljem teiste teekondi vaadates näen, et sellel etapil tegid kõik tipud sarnase haagi sisse, järelikult need kolm-neli konkurenti, kes minu järgi punkti võtsid, tampsid sisse piisava luha.

5 – 6 Raja kõige pikem etapp. Kaks varianti, kas minna vasakult mööda sihikest või paremalt teerajalt. Otsustan viimase kasuks, loodetavasti on metsateel parem joosta ja ka punktile peale minna. Vasakult vastujooksu ei saa kasutada, sest startisin

ees ja neljas kaasvõistlejast olen juba möödunud. Teele jõudes olen jälle kaldunud liialt paremale! Kirun veidi norralannat, et ta mu selja taga joostes suunda ei ole korrigeerinud. Egas midagi, saab pikemalt mööda metsateed joosta, kuigi jooksuammus särtsakus puudub. Nagu eeldasin, punkti võtmisea raskusi ei teki.

6 – 7 Kiirustan veidi, satun vasakule paralleelile. Õnneks saan ennast paika sellega, et "valge" metsaalaga nõlv on tõesti ilus männimets, mille kaudu punkti jooks on nagu ilusas pargis.

7 – 8 Eks tuleb suunaga otse minna, teeraja variant paremalt tundub liiga suure ringina. Kahjuks just siin mõjub alusvõsa väga suure takistava faktorina, liaani moodi taimed sunnivad lausa käima, joosta ei ole võimalik, tuleb ennast võsast läbi murda. Vist oleks pidanud ikka rada kasutama. Jõudsin täpselt väikse teeraja hargnemiskohta, üle suurema raja, mööda nõlva, ja punkti.

8 – 9 Üle raudtee minnes näen endast 100 m eespool jooksvat poolakat, talle järgneb ka norrakas, minu arust kalduvad nad veidi vasakule. Hoian suunda, satungi kaduvalle autojäljele (neid tundub metsas olevat rohkem kui kaardil), mööda

seada joostes kontrollin ennast teeristis, kas olen ikka õigel teel – jah. Alla lohku joostes näen tähist juba üsna kaugelt, kaardilt lugedes ongi siin väike lagedam ala. Norrakas ja poolakas tulevad vasakult ja võtavad punkti 20 m enne mind.

9 – 10 Nüüd jälgin vaid eesjooksjaid, järgmisest KPst algab ka tähistatud jooksuala.

10 – 11 Tähistust on kaardilt üsna raske välja lugeda, sest katkendlik joon kattub rajaga, tuleb lihtsalt lintide vahelt areenilt läbi joosta. Vaatan kaarti, raja viimased neli punkti tunduvad tehniliselt lihtsad. Lõdvaks lasta ei saa, sest nii väsimusest kui ka lõpujoont oodates on vead kerged tulema. Jootmisalal võtan Herjelt külma veega svammii, hea värskendus. Areenilt lahkudes kuulen viimasena Leho sõnu, et võta rahulikult.

11 – 12 Raiesmikule ja mööda teekest, oluline on õigel ajal metsa pöörata ja punkti tähele panemata mitte üle platsikese joosta. Eelnevad kogemused ütlevad, et piknikuplatside ümbruses on väikseid rajakesi oluliselt rohkem kui kaardil.

12 – 13 Eelmisel etapijooksul olin valinud variandi, et joosta tagasi raiesmikule ja kasutada

paremal olevaid radu. Seega jooksengi punktist välja paremale, siis viimaks näen aga kaardilt, et vasakult läheb ka rada, mida mööda on parem joosta kui võsas. Lõikan järgmisele rajale ning veidi on ka õnne, sest kaduva rajakese lõpp suunabki mind otse lohuse asuvasse punkti.

13 – 14 Nüüd on mul juba raske, kas tõesti tekib probleem viimase KPga? Viimaks jõuan ees oleva teeni, samas kuulen spiikrit, et esimene lõpetaja on kohe finišisse jõudmas ning mina peaksin tulema kindla liidriajaga. Ise tean, et nii lihtne see ei olegi, kui ikka punkti pole veel võtnud. Risti üle tee, kohe metsa. Oh, lõpuks näen ka lageda nurka ning viimast KPd.

MM-i kokkuvõte:

Algul olid mul vastandlikud emotsioonid. Kaks täiesti äärmuslikku etteastet – tehniliselt nõudlikul lühirajal väga hea tulemus, tavarajal katkestamine. Siis varsti adusin, et parem üks korralik tulemus, kui kaks keskpärast. Samas olen veendunud (eelnevate päevade väsimuse ja palavusest tingitud lisakurnatuse tõttu), et otsus tavarada pooleli jätta oli ainuõige lahendus. Seda tõestas ka teatejooks, kus raja lõpuosas suutsin veel korralikult pingutada.

Olle Kärnerit jahutab Tarvo Avaste

KARLI LAMBOT

Tavaraja finaali

Tavaraja finaali võistluskeskus asus maaliliselt kaunis Ukraina vabaõhumuuseumis. Meie võistlejate tulemused olid aga pisut argisemad. Rõõmustav oli koondise ühtlaselt tugev esinemine suure kuumuse (umbes +36 kraadi) ja viletsasti magatud öö(de) kiuste. Ainult eestlased olid kolme mehega esikolmekümnes. Reljeef meenutas Obinita ümbrust, uhtorud olid küll mõnevõrra sügavamad, prügi rohkem ning linnatänavad pikemad (võistlejad võisid rajavalikust tulenevalt joosta kilomeetreid asfaldil trollibusside vahel).

Olle Kärner alustas ehmatavalt aeglaselt, pärast esimesi kilomeetreid oli vahe liidritega viie minuti ringis. Edasi läks tõusvalt, nagu tema puhul (peaaegu) alati. Siiski jäi Olle laeks 17. koht, kaotus lõpuni võimsalt jooksnud Matthias Merzile oli 10.49. Tehniliselt vähenõudlik rada ja vigastusest tingitud pikk treeningpaus andsid seekord teistele rohkem võimalusi ja viisid medalid kättesaamatusse kaugusesse.

Vanameister Erkki Aadli tegi oma karjääri parima jooksu. Ta küll väsis lõpus, aga suutis siiski 24na metsast välja tulla. Iseseisvalt harjutav kolme poisi ehitajast isa võib põhju-

Medalist jäi küll puudu 1'04", kuid 6,1 km raja teise poole väga kiire läbimine ning vormikõvera tõus andsid lootust järgmisteks võistluspäevadeks. Kindlalt parim oli prantslane Thierry Gueorgiou (32'21"). Venelane Valentin Novikov eksis enne lõppu ning loovutas teise koha soomlasele Tero Fohrile.

Väga hea 22. koha jooksis välja 22aastane Sander. Vigu kogunes raskel tehnilisel rajal ainult kahe minuti ringis ning hea koht andis sel hooajal üsna ebastabiilselt jooksnud Sanderile nii vajalikku enesekindlust. Õnnestunuks tuleb lugeda MMi debütandi Liisi 29. kohta. Andreas Kraas jooksis hästi 3/4 rajast, siis tuli kõrvetavas kuumuses täielik ebaõnnestus. Kokkuvõttes 40. koht.

Mehed

1. Thierry Gueorgiou	32.21
2. Tero Fohr	34.22
3. Valentin Novikov	34.30
10. Olle Kärner	35.34
22. Sander Vaher	38.06
40. Andreas Kraas	45.05

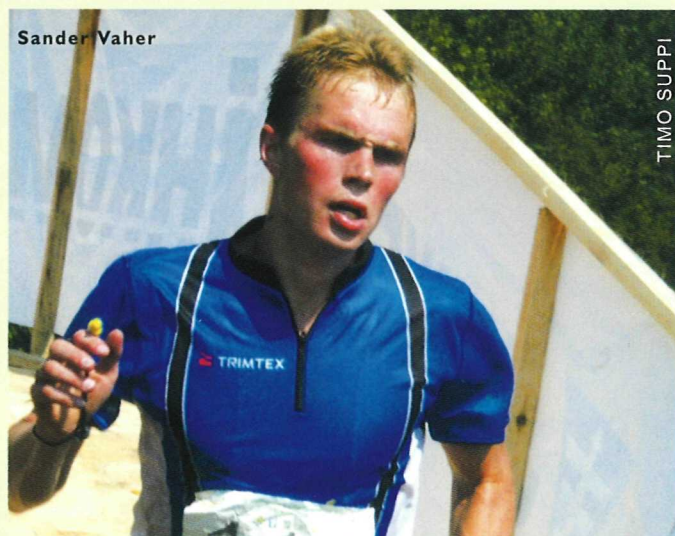
Naised

1. Simone Niggli	32.13
2. Heli Jukkola	33.18
3. Marianne Andersen	34.14
10. Merike Vanjuk	38.39
29. Liis Johanson	44.33

Andreas Kraas

KARLI LAMBOT

Sander Vaher

TIMO SUPPI

sega rahul olla. Andreas Kraas sai samuti rasketes oludes väärilise märgi maha (28. koht). Mitmed tugevad vandusid kuumusele, linnatänavatele ja prügisele metsale alla.

Annika Rihma ja Liis Johanson võitlesid raskete olude kiuste lõpuni (38. ja 39. koht). Juba see on kiiduväärt. Esmakordselt MMide ajaloos lõppes tavaraja finaali esimese koha jagamisega. Soomlannad Minna Kauppi ja Heli Jukkola seljatasid veenvalt suurfavoriidi Simone Niggli. Merike Vanjuk pidas väsimuse foonil õigemaks katkestada. Merike oli suutnud öösel uinuda alles pärast seda, kui oli voodilinald kraanikausis märjaks teinud ning nii palavust leevendanud.

Naised:

1. Minna Kauppi	1:20.17
1. Heli Jukkola	1:20.17
3. Simone Niggli	1:21.48
38. Annika Rihma	1:43.09
39. Liis Johanson	1:43.16
45. Merike Vanjuk	DNF

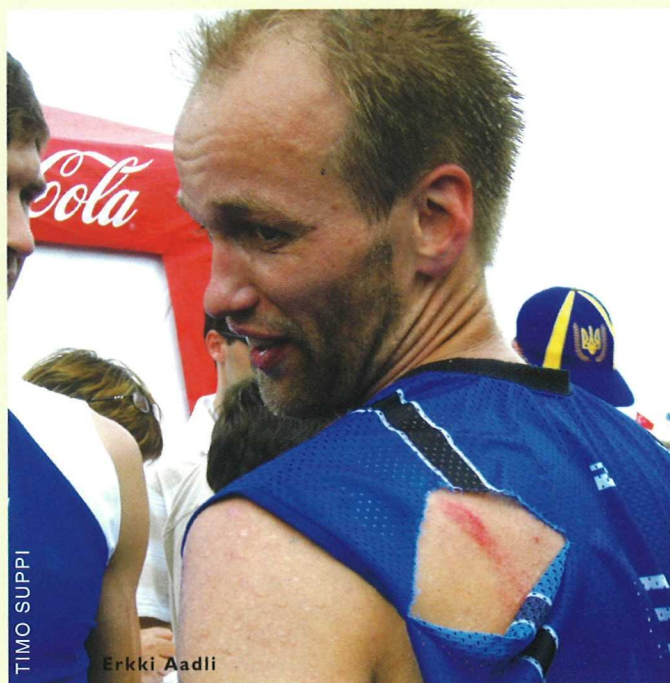
Mehed:

1. Matthias Merz	1:44.28
2. Andrei Hramov	1:48.06
3. Anders Nordberg	1:48.36
17. Olle Kärner	1:55.17
24. Erkki Aadli	1:57.50
28. Andreas Kraas	2:01.48

Teatejooksud

Teatevõistlus toimus eelmise päeva tavarajast tuttavalt maastikul, mis eeldas kõva jooksupingutust. Kuumus oli järgi andnud, võistluse ajal oli ilm pilvine ning sooja umbes 26 kraadi.

Kuldmedalid võtsid veenvalt soome naised ja vene mehed, täpselt nagu eelmisel aastal Taanis. Meie naised võistlesid ühtlaselt, väga suuri eneseületamisi ega ka äralangemisi ei olnud. Kokkuvõttes 12. koht, mis on eelmise aasta MMga võrreldes kolm sammu parem. Nelja sekundiga jäädi alla leedukatele. Läti oli 14. Annika ei suutnud esimeses vahetuses hajutusvigade tõttu küll liidritega ühte gruppi jääda, aga pingutas kokkuvõttes tugevasti, nii et vahe esimestega oli üle kolme minuti. Merike jooksis peaaegu vigadeta, kuid

TIMO SUPPI

Erkki Aadli

Kärneri samm ei olnud loodetult hoogne. Langesime 14ks. Vanameister Erkki Aadli on ilmselt jõudnud elu parimasse vormi. Ta tegi väga kindla ja kiire jooksu ning tõstis võistkonna kümnendaks. Kõik lõunanaabrid jäid tahapoole.

Liis Johanson

KARLI LAMBÖT

tehniliselt vähenõudlikul rajal jääb tema kiirus liidritele alla. Liis sai leedukatele väga lähedale, aga mööduda ei jõudnud.

Meeste võistluse esimene vahetus oli Mats Haldini selja taga valu ja kannatus kõigile. Soomlane oli alles hommikul teada saanud, et pääseb jooksma ning rõõm võistkonda saamise üle pani Matsi liikuma nagu püssikuuli. Esimese vahetuse norralane Holger Hott rääkis pärast finishit, et nii lihtsat rada ja suurt kannatust ei ole tema teatevõistluses varem kogunud. Sander Vaher jooksis etapi esimese poole väga hästi, siis hakkas oma pea pilditaks kihutamise tõttu väikeste vigadega lõivu maksma (metsast väljas 12na). Olle

NAISED

1. Soome

Paula Haapakoski	39.51	39.51
Heli Kauppi	36.34	1:16.26
Minna Kauppi	30.09	1:46.35

2. Rootsi

Annika Billstam	38.09	38.09
Emma Engstrand	39.25	1:17.34
Helena Jansson	30.06	1:47.41

3. Norra

Ingunn Hultgreen Weltzien	40.06	40.06
Marianne Andersen	37.00	1:17.06
Anne Margrethe Hausken	30.43	1:47.50

12. Eesti

Annika Rihma	43.40	43.40
Merike Vanjuk	44.32	1:28.13
Liis Johanson	37.18	2:05.31

MEHED

1. Venemaa

Roman Jefimov	47.24	47.24
Andrei Hramov	47.26	1:34.50
Valentin Novikov	35.35	2:10.26

2. Rootsi

Peter Oberg	49.18	49.18
David Andersson	47.49	1:37.07
Emil Wingstedt	34.00	2:11.08

3. Soome

Mats Haldin	47.19	47.19
Pasi Ikonen	49.29	1:36.49
Tero Fohr	34.45	2:11.35

10. Eesti

Sander Vaher	49.58	49.58
Olle Kärner	51.52	1:41.51
Erkki Aadli	35.45	2:17.37

Sprindi lõppvõistlus

Kiievi botanikaaias peeti MMi lõpualana sprindi finaali. Ühel Kiievi kolmest peamisest künkast paiknev botanikaaias oli sprindivõistluseks sobiv koht. Rajameister oli maas-

jätuk lk. 14

Olle Kärneri MMi kokkuvõte

Mul on olnud raskusi samal tiitlivõistlusel eri distantsidel endast maksimumi kättesaamisega. Ikka on olnud nii, et kui üks läheb hästi, siis järgmist sooritust varjutab vaimne või füüsiline väsimus. On ainult harvu erandeid. Seetõttu pidasin õigeks Ukraina MMil valida, millisele distantsile enim keskenduda.

Kahest individuaalidantsist tõstsin lühiraja tähtsusele tavaraja ette. Ma pole varem sellist valikut teinud, kuid mõtlesin eelkõige tänavusele hooajale ja MMi maastikele. Seda enam, et lisaks soovisin kindlasti ka teatejooksus osaleda.

Lühirada läks suhteliselt hästi, kuid võinuks minna paremini, kui mul endal olnuks ülbust halbade juulikuiste võistluste järel uskuda, et olen võimeline medalile jooksma. Tavarada oli peaaegu et emotsioonitu raja läbimine ja see tulemus mulle mõistagi rahulolu ei pakkunud. Organismil oli ilmselt vaba päev ja ta ei olnud nõus tööle hakkama. Teatejooksus tegin tehniliselt nädala viletsaima soorituse ja minu kaotatud aeg võinuks meid aidata kolm kohta ülespoole. See tähendanuks Eesti teatemeeskonna parimat kohta läbi aegade. Olin küll väsinud, kuid tundsin end erksamalt kui tavarajal.

Kokkuvõttes võin rahul olla, et jõudsin sel aastal nii kaugele, kui jõudsin. Pika vigastuse ajal võinuks arvata, et hooajast ei tule suurt midagi välja. Hea talvise treeningu järel olen järgmisel aastal kindlasti valmis palju enamaks.

Erkki Aadli, teate III vahetus, Eesti võistkond 10.

Stardi sain viimasesse vahetusse 14. kohalt. Kohe ees läksid Austraalia (Rob Walter), Taani (Tue Lassen) ja Tšehhi (Michal Smola). Enne starti küsisin veel Tarvo käes, et mis mees see Walter on? Tarvo andis lootust, et võidetak. Smolat teadsin, taanlane oli mõistatus. Hea tunne oli enne starti - TAHTSIN tirida ja võidelda.

Stardist pandi kohe väga suur kiirus peale, praktiliselt täiega. Kerge etapp mööda lagedat esimesse punkti on lihtne – pikniku- ehk „võtukoht“. Lagedal hajuvad mehed sujuvalt laiali, ise võtan oma punkti ilusti. Teine – ka lihtne, lühike etapp. Poolel etapil jooksevad Tšehhi ja Taani risti eest läbi. Neil vist vähe pikem hajutus. Kolmanda poole mööda nõlva, Austraalia ees veab. Kolmas-neljas – korralikult. Viieandasse paremalt ringi mööda teed. Teele jõudmiseks üritan Austraalia järel nurga maha löögata. Tagant Tšehhi tõmbab kohe ringi ning saab napilt meie ette (jookseb ka väga kiiresti). Poolel etapil all hargneme – Smola tõmbab paremale, Walter ja mina diagonaalis nõlvast üles ning Lassen selja tagant alt mööda sood. Etapi lõpu lõikab Walter otse läbi orvandi, Smola ja mina paremalt ringi. Punktis oleme kõik jälle koos. Huvitav etapp oli.

5. KPst väljudes läheb Walter kohe teelt alla, Smola jookseb mööda teed edasi (ilmselt kogu etapi paremalt ülevalt ringi), mina umbes paarisaja meetri pärast alla. Orvandist üles järsk nõlv, olen Walteriga jälle koos.

Vaatan veel, et ega ma vale nõlva pidi üles ei roni, punktist vasakule. Kindlust sisendavad eelvõistlejate jäljed nõlval. Punktis koos Walteriga, Smolat ega Lassenit ei näe. Punktist väljudes tõmbab Walter kuhugi paremale, vaatan, et mulle ei sobi, ninapidi alla ja teiselt poolt üles. Walterit rohkem ei näe. Taanlane

Lassen on ka kuhugi jäänud. Üleval platool vilksatab kaugele Smola. Mõtlen veel, et ei hakka tuimalt selga kinni jooksma, ise lähen. Enne punkti suure orvandi põhjas jookseb Smola risti eest läbi – teine hajutus, mõtlen. Ise üles ninale ja võtan punkti korralikult. Järgmisesse minnes näen järsul nõlval ronides varem startinud itaallast Seppit. Seitsmendas saan kätte nii tema, Smola, kui ka paar minutit varem startinud noore andeka leeduka Gvildyse. Neljane rong. Istun rahulikult kolmandas vagunis.

10. KPse tõmbab Smola ees tugevalt, hakkab raskeks minema, on kiire mees. Istun leeduka selja taga. Leedukas oli sprindis finaali saanud vist isegi eeljooksu seitsmendana, järelikult kõva tirija. Jõudsin veel mõelda, et kui lõpu peale jääb, et siis kas „lootustandev noor talent Leedust“ või „vana känd Eestist“. Ei jää alla, võitlen. Istutasin end natukeseks Gvildyse selja taha, peale künnendat tõmbasin mööda ning tirimal Tõmbasin korralikult ning leedukas jäi tasapisi maha, väike vahe oli pressis sees ning sain teada, et olen kümnes. Üheksas, Tšehhi (Smola), oli mingi 10-15 sek. ees, noble vend. Teada oli, et tõusu on vaid 110 m, tasane. Samas kogu raja esimene pool oli üles-alla, imestasin... 12. KPse minnes näen, kuidas Smola punktist väljub. Saan aru, et jooksuga kätte ei saa, ta peab eksima. Hea läbitavusega mets, jooksen ning kogu aeg kontrollin kompassi ning loen hoolikalt teid. Punktid võtan hästi, taha enam ei vaata. Smola vahepeal ees vilksatas, aga kaugele. Lõpuni kindlalt ja 10. koht. Leedukas sai põske, samuti meiega arvestuslikult võrdsed võistkonnad. Jooksime korraliku koha välja, aga ressursi jäi...

Endal õnnestus väga korralik, ideaalilähedane jooks.

Peatreener Tarvo Avaste kokkuvõte

Koondise esinemisega MMil võib rahule jääda. Ehk võiks öelda isegi rohkem – koondis esines ootus-päraselt ja ühtlaselt hästi. Seda on hea tõdeda ka iga sportlase üksiktulemusi ühekaupa üles lugedes. Väiksemaid altminekuid muidugi oli, aga vähemasti miinimumeesmärgid said küll täidetud. Seitsmest koondislasest kuus suutsid oma senist parimat MMi kohta parandada, ainsana pidi Olle leppima lühiraja 10. koha kordamisega.

Sander ei saanud märki maha sprindis, kuid jooksis ühtviisi hästi nii lühirajal kui ka teates. Kõige tähtsamaks pean seda, et ta suutis end kokku võtta ja tähtsateks startideks vabaneda pikalt enne MMi kimbutanud tehnilisest ebakindlusest. Keskendumis- ja häälestumisoskuse kallal on Sanderil veel tarvis tööd teha, aga üks hea positiivne kogemus iseendaga kaubale saamisest on tal nüüd pagasis olemas.

Annika võib plusspoolele kanda hea teatejooksu avavahetuse ja korraliku tulemuse sprindis. Ta oli seekord meilt ainuke, kes sprindis üldse finaali jõudis. Ent tavaraja finaalis jooksis Annika kuidagi liiga apaatselt, ilma piisava võitluslikkusest. Kõige suurem varu jäi seal minu arvates just ebaapiisava mobiliseerituse taha. Saanud treeneritelt sellise „jalutuskäigu“ eest väikese peapesu, sundis ta ennast teates võitlema. Ja võitles hästi. Eks esimese vahetuse vahetu konkurent aitas ka kaasa.

Lühiraja eeljooks ebaõnnestus Annikal üksnes puudulikust häälestusest tulenenud liigse enesekindluse tõttu. Sellised negatiivsed kogemused saavad aga tulevikus

tugeva plussmärgi, kui need aitavad vajalikul hetkel sportlasele ennast korrale kutsuda. Kuus päeva hiljem sprindis finaalis oligi Annika justkui ümber sündinud – lühiraja eeljooksu *faux pas'd* valusalt meeles suutis ta sprindis jooksu kindlalt kontrolli all hoida.

Liis oli seekord meie koondises ainuke debütant. Tõsi, koduse EMI kogemus ja mõned MKetapid stardid olid Liisul juba arvel, kuid MMi õhustik ja pinged on ikka teisel tasemel. Ta sai nende pingetega hästi hakkama. Sprindis küll finaali ei pääsenud, kuid lühiraja 29. koht on esimese MMi finaali kohta väga hea tulemus.

Kiiruslikud võimed on Liisul head, kuid tavarada näitas, et lähiaastatel tuleb kõvasti tööd teha vastupidavuse ja jõu arendamisel. Pärast puhkepäeva sai Liis teate viimase vahetusega aga taas hästi hakkama, kinnitades sellega, et lisaks heale kiirusele on tal ka hea võistlejanärv.

Andreas parandas oma mulluse tavaraja 31. koha tänavu Ukrainas 28.ks. Koha parandamisest olulisem on kaotuse vähenemine esikuukule 16%-lt 12,5%le. Tavaraja puhul tähendab see umbes 3,5 minutit tip-pudele lähemale jõudmist. See on pikk samm.

Negatiivsele poolele peab Andreas arvama häirivalt napid finaali pääsüd lühi- kui tavarajal ning ka hea lühiraja finaali jooksu lagunemise mõned punktid enne lõppu. Treenerina ei saa ma jätta siinkohal targutamata, et lühirada on eeskätt just vaimsest raske distsipliin, kuna pinge on sama kõva kui sprindis, kuid lühirajal tuleb suuta pingeseisundis enda tegevust kontrolli all hoida kolm korda kauem.

Olle asetas baasettevalmistuse vähesust arvestades seekord põhipanuse lühirajale ja suutis nõ. oma ära võtta. Kümnes koht on tema senise parima MMi lühiraja kordamine (2003 Šveitsis). See tulemus näitas, et ettevalmistuse viimane etapp läks kümnesse, vorm oli õigel päeval väga hea! Olle ja Andreas olid tänavu MMil mõlemad raske valiku ees selles mõttes, et tavaraja finaali toimus järgmisel päeval pärast lühiraja finaali. Kõigile püüdlustele vaatamata oli selge, et need, kes lühiraja finaalis stardivad, annavad sel päeval puhanud võistlejatele tavarajaks mingi edu ette ära. Tavaraja esikümnesse jõudsid lühirajal lõpetanutest vaid supervormis olnud Nordberg ja Haldin. Kui sellele lisaks arvestada veel ka talvise treeningu puudujääke, siis võib Olle rahul olla ka tavaraja 17. kohaga.

Merike üllatas treenereid, koduseid põidlahoidjaid ja ilmselt ka iseennast lühiraja 10. kohaga. Super! Kui sellele lisada veel väga kindel esitus teate teises vahetuses, võib talle selle MMi eest küll maksimumhinde välja panna. Visa ja sihikindla harjutajana on Merike kindlasti valmis ka järgmistel aastatel vähemalt sama säravaid tulemusi välja jooksma.

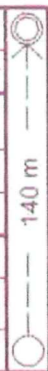
Erkki näitas samuti, mida maksavad nii raskel ja keerulisel spordialal nagu orienteerumine kogemused ja aastatepikkune visa treening. Vana hunt oli vormivedru õigeks ajaks maksimumi peale üles keeranud ja jooksis end tavarajal 24.ks! Kaotust esikuukule vaid 9%! Ajaloolased ja statistikud võiksid seda asja lähemal uurida, kuid sisetunde järgi julgen arvata, et Eesti orienteerujatest on MMi tavarajal tipule lähemale jõudnud vaid kolm meest. Lisaks väga heale tavarajale tegi Erkki superjooksu ka teates. Meenutades nii mullust kui ka tänavust MMi teate 10. kohta jääb lootus, et ehk koidab järgmisel aastal Tšehhimaal see päev, kui kõik kolm meest suudavad teates ühel päeval kõik koos ja korraga oma maksimumi letti lüüa.

Men	6.3 km	175 m	11 55	12 57	13 76	14 63	15 65	16 66	17 100
△	/		■	○	○	○	○	○	○
1 69	○	○	▨	○	○	○	○	○	○
2 35	∩	∩	∩	∩	∩	∩	∩	∩	∩
3 37	∩	∩	∩	∩	∩	∩	∩	∩	∩
4 44	⊗	⊗	∩	∩	∩	∩	∩	∩	∩
5 45	∩	∩	∩	∩	∩	∩	∩	∩	∩
6 47	∩	∩	∩	∩	∩	∩	∩	∩	∩
7 67	∩	∩	∩	∩	∩	∩	∩	∩	∩
8 51	→	→	→	→	→	→	→	→	→
9 53	∩	∩	∩	∩	∩	∩	∩	∩	∩
10 52	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Teatevõistlus

Erkki Aadli

WOC mapping team:
 Roman Slobodaniyuk
 Oleksandr Michailov
 Oleksandr Gavrylyuk
 Viktor Kirianov

Cartography:
 Viktor Kirianov

- micro terrace
- sewage hatch
- small shed (building)
- tree stump, root stock
- copse, distinctive tree
- picnic place
- single tree
- well

To be used if Sport Ident falls

R R R

CAIOWI
 IHKOM
 14.3

Liis, Annika ja Merike

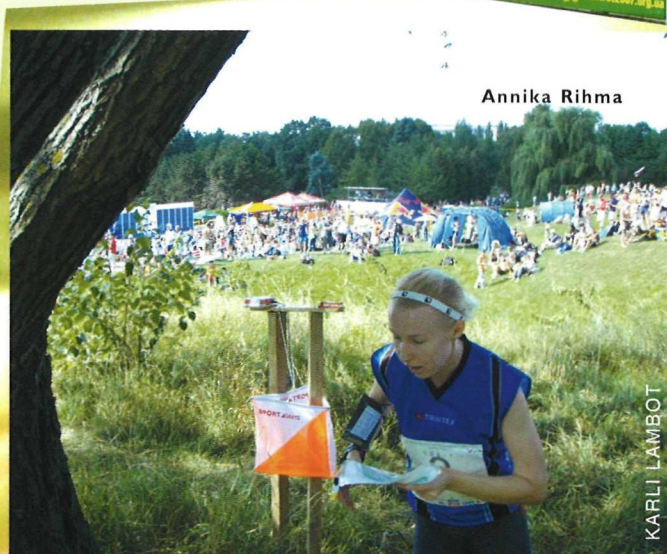
Sander, Erkki ja Olla

tiku võimalused (kõrge nõlv, tihe teedevõrk, metsane osa) hästi ära kasutanud. Meeste võistluses säilis pinge viimase meetrini. Tavaraja ja lühiraja võitja selgitasid omavahel parima sprinteri. Viimasena startinud prantslane Thierry Gueorgiou suutis 0,9 (!) sekundiga alistada šveitslase Matthiaz Merzi ning tõusta meeste seas kahe individuaalkuldmedaliga nende võistluse kangelaseks. Nüüdseks on prantslane nüüd viiekordne maailmameister.

Naiste võistluses stsenaarium kordus. Lühiraja võitja, šveitslanna Simone Niggli alistas tavarajal esikohta jaganud soomlanna Minna Kauppi. Simone Niggli sai võistlustel samuti kaks individuaalset kuldmedalit ning on nüüd juba kokku 14kordne maailmameister (12 individuaalkulda ja kaks teate esikohta).

Annika oli finaalis 33. kohal. Ta jooksis suuremate vigadeta, vaid mõned teevalikud ja teravus jalgades oleksid võinud tema enda sõnul paremad olla.

Annika Rihma

KARLI LAMBOT

NAISED

1. Simone Niggli	12.06,9
2. Minna Kauppi	12.26,6
3. Lena Eliasson	12.46,4
33. Annika Rihma	14.48,9

MEHED

1. Thierry Gueorgiou	14.44,0
2. Matthiaz Merz	14.44,9
3. Martin Johansson	15.03,6

Uus tsükkel on alanud

Sportlaste ja koondise abijõudude pühendumine jättis Kiievis väga hea mulje. Peatreener Tarvo on suutnud luua tõise ja sõbraliku õhkkonna, mis loob olulise eelduse headeks sportlikeks tulemusteks. Järgmise aasta MM toimub Tšehhis Olomouci lähistel. Juba oktoobris lähevad Annika, Andreas, Olle ja Sander laagrisse Tšehhi.

Eesti kogenud koondislased paistavad pühendunult tippsportimist jätkavat, loodetavasti on pealekasvavad andekad noored samasuguse professionaalse suhtumisega.

Thierry Gueorgiou

KARLI LAMBOT

V Ratta-O MM Nove Mestos, Tšehhi Vabariigis

TÖNIS ERM, MARGUS HALLIK

Veel ei olnud eestlaste päev

Meie tippvõistlejate kommentaare

2007. aasta rattaaorieerumise suursündmus on lõppenud ja sadade rataste poolt üleskeerutatud tolm on laskunud tagasi Moraavia metsaradadele. Koondise tagasitee MMilt kulges valdavalt vaikuses – oli see siis tingitud pika võistlusnädala järgsest väsimusest või purunenud suurtest lootustest, raske öelda.

MM-programm:

- 5. august – Model Event
- 6. august – Sprint
- 7. august – Lühirada
- 8. august – Pikk rada (Kvalifikatsioon)
- 9. august – Puhkepäev
- 10. august – Pikk rada (Finaal)
- 11. august – Teade

Eestlased võistlustules:

Tõnis Erm (TA OK), Margus Hallik (OK LUS), Rene Ottesson (OK Lehola), Lauri Malsroos (SK Saue Tammed), Maret Vaher

(OK Põlva Kobras), Ingrid Kala (OK Peko).
Treener-esindaja Arbo Rae.

Sprint Nove Mestos

Sprindi võistluskeskuseks oli vastreno-veeritud suusastaadion ja võistlus toimus seda ümbritsevatel suusa-, matka- ja rulliradadel. Distsantsid olid küll lühikesed, aga rängad tõusud panid võistlejate jõu ja väntamisvõimsuse kõvasti proovile.

Eestlaste parim oli Tõnis Erm 12. kohaga. Ehkki ta tegi orienteerumistehniliselt veatu sõidu, lipsas sisse paar teevalikuviga ja füüsilisest teravusest jäi kõvasti puudu. Margusele jäi 17. koht selle MMi parimaks. Ta sõitis pea kogu raja medalikonkurentsis, aga viienda punkti vahelejätmise ja

tagasipöördumine tingis rohkem kui minutilise vea.

Vanameister Renel läks juba algus käest

ära ja nii ei suutnud o-jooksus läbi aastate häid sprinditulemusi näidanud mees siin enam 31. kohast. Koondise debütant Lauri pidi oma esimesel suurvõistluse stardil kummipurunemise tõttu katkestama, ehkki kuulus sinnani võistlejaterivi esimesse poolde.

Kahest kaasas olnud eestlannast saavutas sprindis Maret 21. ja Ingrid 32. koha. Mõlemad kurtsid, et sprindikiirusest jääb väheks ja nad ootavad pigem teisi distantse.

Sprint ja vahele jäänud punkt. Margus KOMMENTAAR:

Minu viiendatel ratta-o MMvõistlustel oli esmakordselt kavas sprindidistants, millele läksin vastu väga suurte lootustega. Olen mitmelt poolt kuulnud, et sprint ei ole eestlaste ala, kuna selles distsipliinis pole me kunagi edukad olnud. Ma julgen sellele väitele sügavalt vastu vaielda ja kinnitada, et vähemalt mina olen sprinteri tüüp. Mul on lühikesteks distantsideks vajalik kõrge maksimaalne hapnikutarbimise tase ja laktaaditaluvus, samuti suur lihasvõimsus. Mulle siiani raskust pakkuv kaardilugemine on sprindis suure mõõtka tõttu selgem ja lihtsam. Uskusin enne MMi koguni, et sprindis on mul isegi suurem võidušans kui siiani järjepidevalt edu toonud tavarajal. Olime teinud spetsiaalseid sprinditreene ja need olid läinud hästi.

Nove Mesto sprint töötas tulla orienteerumistehniliselt suhteliselt lihtne, kuid füüsiliselt raske. Just täpselt see, mida ootas. Tšehhi televisiooni otseülekande tarvis peeti võistlus õhtupoolikul ning enne võistlust joodud kange kohv ja energijook andsid soojenduse ajaks ülivõimsa

Tõnis Erm

tunde, jalg kaapis all ning ootasin kannatamatult rajale pääsemist.

Kuuma rühma liikmena startisin 83 mehe seas üldse eelviimasena ja kuigi võitlesin kogu distantsi väga tugevalt, pakkus aga võistlus ise kokkuvõttes suure peetumuse. Viienda punkti vahelejätmise ja kuuendast sinna tagasipöördumise tõttu olin finišis alles 17. tagajärjega, kaotades 6 km pikkusel rajal võitjale koguni 1.21.

Vaheaegade võrdlus võitja taanlase Torbjorn Gjasbergiga näitab, et kaotasin talle esimese kolme punktiga kokku vaid 1 sekundi, viimase üheksa etapi jooksul olin koguni 3 sekundi võrra kiirem. Kulla kaotasin etappidel 3.-5., kus andsin esikohamehe vastu ära 1.23. Põhiline kaotus kogunes rumalasti vahele jäänud viiendast punktist – hävisin sellel etapil koguni 1.11 ning üldarvestuses hoobilt 15 kohta. Neljandasse punkti olin teinud aga 12 sekundit aeglasema teevaliku. Ise tundsin, et tegelikult jäi parandamisvaru veel kõvasti. Füüsiline vorm oli tol päeval medalivõiduks kindlasti enam kui piisav.

Ebaõnnestunud alanud MM ja sprindidistantsil purunenud suured lootused mõjutasid ka järgnevate päevade sooritusi. Olen varem suutnud kehvade esituste järel end maksimaalselt mobiliseerida, aga seekord see väga hästi ei õnnestunud.

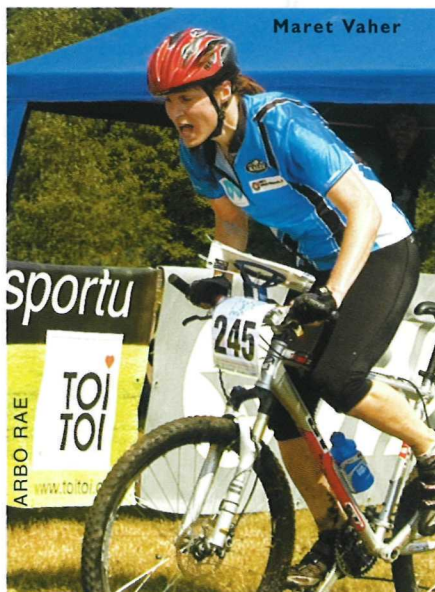
Lühirada ehk

keskdistsants kulges keskmiselt liigestatud metsas, mida läbisid hästisõidetavad metsahooldused ja hästi-halvasti läbitavad traktorijäljed, mille sõidetavus selgus üldjuhul alles kohapeal. Rajad olid orienteerumistehniliselt nõudlikud.

Keskdistsantsilt tuli eestlastele parim tulemus sel MMil Maretilt, kes saavutas kõrge 10. koha. Tihedast metsaväljaveoteede võrgust võttis tal liigselt aega esimese punkti leidmine, kus Maret oli alles 31. kohal. Aga sooritus, mis järgnes, oli võimas ja kaks punkti enne lõppu oli Maret tõusnud juba kuuendaks.

Ehkki viimasesse punkti jõudes oli ta kahe koha võrra langenud, oli vahe diplomiväärilise 6. kohaga vaid 3 sekundit. Paraku oli Mareti rattal jäänud peale raske käik ja ragiseva käiguvahetajaga ei suutnud ta kiirelt startida mäkke tõusvale lõpusirgele.

Nii pidi ta finišiliinil veel kaks konkurenti mööda laskma. Naiste tihedast konkurentsist annab tunnistust fakt, et kohti 6.-10. jäi lõpuks lahutama vaid 15 sekundit. Ka Ingrid saavutas ühtlase

sõiduga korraliku tulemuse, olles finišis 25. tagajärjega.

Meeste parimaks osutus 16. kohaga kogenud Rene. Ta alustas hästi ja hoidis raja esimesel kolmandikul viiendat kohta. Edasi jätkas ta kümnenda koha piirimail kuni võistluse viimase veerandini, kuid siis libises tal kruusateel esiratas alt ning järgnes kukkumine. Sellest taastumine ning taas hea sõidurütmi leidmine läks maksma minuti ja üheksanda koha.

Viimasel neljal suurvõistlusel järjest on Tõnis vähemalt korra *middle distance* il suutnud liidrina võistlust juhtida. Raja esimene pool oligi mitmekordsel Eesti meistril suurepärase, kahjuks tuli aga distantsi teises pooles mitu mitmeminutilist viga üksteise otsa. Nii pidi ta leppima

oma tiitlivõistluste kõige kahvatum, 23. kohaga.

Marguselegi tähendas 28. koht karjääri kõige kehvemat suurvõistluste kohta. Enne MMi maailma edetabelis Tõnisest pügala võrra veel kõrgemal, teisel kohal asetsenud mees oli sel päeval täiesti liimist lahti. Hoolimata mõnedest headest etapiaegadest tegi ta suuri vigu ning kurtis ka füüsilist jõuetust.

Lauri sai MMil märgi maha ja saavutas 37. koha 110 mehe konkurents. Kevadhooajal väga head minekut näidanud ning kohe meeste klassi esimesel aastal mõlemal Eesti ratta-o meistrivõistluste distantsil medali võitnud noormeest takistasid ehk veelgi kõrgemale tõusmast puuduvad suurvõistluste kogemused. Tema paremad sõidud on kõik veel kindlasti ees.

Super algus – õnnetu lõpp Tõnise kommentaar oma keskdistsantsi sõidule:

Minu *middle*-raja võistluse esimest poolt võib panna õpikusse näitena sellest, kuidas tuleb tiitlivõistluste ülitiheda konkurentsiga keskdistsantsil sõita. Eelmise päeva sprindi mõtted olid stardiks unustatud, käes oli uus päev ja uus võistlus. Sõitsin raja alguses vaheaegu esikümne piirimaile. Sellest piisas, et tõusta neljandas punktis võistluse liidriks.

Teel kuuendasse punkti oli üks teerist valesti kaardistatud – tagasipööre valedelt teelt maksis paarkümmend sekundit ja langesin teiseks.

Kümnend punkt asus väikesel metsaväljaveoteel keset punase viltpliiatsi plätserdusi. Teadsin, mida see tähendab – eelmise päeva esindajate koosolekul räägiti, et selle punkti ümber alustati metsatöid ja teerada, kus punkt asub, on täis langetatud puud.

Otsustasin teha kavala teevaliku ja läheneda punktile hoopis löikega, kuna eelinfo järgi ei pääse punkti ühestki suunast rattaga sõites. Kümnendasse punkti jõudes olin võistluses teisel koha. Punkt asus aga metsarajal, kus polnud ühtegi langetatud puud! Korraldajad olid need vaatamata kaardile tehtud parandustele ikkagi ära koristanud.

Kahjuks on *middle*-raja teine pool veelgi parem näide sellest, kuidas ei tohi ülitiheda konkurentsiga tiitlivõistlustel sõita. Nähes suurepäraselt sõidetavat metsarada, mõistsin, et olin teinud vale teevaliku ja kaotanud aega.

Järgmisse punkti sõitsin võimsalt, kuid ülejäärmise otsustasin teha riskantsema teevaliku ja minna otse mööda väiksemaid radu. Seal aga kukkusin ja jooksin ühe rajalõigu, ratas õlal. 68. vaheaeg langetas mind neljandaks, kuid olin pronkskohast vaid ühe sekundi maas ning isegi 20 sekundit ees hilisemast hõbemedalivõitjast.

Võtsin suuna punktile nr. 13, kuid ei suutnud seda leida.

Kui lõpuks enda asukohta kaardil paralleelsituatsioonis paika sain, oli aega kulunud rohkem kui kaks minutit. Koht finišiprotokollis oli 23. (+6.24).

Ei saa öelda, et ma sellest võistlusest midagi uut õppisin, aga loodetavasti viib kordamine lõpuks tarkuseni. Ma olen kaua teadnud, et võistluse ajal on kõik mitte-orienteerumise kohta käivad mõtted vaid häirivaks teguriks. Ometi ei suutnud ma end vaos hoida pärast "ebaõiglast" ajakaotust kümnenda punktiga, kus tegelikult oli kõik veel hästi.

Tavaraja kvalifikatsioon

Pika raja finaali jõudsid kõik eestlased, välja arvatud Lauri, kes siunas kaardimeistrit ja kaardilt puuduvaid radu, mida mööda oli küll huvitav Tšehhi mägesid avastada, mis aga punktidele kuidagi lähemale ei viinud.

Tavaraja finaali

Meeste rada oli üllatavalt lühike, korraldajad olid võitja-aja planeerimisel üsna kõvasti mööda pannud. Naiste rada oli meestega võrreldes oluliselt raskem. Visalt sõitis Ingrid ja sai 26. koha, mis jäigi sel päeval eestlaste parimaks. Maretile kirjutati protokollis 36. koht, kuid tema sõidu oli rikkunud kummi purunemine.

Sel aastal maanteeratta soetanud, ratturitega koos trenni teinud ning nendega Hispaanias kevadlaagriski käinud Rene oli ka pikal rajal valmis heaks tulemuseks. Ehkki tema raja algus ja lõpp olid korralikud, ei lubanud distantsi keskosas mitmeminutilist eksimust siiski enamast 31. kohast. Rene oli ka eesti meestest ainus, kes sel päeval Afinaalis tulemuse kirja sai.

Ratta-o *World Ranking* sarjas enne MM-võistlusi teist-kolmandat kohta hoidnud Margus ja Tõnis olid kuuma rühma võistlejatena näidanud ka pika raja kvalifikatsioonis kõrgeid kohti ning läksid mõlemad finaalsõidule vastu edujanustena.

Kahjuks olid aga MM-il siiani oma võimekohastest sõitudest kaugele jäänud mehed ka sel päeval õnnejumalanna soosingust välja jäänud. Tõnis katkestas kummi purunemise tõttu neljanda KP järel, Margus sai pool tunnikest kauem rajal olla, kuid

temagi sõit jäi samal põhjusel pooleli teel 11. punkti. Irooniline on seejuures asjaolu, et mõlemad neist olid alustanud hästi ja paiknesid katkestamise hetkel 8. kohal.

Meeste Bfinaalis osalejad said võrrelda võimeid õrnema soo esindajatega, sest rada oli identne naiste Afinaali omaga. Oma MMi parima sõidu tegi Lauri, kes saavutas Bfinaalis teise koha, kaotades võitjale vaid 43 sekundiga.

Naiste ja meeste jõudude vahekorrrast annab aimu tõik, et samal rajal oli meeste võitja aeg naiste Afinaalis maailmameistriks tulnud Michaela Gigoni omast 12 minuti võrra kiirem. Aga eks ole see ka loogiline, lisaks füüsilisele tugevusele on mehed karmis jalgrattaspordis naistest kindlasti üle oma riskeerimisjulguse poolest laskumistel jne.

Pika raja maastik oli purustanud eestlaste varustust enneolematu koguses – Maret, Margus ja Tõnis lõhkusid kummi, Rene uuel, karbonraamiga rattal haigutas pärast võistlust raamikaitse asukohas auk, Lauri rattakinga tald otsustas jätkata iseseisvat elu ning avatud võistlusel startinud Arbo rattakett näitas oma nõrgimat lüli.

Tavarada ja purunenud kummid Marguse kommentaar:

Kuna viimasel kahel MMil (2005 Slovakkias ja 2006 Soomes) olin saavutanud 4. koha ning viimasel kahel EMil (2006 Poolas ja 2007 Itaalias) olnud tavarajal samuti kuue hulgas, ei saanud olla medalivõidust madalamat eesmärki.

Läksin tegema kindlalt kontrollitud orienteerumissooritust. Teadsin, et olen hästi treeninud ning pikk ja tõusuderikas rada tapab enamuse konkurentidest lõpuks niikuinii ära.

Aga ka see ei olnud veel minu päev – ligi tunniajalise sõidu järel olin sunnitud katkestama korralikult positsioonilt kummi purunemise tõttu. Ühel pikal, kiirel ja kivisel laskumisel jooksis tagumine kumm suure löikehaava tõttu praktiliselt hetkega tühjaks. Ma ei andud alla, veidi enam kui kolme minutiga suutsin panna alla uue sisekummi ja võistlust jätkata. Kuid paarisaja meetri pärast purunes ka see, sest kaitset pakkunud väliskumm oli ikkagi sedavõrd palju katki.

Usun, et olin ka tol päeval valmis väga

korralikuks tulemuseks, sest katkestamise hetkel paiknesin kaheksandal kohal, ja sõitmas tavapärasel tõusvas tempos. Tavapärast seepärast, et tugev lõpp on mulle alati omane olnud ja arvan tõsimeeli, et oleksin suutnud oma positsiooni raja raskemas lõpuosas kindlasti parandada.

Kokkuvõtteks tuleb tõdeda, et rattaorienteerumine on tehnikasport, kus kõik ei sõltu vaid endast. Kumme purunes tavarajal teistelgi tugevatel tegijatel, sealhulgas eestlastest samuti väga head sõitu näidanud Tõnisel ja ka Maretel.

Teade taas Nove Mesto suusaradadel

Teatevõistlusel oli võistkonna ülesandeks kolme vahetuse peale läbida naistel 57st ja meestel 78st punktist koosnev rada.

Rohkem kui tuhandepealise osavõtjaskonnaga ratta-o seiklusvõistluse "Bike Adventure" tõttu oli suusastaadioni suurtel tribüünidel teatesõidu ajal eelmistest päevadest enam pealtvaatajaid, kes tšehhidele kaasa elama tulles löid suurvõistlustele omase atmosfääri. Eestlastelgi oli sel korral väike *fan-club* – pealtvaatajatena olid Tšehhireisi ette võtnud Tuuli Mäeots ja Raul Kudre.

Kahjuks meie naistel seekord teatevõistkonda välja panna polnud. Esialgelt pidi kolmanda naisena Tšehhi sõitma Eesti meistrivõistlustel medaliväärilist sõitu näidanud Siiri Mere, aga viimasel hetkel ta loobus.

Teade – luhtunud võimalus Meie ankrumehe Tõnise mõtteid:

Teatesõit vedas viltu juba algusest. Rene tegi esimese punktiga teevaliku vea ja liiderrühm libises eest. Kuna hajutused olid suhteliselt võrdsed, püüsid liidrid koos ning üksi sõitev Rene ei suutnud vahet vähendada. Vahetuse lõpus oli koht 11. ja kaotus liidrile 3.20.

Liiderrühm püsis ka teises vahetuses koos. Margus tegi enda kohta keskpärase sõidu ja kuigi tõstis Eesti kaheksandaks, oli kaotus liidritele pärast kahte vahetust kogunenud juba 5.02.

Mina olin enne teadet vägagi rahulik. Tundsin küll vastutust, aga tundsin ka, et olen valmis seda kandma. Kiirendasin juba stardist võimsalt minema ja tegin usinalt tööd nii kaardi kui ka jalgadega. Lühemad tõusud sõitsin sadulas püsti. Raja viimasel veerandil kaotasin siiski korraks rütmi ja kulutasin liigse minuti, käies hajutuspunktis oma asukohta määramas. Kokkuvõttes õnnestus siiski väga hea sõit teha – individuaalselt päeva teine aeg, kaotus parimale 16 sekundit. Lõppkoht 7. ja kaotus võitjale 5.17.

Teade

1: 10 000
h = 5 m

Lõpetuseks

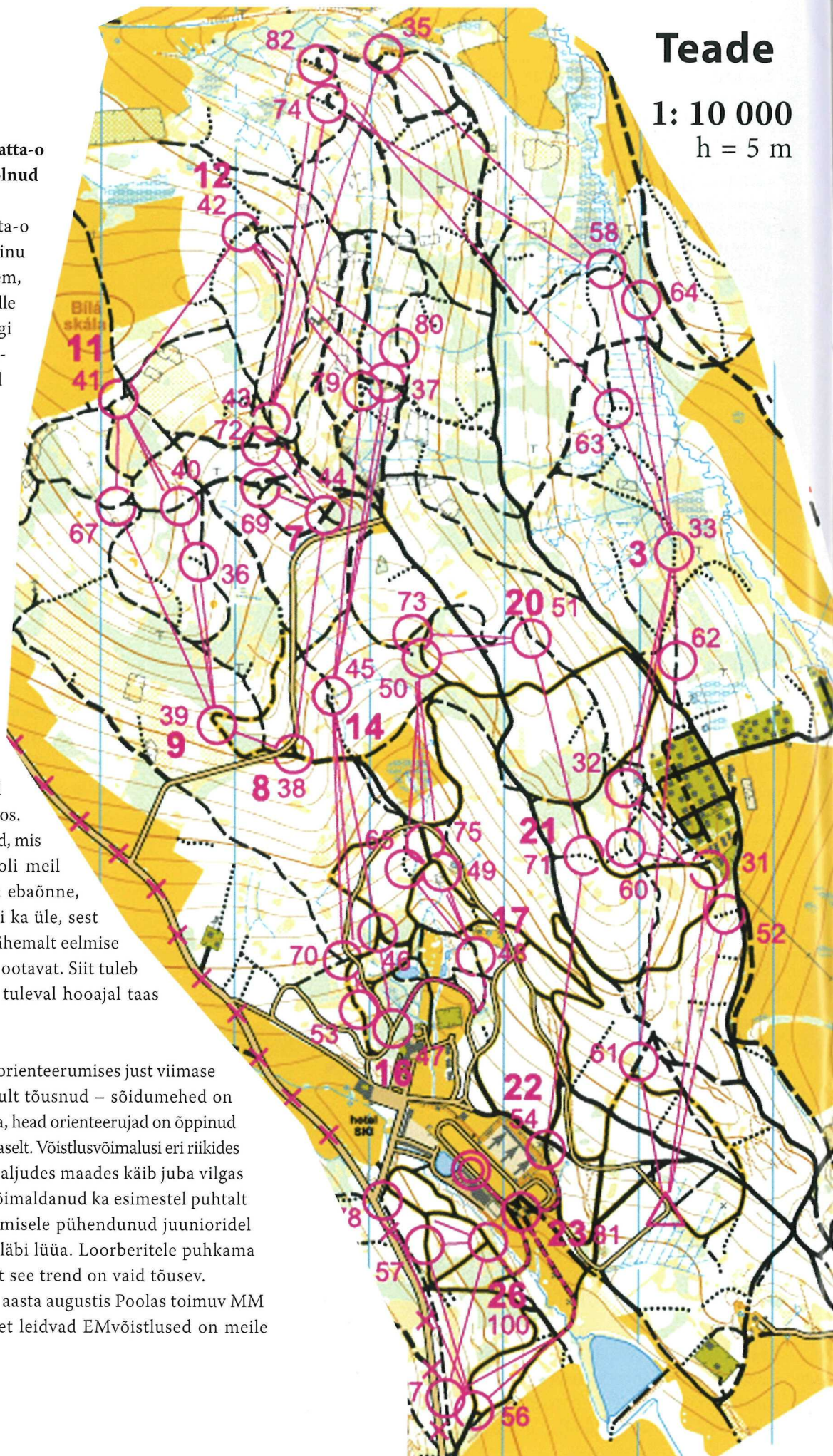
Arvamus neljal eelmisel ratta- MMil eestlastest parim olnud Marguselt:

Seitsmest seni peetud ratta-
tiitlvõistlusest oli see minu
jaoks selgelt kõige kehvem,
sest esikümnesse ja isegi selle
lähedale ei jõudnud ühelgi
distsantsil. Ja ehkki viis aastat
tagasi, esimesel MM-il
Prantsusmaal olin saanud
oma parimal distantsil kirja
tänavusest pügala võrra
nõrgema, 18. koha, olin tol
korral oma sooritustega
palju rohkem rahul.

Mingil määral võib minu
puhul vedada paralleele
viimastel aastatel väga
tõsiselt spordile pühen-
dunud Tõnisega, kellele
oli see samuti karjääri
kõige kehvem hooaeg.
Ometi olime teinud palju
tööd, et edukate eelmis-
te hooaegade järel olla sel
aastal veel paremas löögihoos.
Loodetud medalid olid need, mis
tulemata jäid. Kindlasti oli meil
mõlemal tänavu omajagu ebaõnne,
kuid ehk püüdsime kohati ka üle, sest
suured võidud tundusid vähemalt eelmise
aasta lõppedes nurga taga ootavat. Siit tuleb
teha omad järeldused, et tuleval hooajal taas
tugevamana tagasi tulla.

Kindlasti on tase rattaorienteerumises just viimase
paari aastaga meeletult tõusnud – sõidumehed on
õppinud orienteeruma, head orienteerujad on õppinud
treenima ratturile kohaselt. Võistlusvõimalusi eri riikides
on järjest rohkem, paljudes maades käib juba vilgas
noortetöö, mis on võimaldanud ka esimestel puhtalt
vaid rattaorienteerumisele pühendunud juunioridel
täiskasvanute seaski läbi lüüa. Loorberitele puhkama
jääda ei saa keegi, sest see trend on vaid tõusev.

Loodame, et järgmise aasta augustis Poolas toimuv MM
ja septembris Leedus aset leidvad EMvõistlused on meile
õnnelikumad. 🏁

06.08.2007 Sprint

NAISED		
1.Ksenia TŠERNÖHH	RUS	13.51
2.Michaela GIGON	AUT	14.27
3.Hana BAJTOŔOVJ	SVK	14.39
21.Maret VAHER	EST	16.14
32.Ingrit KALA	EST	17.09
MEHED		
1.Torbjoern GASBJERG	DEN	15.05
2.Jérémie GILLMANN	FRA	15.15
3.Anton FOLIFOROV	RUS	15.17
12.Tõnis ERM	EST	16.05
17.Margus HALLIK	EST	16.26
31.Rene OTTESSON	EST	17.19
Lauri MALŠROOS	EST	DISK

07.08.2007 Lühirada

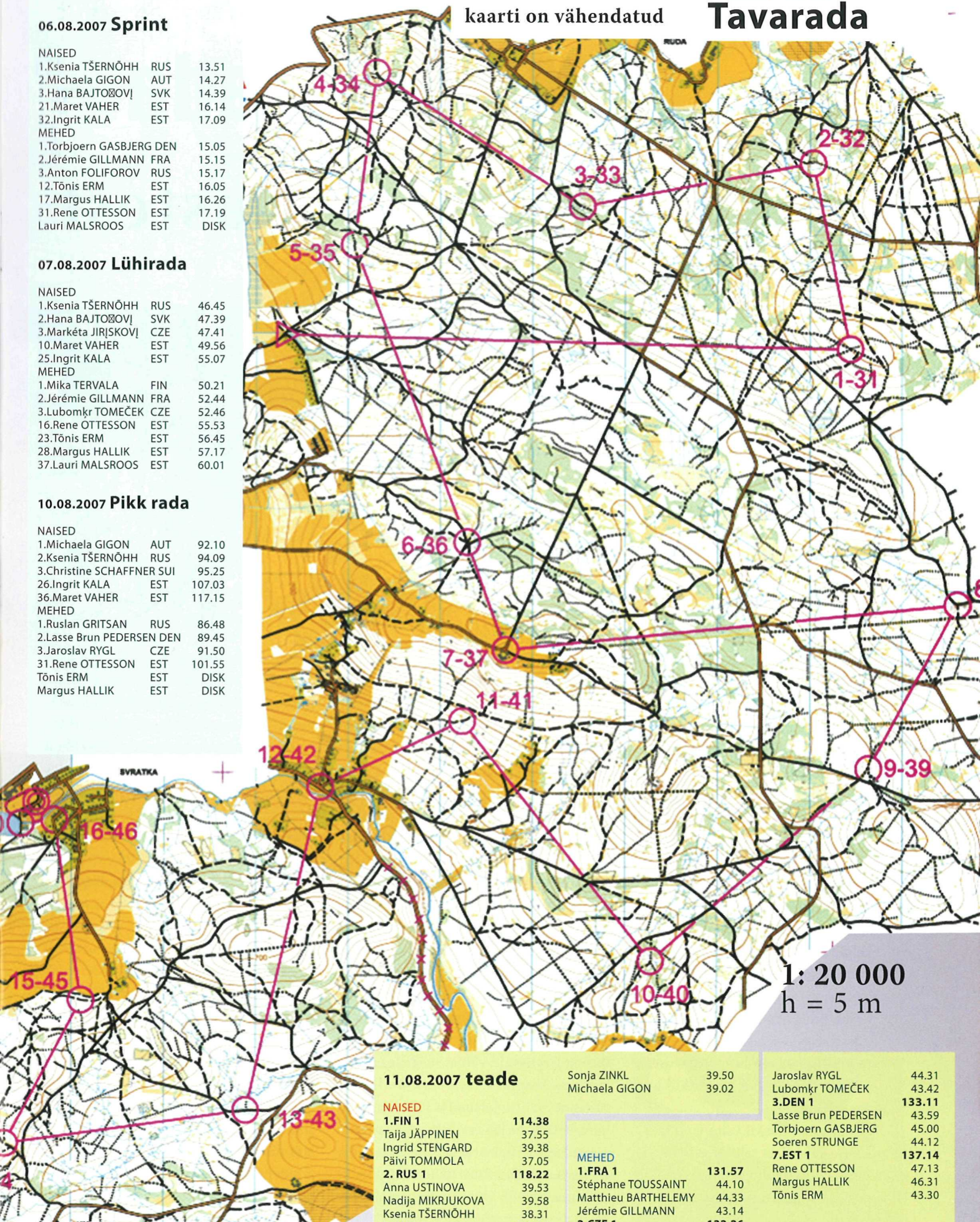
NAISED		
1.Ksenia TŠERNÖHH	RUS	46.45
2.Hana BAJTOŔOVJ	SVK	47.39
3.Markéta JIRJŠKOVJ	CZE	47.41
10.Maret VAHER	EST	49.56
25.Ingrit KALA	EST	55.07
MEHED		
1.Mika TERVALA	FIN	50.21
2.Jérémie GILLMANN	FRA	52.44
3.Lubomřr TOMEČEK	CZE	52.46
16.Rene OTTESSON	EST	55.53
23.Tõnis ERM	EST	56.45
28.Margus HALLIK	EST	57.17
37.Lauri MALŠROOS	EST	60.01

10.08.2007 Pikk rada

NAISED		
1.Michaela GIGON	AUT	92.10
2.Ksenia TŠERNÖHH	RUS	94.09
3.Christine SCHAFFNER	SUI	95.25
26.Ingrit KALA	EST	107.03
36.Maret VAHER	EST	117.15
MEHED		
1.Ruslan GRITSAN	RUS	86.48
2.Lasse Brun PEDERSEN	DEN	89.45
3.Jaroslav RYGL	CZE	91.50
31.Rene OTTESSON	EST	101.55
Tõnis ERM	EST	DISK
Margus HALLIK	EST	DISK

kaarti on vähendatud

Tavarada

1: 20 000
h = 5 m

11.08.2007 teade

NAISED	
1.FIN 1	114.38
Taija JÄPPINEN	37.55
Ingrid STENGARD	39.38
Päivi TOMMOLA	37.05
2. RUS 1	118.22
Anna USTINOVA	39.53
Nadija MIKRJUKOVA	39.58
Ksenia TŠERNÖHH	38.31
3.AUT 1	118.51
Elisabeth HOHENWARTER	39.59

Sonja ZINKL	39.50
Michaela GIGON	39.02

MEHED	
1.FRA 1	131.57
Stéphane TOUSSAINT	44.10
Matthieu BARTHELEMY	44.33
Jérémie GILLMANN	43.14
2.CZE 1	132.26
Martin ŽEVČK	44.13

Jaroslav RYGL	44.31
Lubomřr TOMEČEK	43.42
3.DEN 1	133.11
Lasse Brun PEDERSEN	43.59
Torbjoern GASBJERG	45.00
Soeren STRUNGE	44.12
7. EST 1	137.14
Rene OTTESSON	47.13
Margus HALLIK	46.31
Tõnis ERM	43.30

EMV tavarada – rajameistri kaalutlustest

[SIXTEN SILD]

Eesti meistrivõistlused tavarajal ja noorte-veteranide teates olid allakirjutajale esimeseks rajameistritööks nii tähtsal võistlusel. Nagu sellistel puhkudel tavaline, ei kuku mõnigi asi just parimal moel välja. Mõnele apsule juhti tähelepanu pärast võistlust orienteerujate elektroonilistes suhtlemiskanalites. Käsitlen neid ja veel mõningaid teemasid (fakte) siinkohal veidi lähemalt.

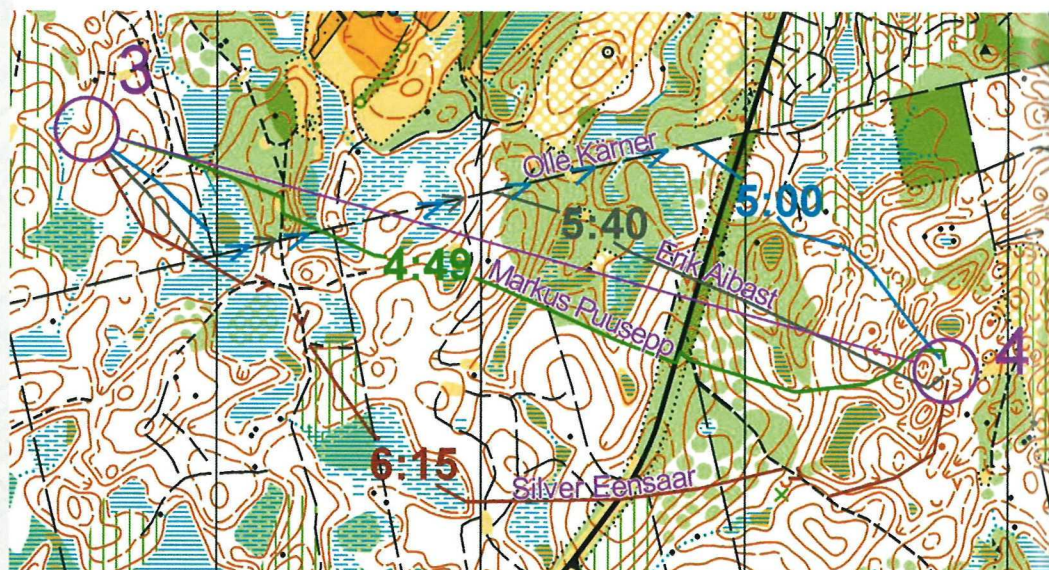
Toivo Saue juhtis orienteerujate listis tähelepanu asjaolule, et kaardil oli kasutatud mittestandardset leppemärki – esimese astme rohelise täpid valges metsas. See olevat justkui kaardi autori “firmamärk”. Nimetan seda “leppemärki” ise tinglikult – “mummud” ja see näeb välja järgmine:

Kui täpne olla, ei ole antud juhul tegemist mingi väljamõeldud leppemärgiga, vaid täiesti standardsete leppemärkide kombinatsiooniga, mille kasutamises ei ole midagi “kriminaalset”.

Sellise pildi nägemine kaardil tekitab küll õigustatud küsimuse, kas selles piirkonnas näeb orienteeruja tõesti selgelt väljendunud tihedama taimestikuga laike hea joostavusega metsas või on tegemist justkui uue leppemärgiga.

Tegelikkus on kuskil vahepeal. Kalle Kalm on ise öelnud, et sellises piirkonnas on tegemist “vahelduva läbitavusega”. Ülikogenud ja tunnustatud kaardijoonistaja on leidnud, et sellise leppemärkide

kombinatsiooniga saab ta kaardi kasutajat kõige adekvaatsemalt informeerida selle ala läbitavusest.

Vähegi asjatundlik orienteeruja teab, et esimese astme rohelise puhul, mis ilma kontuurita vaheldub valge värviga, ei ole maastikul enamasti oodata selgesti eristatavaid läbitavuse erinevusi. Nii ongi selliselt kaardistatud ala läbitavus midagi valge ja esimese astme rohelisega kujutatud metsa vahepealset. Muidugi võinuks sellisest “leppemärgist” võistlejaid informeerida.

Orienteerujate vestluslistis tulid jutuks ka EMV tavaraja võiduaegade erinevused võrreldes reeglites sätestatuga. Käsitlesin teemat järgnevalt: võitjate aegade ennustamiseks kasutasin tavaraja EMV kiirusi aastatest 1997 (Koloreino) ja 1998 (Karaski), kuna keskmine läbitavus tundus esialgse maastikupildi järgi sarnane (tuletan meelde, et tänavusest maastikust puudusid eelnevad võrdlusandmed). Tagantjärele analüüsisid oli tulemus järgmine: 29 võistlusklassist

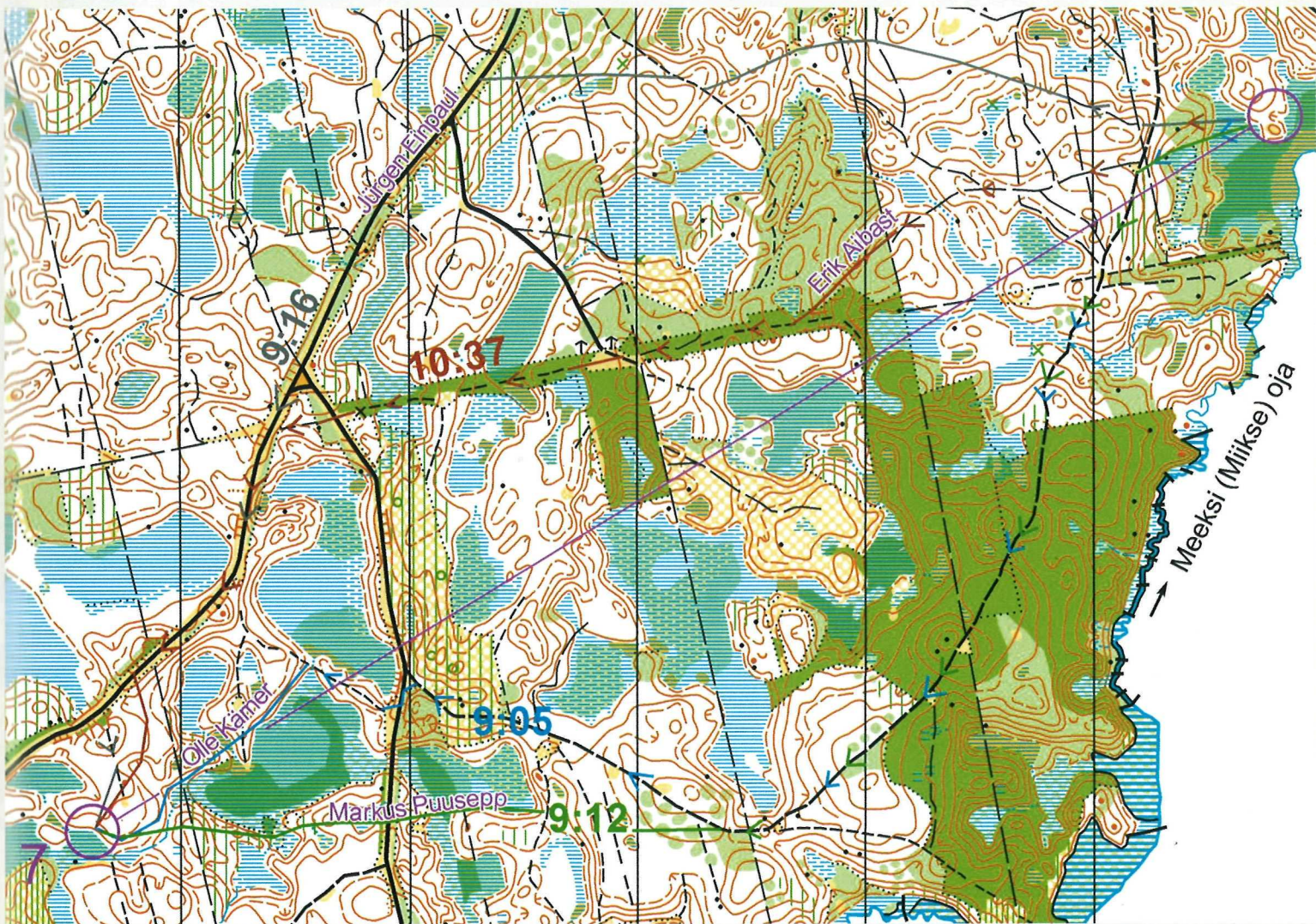
erines tegelik tulemus reeglites sihiks seastust üle 5 minuti 12s klassis. Neist neljas naisveteranide klassis osutusid tegelikud ajad soovitud pikemaks, ülejäänud klassides lühemaks. Eks iseloomusta see tulemus rajameistri taset.

Kui sellist statistikat teha ka varasemate võistluste kohta, on võimalik ennustuse täpsust varasematega võrrelda. Ise arvan siiski, et täpsuse suurusjärk on enamasti sama, eriti kui asi puudutab varemkasutamata maastikke.

Kes ise on kunagi teemasse süvenenud, see teab, kui paljude tundmatutega on sellise võrrandi lahendamine. Otsustavaks faktiks võib olla kasvõi näiteks see, kas X-klassi ülivõimas liider tõusis hommikul voodist vasaku või parema jalaga...

Lühidalt selle teema kokkuvõtteks: sel aastal kukkus rajameistril asi välja niimoodi, järgmisel aastal proovib uus rajameister ja tulemus on jälle omamoodi ning võiduaegade korrelatsioon reeglites oleva ideaaliga teistsugune. Nii jääbki olema

ajast aega! Soovin järgmistele tegijatele jõudu ja taipu paremini teha!

Lisaks. Olen juhtunud jooksma ja nägema MMvõistlusi, kus võitjate aegadega kaugelt üle 5 minuti "puusse pannakse". EMVI oli vähemalt klassis H21E võiduaeg reeglitega üliheas kooskõlas, klassis D21E erines soovitud vaid 2 minutit võrra. Vist tunnen nende klasside "hingeelu" veel suhteliselt lähedalt? Samas – kui Ollel oleks olnud tõeliselt hea päev, polnuks ka 5 minutit kiirem aeg võimatu olnud..

Kahetsusväärset kombel juhtus EMVI üks suurem aps stardis antud lahtiste legendidega klassides D40 ja H55. Nimelt oli lahtistes legendides rajal üks "lisa-KP", mida tegelikult rajal ei olnud. Tegemist oli minu "näpukaga" lahtiste legendite faili ettevalmistamisel. Kahjuks ei ole ma suutnud tagantjärele tuvastada, kuidas selline viga tekkis. Õnneks oli kaardile trükitud legend korrektne ja vastas kaardil olevale rajale, mis on orienteeruja jaoks kindlasti primaarne ja ainuke infoallikas, mille järgi on võimalik oma liikumist planeerida.

Arvatavasti tekitas see eksimus nii mõnelegi võistlejale probleeme. Vabandan veelikord kõigi ees, kellele põhjustasin ajalist kaotust.

Tuleb nõustuda, et mul ei õnnestunud kõigi klasside radade puhul rajameistrina "võistleja rolli sisse elada". Selle tulemusena sattusid näiteks mõnedes naisveteranide klassides rajale etapid, mis ei pakkunud võistlejatele muid arvestatavaid võimalusi, kui ligi kilomeetri ulatuses jooksu mööda suuri metsateid. Samad etapid oleksid küll leidnud teistsuguseid lahendusi näiteks H21E-klassi rajal, kuid just siin oleks rajameistri kogemus pidanud ütleva, et vanemad daamid naljalt pikki sooületusi ei vali. Seal liikumine on ealiste iseärasuste tõttu teejooksuga võrreldes liiga aeglane.

Rajameistrikogemust korjatakse kogu elu ja "sisse elada" tuleb osata mitte ainult erineva vanuse ja soo järgi jagatud klasside võistlejate rolli, vaid suuremate avatud võistluste puhul ka erineva oskustasemega võistlejate ossa. Selles mitmekesisuste

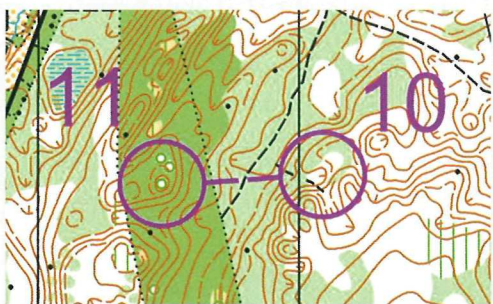
ookeanis jätkub komistuslike igale rajameistrile küllap kogu oma karjääriks.

Radade planeerimisel püüdsin loomulikult leida etappe, mis pakuksid tavarajale sobivalt mitmeid erinevaid strateegilisi teevalikuid. Nii mõnegi etapiga võin tagantjärele üsna rahul olla. Markus Puusepa disainerikäe läbi on mõned sellised meie ajakirja lugeja jaoks välja valitud.

Rajameistrilt üllatas meeldivalt näiteks Jürgen Einpauli resolootne paremkaar H21E raja etapil 6-7, mis on praktiliselt samaväärne eeldatud vasakult ringijooksuvariandiga. Kahju, et noor jooksutalent raja algusosas tehtud suure vea tõttu medalist ilma jäi. Ülejäänud osas rajast oli ta selgelt medalikonkurentsis.

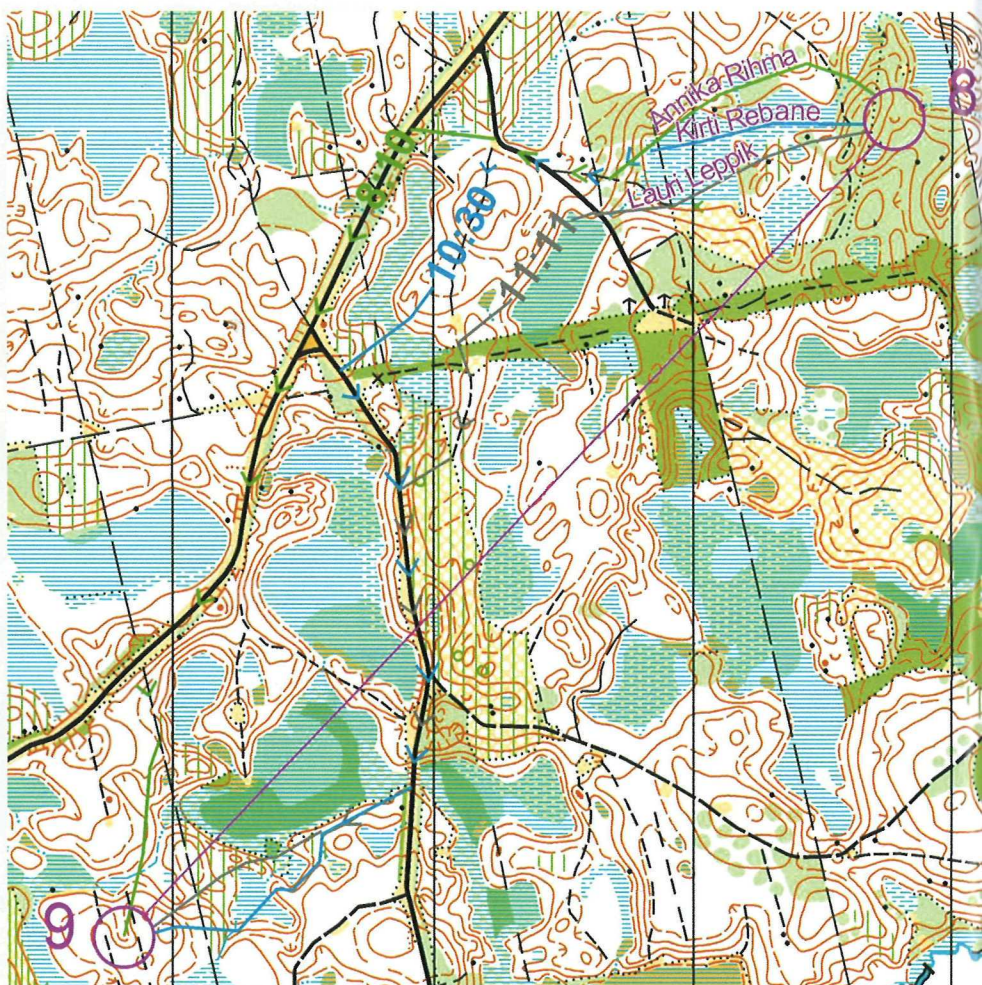
Eraldi kommentaari väärivad kaks KPd teise astme rohelistes – üks neist on näha lühietapi 10-11 pildil. KP nr. 11 sellel kaardiväljavõttel oli legendiga “lame tipp” ning asus tipul kujutatud puust umbes 6-7 meetri kaugusel. Samal ajal oli läheduses asuvast kahest ülejäänud puust ühe juures samuti KP legendiga “väljapaistev puu”

(inglise keeles “*distinctive tree*” – erista(ta), iseloomulik puu).

Kontrollpunktid olid kahjuks küll teineteisele liiga lähedal. Rajameister sai alles tagantjärele teada, et uuemal ajal on keelatud KPsid paigutada teineteisele lähemale kui 30 meetrit, kuid loo puant ja õppetund on siiski muus. Paljud neist, kellel üks nimetatud kontrollpunktidest tuli rajal läbida, ekslesid tihnikus omajagu aega, enne kui KP leida õnnestus. Küllap lasti seal rajameistri pihta lendu nii mõnigi krõbe väljend.

Tegelikult oli nende KPde leidmine väga lihtne. Oli vaid vaja aegsasti üles vaadata ja kolmest kuusenoorendiku kohal

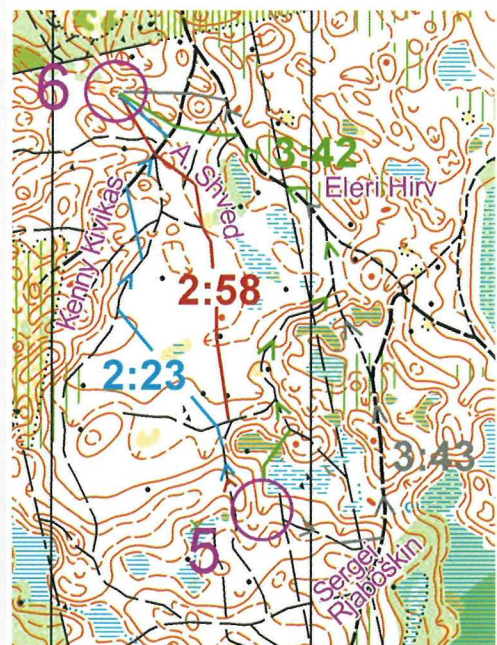
kõrguvas lehisest sobiv välja valida ning kaarti lugemata selle juurde tüürida... Need puud olid tõesti silmatorkavad ja kaugelt näha, kui vaid jätkus oidu asju laiemas perspektiivis vaadata, kui orienteeruja seda enamasti teeb.

Siinkohal on paslik soovitada õppetunde maailma arvatavasti tehnilisemalt orienteerujalt, prantslaste imemees Thierry Guergiou'lt (vt. <http://tero1.free.fr/>). Meenub näiteks, kuidas ta kasutas ühel etapil õige jooksusuuna tähisena kaugel KP taga asuvat elektriliini posti, sest ta pani tähele, et see asub täpselt etapijoone pikendusel. Selliseid ilmekaid näiteid näiliselt asjasse mittepuutuva info nutikast ärakasutamisest leiab “suure prantsmanni” kogemustepagasist ohrasti.

Kahel päeval, mil Juudakunnu senikasutatamata maastikul ringi joosti, jäi enamikul võistlejatest palju huvitavat sellel mitmekesisel ja üllatavalt hea läbitavusega maastikul veel proovimata. Sellel oli ka väike tagamõte – tekitada isu osaleda järgmisel aastal samal maastikul toimival *Suunto Games*'il. Nimetatud ajaks on plaanis

kaardistatud ala mõne ruutkilomeetri võrra ka laiendada.

Loodetavasti tekitas käesolev arutus mõneski lugejas huvi rajameistritöö vastu ning ergutab selles valdkonnas kätt proovima. 🚩

INGRID RANDLAHT

Kõrvemaal pärjati EESTI MEISTRID pikal rajal

□ INGRID RANDLAHT □

Kolme starti jaotatuna ootas oma võimalust Eesti mesitrimeedelite eest võistlemiseks pikal rajal pea 320 erinevas vanuses orienteerijat. Suurtel tiitlivõistlustel praegu ülipikka distantsi ei joosta, kuid Eestis pärjati selle ala meistrid juba 44. korda. Huvi ei näi sügise tõelise jõudude vahetamise proovilepaneku vastu ka kuhugi kaduvat.

Võistlejad analüüsivad oma saavutusi ja alaminekuid ning arutlevad nii olmeliste kui ka sisuliste küsimuste üle veel nädalaid peale võistlustki. Korraldaja saab omakorda võtta kokku kordaminekud ja mured ning meenutada.

Pakun pildikesi meenutustest ka osalejatele ning neile, kes mingil põhjusel Kõrvemaale tulla ei saanud.

Põhja-Kõrvemaa on kahtlemata üks kenamaid ning vaheldurikkama loodusega paiku Eestis, kuhu tullakse meelsasti igal aastaajal. Koha väärtust tõstavad orienteerimisväärtulikud maastikud ning asustamata loodusala, mis on muidugi omakorda tekitanud ka takistusi. Orienteeruja peab veel enam pingutama, et jätta looduskait-

jatele vankumatu mulje looduseinimesest.

Nüüd aga päevast enesest, sest kõigest eelnenu aastasse jäänud ettevalmistustest, kooskõlastustest, rajameistri ennastalgavast tööst ja muust pole võimalik lühikeses

peale kaardipakile, mille olin ise ja üksi kaart-haaval sorteerinud ja nummerdanud, põhimõttel oma silm on kuningas. Nii eelnevalt kui ka seekord tõusnud arutelu ühisstartide ümber oli rajameistrile kindlasti suur väljakutse ning kasutusel olid "liblikad" kõigil peale ühe rajavariandi.

Meeste põhiklassis oli hajutusel kaks-teist erinevat varianti ja ometigi sattus sellise arvu puhul kahe küllalt võrdse

JAANUS RANDLAHT

Esimene tagasiside rajameistrile - Viivi-Anne Soots ja Margus Klementsov.

kirjatükis kirjeldada.

Ilmaga kokkulepe, mida oli sel sügisel iseäranis raske saada, pidas siiski paika, kuigi eelnevalt oli juba jõudnud tekkida paanika rabades kiiresti tõusva veetaseme pärast.

Võistluspäeva hommik, kell on **6:30**. Esimese asjana viskan veelkord pilgu

mehe kätte sama variandiga kaart. Siit arenes arutelu, kas ei peaks kasutama kaartide jaotusel näiteks edetabelit? Tagantjärele võib öelda, et miks ka mitte, järgmistele korraldajatele on see igatahes väärt ettepanek.

7:45. Rajameister oli alustanud oma tööd juba eelmisel päeval ning ülejäänud

abimeeskond läks jaamade, vaiade ja tähistega metsa varahommikul. Mul oli vaid hea meel lisariiete üle, mida ma kaasa haarasin, sest keskuse kraadiklaas näitas -0.

10:00. Mis mul mõelda, meeskond töötab juhiste kohaselt ja kõik näib sujuvat. Varsti saabuvad ka esimesed võistlejad, küllap kaugeltnurga mehed.

11:30. Ilmselt oli aga vara vilet lasta ja siit ta tuleb see kirstunael nimega joogipunkt nr. 1. Joogiauto seisab platsil, kraam peal, kaart ja juhised olemas ning meeskond valmis. Kokku oleme ju lubanud metsa esialgselt planeeritud kolme asemel 5 kohta, kust saab vett ammutada, ja ise veel rahul, et saab pakkuda enam.

Kuid viga inimaju ülekoormatud tarkvaras ning veel mõni vääramatult aspekt ning trumbist saab häda nimega joogipunkt nr. 1! Sellest on mõnel kiiremal esmastartijal õigustatult miskit öelda või pigem mitte öelda, sest nemad seda omal kohal ei näinud.

12:45. Olles oma vigade paranduselt tagasi jõudnud, tabasin eest startijate liialt pika rivi rangelt kontrollitavas nullimiskohas. Olin andnud kindla käsu mitte läbi lasta nullimata pulgaga võistlejaid, mis sellest, et stardis on dubleeriv jaam igaks juhaks ja seda käsku ka täideti. Lahendasime ühendatud jõul olukorra ning

nii lähedalt hilja saabunud kui ka varajased startijad said oma kaardi juurde õigeks ajaks.

13:00. Nüüd tekkis mul võimalus jälgi-da kord ka meeskonnatöö vilju ehk päris uhket ühisstarti, mis ei olegi pikal rajal nii tavaline. Ühekorraga said jala alt kaardi ja tormasid rajale mõlemas stardis umbkaudu 150 jooksjat. Hetkeks vahepealse äparduse unustanult sain pilti nautida ja ka mõned kaadrid võtta, mida pärast on hea meenutuseks näidata. Au stardimeeskonnale, kes suutis kõigile õiged kaadrid õigesti kätte jagada.

14:00. Kord juba tasakaalust viidud joogisüsteem andis veel kord häiret! Meeldiv hetk tuli kuhugi salvestada ning reaalsusega edasi opereerida.

14:11. Rajalt saabuvad esimesed põhiklassi naised ning mõne aja pärast ka mehed. Kuigi ma ei jõudnudki vahetuid muljeid kuulama, tundus, et rajameistri töö koos inspektori näpunäidetega on olnud väärt nii meistrivõistlusi, head päeva kui suurepäraselt orienteerumiselamust pakkudes. Vahepeal on tühjal platsil mänginud muusikakastil aku tühjaks saanud, aga muusikat ei oska keegi ilmselt tahtagi.

15:30. Saun on eestlastele ikka meeltmööda olnud – nii ei leia esialgu isegi neid, kellele au ja medaleid jagada. Lõpuks said jagatud nii medalid, õnnitlused, au kui ka muljed. Orienteerumisjooksu meistrivõistluste hooajale on punkt pandud.

Edasi liikus järelkaja internetti, kust kommentaare lugedes sai veelgi mõtteid mõlgutada. Silma jäi, et arutelud oleksid tulemuslikumad ja objektiivsemad, kui viimase aastakümnega tekkinud osalt suletud tarbijaringkond muutuks avatumaks ja lisanduks arvukamalt ettepanekuid.

Soovin jõudu edasistele korraldajatele ning loodan, et kõõgipoolega soovib kasvõi ala arendamise mõttes teha tutvust veelgi enam alaga tegelejaid. Sellest võidaks kindlasti ala tervikuna. 🚩

Eesti MV 2007

TULEMUSED

Pikk rada

(Rajameister Margus Klementsov)

D16 8510 m; 15 KP (24 võistlejat)		
1. Katrin Vinkel	West	1:24.15
2. Sigrīd Ruul	JOKA	1:25.30
3. Kadi-Liis Minn	JOKA	1:25.35
D18 11570 m; 18 KP (8)		
1. Piibe Tammemäe	Orvand	1:49.25
2. Helena Heinväli	Kobras	1:49.40
3. Karmen Alnek	Võru	1:50.29
D20 11570 m; 18 KP (8)		
1. Mariann Sulg	Orvand	1:42.11
2. Grete Gutman	Rae	1:43.11
3. Eleri Hirv	Võru	1:43.22
D21A 9990 m; 17 KP (10)		
1. Kadri Uiboupin	Võru	1:31.55
2. Marilin Sulg	Orvand	1:39.57
3. Anneli Pello	Mercury	1:45.06
D21E 16470 m; 26 KP (8)		
1. Merike Vanjuk	Kape	2:11.05
2. Viivi-Anne Soots	Tammed	2:14.45
3. Ruth Vaher	Kobras	2:23.25
U23D 16470 m; 26 KP (1)		
1. Siiri Mere	SRD	2:51.35

Tavarada

(Rajameister Sixten Sild)

D14	3000 m; 6 KP (28)
1. Kaisa Raudkepp	Peko 29.55
2. Daisy Kudre	Peko 32.03
3. Linda Puusalu	Kobras 32.49
D16	4000 m; 9 KP (14)
1. Agnes Vask	Ilves 39.28
2. Katrin Vinkel	West 42.26
3. Kadi-Liis Minn	JOKA 42.44
D18	4800 m; 8 KP (13)
1. Helena Heinväli	Kobras 47.41
2. Triin Aedmäe	Kobras 50.59
3. Karmen Alnek	Võru 51.52
D20	5800 m; 11 KP (9)
1. Eleri Hirv	Võru 47.11
2. Ly Trei	Kobras 49.08
3. Grete Gutmann	Rae 50.08
D21A	4800 m; 8 KP (15)
1. Marilin Sulg	Orvand 49.48
2. Anneli Pello	Mercury 1:05.44
3. Ingrid Vehlmann	Mercury 1:07.13
D21E	7900 m; 14 KP (10)
1. Kirti Rebane	Tammed 1:07.25
2. Merike Vanjuk	Kape 1:07.40
3. Viivi-Anne Soots	Tammed 1:09.42
DU23	7900 m; 14 KP (1)
1. Annika Rihma	Kobras 1:14.36
D35	5800 m; 11 KP (9)
1. Triin Vask	Ilves 54.19
2. Jana Kink	Kape 59.30
3. Triina-Britt Preden	TON 59.55
D40	5500 m; 10 KP (11)
1. Airi Alnek	Võru 57.31
2. Lea Leppik	TAOK 58.41
3. Maris Roosipuu	Orion 59.10
D45	4600 m; 10 KP (19)
1. Kersti Ehala	Rae 54.06
2. Tiina Oras	Ilves 58.11
3. Gea Rennel	KEKRSK 1:02.04

D50	4200 m; 7 KP (13)
1. Tiina Talisoo	Orvand 53.16
2. Helge Valdek	KEKRSK 55.48
3. Ene Sulg	Orvand 56.24
D55	3500 m; 8 KP (14)
1. Hille Tasa	Tammed 45.07
2. Liivi Parik	Otepää SK 53.46
3. Anu Saue	HOK 58.10
D60	3500 m; 8 KP (9)
1. Virve Orav	Tammed 48.31
2. Tiiu Vene	Tammed 53.14
3. Ilme Palu	West 57.30
D65	3000 m; 6 KP (7)
1. Kiira Tarassova	TON 40.02
2. Maire Abram	Ilves 42.34
3. Maire Raid	Tammed 42.36
D70	2300 m; 5 KP (2)
1. Elga Adrat	TON 53.24
Karin Laine	Võru MP
H14	3900 m; 10 KP (25)
1. Kristjan-Martin Kirjanen	TAOK 40.33
2. Björn Panker	Ilves 45.53
3. Kristjan Linnus	Peko 51.21
H16	5800 m; 11 KP (32)
1. Kenny Kivikas	Ilves 39.15
2. Raido Mitt	Kobras 40.35
3. Sergei Rjabõshkin	SRD 44.20
H18	7800 m; 14 KP (16)
1. Lauri Sild	Võru 52.44
2. Kristo Heinmann	Ilves 57.00
3. Erki Pellja	JOKA 1:07.37
H20	9200 m; 18 KP (12)
1. Timo Sild	Võru 1:01.58
2. Martin Simpson	Kobras 1:11.24
3. Lauri Tammemäe	Orvand 1:12.21
H21A 8900 m; 16 KP (16)	
1. Meelis Mälter	KEKRSK 1:09.29
2. Mati Korrol	Mercury 1:15.34
3. Vallo Vaher	JOKA 1:17.01
H21E	14700 m; 27 KP (27)
1. Olle Kärner	EKJ SK 1:29.49

2. Markus Puusepp	Võru 1:33.25
3. Rain Eensaar	Kobras 1:34.18
HU23	14700 m; 27 KP (10)
1. Markus Puusepp	Võru 1:33.25
2. Sander Vaher	EKJ SK 1:36.04
3. Peeter Pihl	Tammed 1:42.28
H35	9200 m; 18 KP (32)
1. Inno Ling	Lehola 1:08.03
2. Randy Korb	Peko 1:10.26
3. Armo Hiie	Kape 1:11.27
H40	7900 m; 14 KP (25)
1. Priit Pääslane	Ilves 1:02.36
2. Tõnu Tänav	Rae 1:06.34
3. Raivo Pellja	JOKA 1:06.35
H45	6700 m; 11 KP (29)
1. Eduard Pukkonen	KEKRSK 51.02
2. Jaanus Reha	Koop 51.19
3. Maido Kaljur	EKRSK 51.58
H50	6400 m; 12 KP (20)
1. Rein Rooni	Orvand 53.10
2. Tõnu Taal	JOKA 56.02
3. Kaljo Julge	Kape 56.13
H55	5500 m; 10 KP (20)
1. Koit Paasma	Lehola 45.56
2. Riho Männi	Lehola 46.30
3. Johannes Tasa	Tammed 47.18
H60	4600 m; 10 KP (14)
1. Rafael Gordon	West 44.22
2. Ülo Vainura	Tammed 46.55
3. Mihkel Mälter	KEKRSK 49.36
H65	4200 m; 7 KP (21)
1. Mihhail Taivere	Kape 51.32
2. Kalju Tilk	Orion 54.05
3. Nikolai Kuha	Kape 55.17
H70	4000 m; 9 KP (9)
1. Heino Mardiste	Kape 47.25
2. Endel Remmet	Kape 52.28
3. Ilmar Kask	Ilves 57.49
H75	3000 m; 6 KP (8)
1. Heino Heinloo	Tammed 40.11
2. Are Kaasik	- 49.30
3. Osvald Möttus	Lehola 56.39

Õine tavarada

(Rajameister Avo Veermäe)

D16 4799 m; 11 KP (17 osalejat)	
1. Agnes Vask	Ilves 39.19
2. Sigrid Ruul	JOKA 40.55
3. Kadi-Liis Minn	JOKA 45.10
D18 5330 m; 14 KP (8)	
1. Adele Puusalu	Kobras 49.18
2. Piibe Tammemäe	Orvand 49.42
3. Triin Aedmäe	Kobras 50.56
D20 5879 m; 14 KP (7)	
1. Ly Trei	Kobras 51.46
2. Grete Gutmann	Rae 54.47
3. Eva-Maria Ehala	Rae 55.57
D21E 6849 m; 15 KP (12)	
1. Merike Vanjuk	Kape 47.45
2. Liis Johanson	Kobras 53.10
3. Annika Rihma	Kobras 56.10
D35 5330 m; 14 KP (7)	
1. Jana Kink	Kape 53.43
2. Triin Vask	Ilves 54.13
3. Maris Roosipuu	Orion 57.10
D45 4799 m; 11 KP (7)	
1. Saima Värton	Kobras 59.46
2. Marje Viirmann	KEKRSK 59.51
3. Aili Laanjõe	Kobras 1:25.26
D55 4309 m; 11 KP (7)	
1. Liivi Parik	Otepää SK 52.18
2. Anu Saue	HOK 55.10
3. Riina Kivikas	Ilves 56.29
H16 5879 m; 14 KP (13)	
1. Kenny Kivikas	Ilves 39.57
2. Taaneli Tooming	Kobras 40.06
3. Tauno Tiirats	Ilves 42.55
H18 7389 m; 17 KP (9)	
1. Kristo Heinmann	Ilves 45.00
2. Priit Randman	Rakvere 49.30
3. Lauri Sild	Võru 50.57
H20 8539 m; 17 KP (7)	
1. Martin Simpson	Kobras 52.19
2. Lauri Tammemäe	Orvand 56.04
3. Timo Sild	Võru 56.47
H21E 10 460 m; 20 KP (20)	
1. Erkki Aadli	Tammed 1:00.42
2. Kristjan Trossmann	JOKA 1:01.02
3. Andreas Kraas	EKJ SK 1:01.59
H35 8539 m; 17 KP (11)	
1. Neeme Loorits	Kape 57.16
2. Andrei Nikitin	SRD 1:00.22
3. Paavo Rõigas	Peko 1:01.20
H40 7389 m; 17 KP (11)	
1. Toomas Tarve	Kobras 1:02.22
2. Toomas Mast	HOK 1:05.44
3. Indrek Jentson	Kape 1:07.34
H45 6849 m; 15 KP (13)	
1. Tiit Tali	Ilves 50.06
2. Jaanus Reha	Koop 50.08
3. Mati Preitof	KEKRSK 52.11
H50 5480 m; 13 KP (5)	
1. Rein Rooni	Orvand 50.07
2. Kaljo Julge	Kape 52.46
3. Udo Lüüs	Ilves 1:00.09
H55 5480 m; 13 KP (5)	
1. Harry Veide	LUS 52.03
2. Kalle Nelk	Orion 55.40
3. Rein Kriks	Rakvere 1:08.41
H60 4309 m; 11 KP (8)	
1. Tõnu Nurm	Kobras 41.33
2. Ülo Vainura	Tammed 41.46
3. Peep Koppel	Koop 43.52
H65 4309 m; 11 KP (11)	
1. Kalju Tilk	Orion 47.44
2. Lembit Vassil	Ilves 49.38
3. Mati Tõnus	Orion 49.41

Sprint

(Rajameister Avo Veermäe)

D14	1719 m 14 KP (21)
1. Marelle Sulg	Orvand 10.57
2. Kaisa Raudkepp	Peko 11.35
3. Linda Puusalu	Kobras 11.48
D16	1989 m 16 KP (14)
1. Britta Panker	Ilves 10.11
2. Teele Randman	Rakvere 10.49
3. Agnes Vask	Ilves 11.26
D18	2100 m; 15 KP (9)
1. Helena Heinväli	Kobras 10.42
2. Piibe Tammemäe	Orvand 10.44
3. Hannula-Katrin Pandis	Ilves 11.01
D20	2100 m; 15 KP (8)
1. Grete Gutmann	Rae 10.27
2. Eva-Maria Ehala	Rae 10.55
3. Eleri Hirv	Võru 10.59
D21E	2629 m 18 KP (16)
1. Annika Rihma	Kobras 12.38 1.
2. Liis Johanson	Kobras 13.25
2. Kirti Rebane	Tammed 13.25
D U23	2629 m; 18 KP (3)
1. Annika Rihma	Kobras 12.38
2. Maarja Punak	Kobras 16.01
3. Mari-Liis Kaljur	KEKRSK 24.10
D35	2120 m; 15 KP (6)
1. Triin Vask	Ilves 12.11

2. Minija Pääslane	Ilves 13.16
3. Triina-Britt Preden	TON 13.19
D40	1989 m; 16 KP (8)
1. Piivi-Heli Vettik	Rae 10.33
2. Lea Leppik	TAOK 10.58
3. Marje Viirmann	KEKRSK 11.36
D45	1989 m; 16 KP (6)
1. Saima Värton	Kobras 13.52
2. Gea Rennel	KEKRSK 14.10
3. Ann Warma-Laas	HOK 14.29
D50	1719 m 14 KP (15)
1. Siiri Poopuu	JOKA 12.15
2. Ene Sulg	Orvand 12.35
3. Liivi Parik	Otepää SK 13.18
H14	2100 m 15 KP (19)
1. Kristjan-Martin Kirjanen	TAOK 11.32
2. Björn Panker	Ilves 12.11
3. Reigo Teervalt	Peko 12.29
H16	2240 m 16 KP (22)
1. Raido Mitt	Kobras 9.12
2. Kenny Kivikas	Ilves 9.45
3. Aleksandr Shved	SRD 10.21
H18	2150 m 17 KP (13)
1. Kristo Heinmann	Ilves 10.26
2. Lauri Sild	Võru 10.33
3. Tiit Toomas	Peko 10.52
H20	2629 m; 18 KP (8)
1. Lauri Tammemäe	Orvand 10.22
2. Timo Sild	Võru 10.50

3. Jaagup Truusalu	Kape 10.57
H21E	3220 m 20 KP (24)
1. Andreas Kraas	EKJ SK 13.22
2. Erkki Aadli	Tammed 13.35
3. Kristjan Trossmann	JOKA 13.50
H U23	3220 m; 20 KP (8)
1. Kristjan Trossmann	JOKA 13.50
2. Mihkel Järveoja	Kobras 13.53
3. Timmo Tammemäe	Orvand 14.18
H35	2629 m 18 KP (19)
1. Paavo Rõigas	Peko 11.48
2. Ville Vinkel	West 11.50
3. Dmitri Shved	SRD 12.10
H40	2450 m 17 KP (16)
1. Eduard Pukkonen	KEKRSK 11.23
2. Priit Pääslane	Ilves 11.27
3. Raivo Pellja	JOKA 11.54
H45	2240 m; 16 KP (15)
1. Tiit Tali	Ilves 11.05
2. Maido Kaljur	KEKRSK 11.07
2. Andres Laas	HOK 11.07
H50	2120 m 15 KP (4)
1. Rein Rooni	Orvand 11.57
2. Andres Minn	JOKA 11.47
3. Tõnu Sikkal	Kobras 12.02
H55	2120 m 15 KP (15)
1. Tõnu Nurm	Kobras 11.24
2. Riho Männi	Lehola 11.59
3. Ülo Vainura	Tammed 12.29

D35 11570 m; 18 KP (6)	
1. Jana Kink	Kape 1:46.28
2. Kadre Maalma	Jõhvik 1:51.34
3. 73 Triin Vask	Ilves 1:53.25
D40 9990 m; 17 KP (8)	
1. Lea Leppik	TAOK 1:35.33
2. Riina Laev	Mercury 1:49.27
3. Maris Roosipuu	Orion 1:56.36
D45 8510 m; 15 KP (11)	
1. Tiina Oras	Ilves 1:29.05
2. Marje Viirmann	KEKRSK 1:30.30
3. Reet Johanson	Kobras 1:37.08
D50 8510 m; 15 KP (8)	
1. Ene Sulg	Orvand 1:27.41
2. Eha Tolm	Orvand 1:31.30
3. Anne Arold	OKH 1:35.18
D55 7850 m; 15 KP (12)	
1. Anu Saue	HOK 1:32.07
2. Tiiu Kaasik	Ilves 1:32.35
3. Hille Tasa	Tammed 1:36.18
D60 7850 m; 15 KP (4)	

1. Liis Lille	KEKRSK 1:41.00
2. Anne Jundas	Jõhvikas 1:46.00
3. Virve Orav	Tammed 1:49.34
D65 7360 m; 14 KP (6)	
1. Kiira Tarassova	TON 1:37.41
2. Maire Raid	Tammed 1:43.17
3. Ilona Vanaveski	Ilves 1:44.50
H16 12620 m; 18 KP (31)	
1. Raido Mitt	Kobras 1:28.11
2. Aleksandr Shved	SRD 1:28.18
3. Jonatan Karjus	Võru 1:28.26
H18 16059 m; 26 KP (18)	
1. Lauri Sild	Võru 1:44.46
2. Kristo Heinmann	Ilves 1:51.03
3. Kasper Kork	Kobras 1:51.26
H20 19350 m; 29 KP (9)	
1. Timo Sild	Võru 2:06.47
2. Martin Simpson	Kobras 2:12.08
3. Lauri Tammemäe	Orvand 2:16.37
H21A 19350 m; 29 KP (7)	
1. Kaarel Kallas	Lehola 2:23.28

2. Tarmo Siimsaare	Võru 2:36.45
3. Andres Hiiemäe	2:38.15
H21E 26160 m; 39 KP (15)	
1. Markus Puusepp	Võru 2:45.58
2. Jürgen Einpaul	Tammed 2:46.00
3. Erkki Aadli	Tammed 2:47.01
U23H 26160 m; 39 KP (6)	
1. Markus Puusepp	Võru 2:45.58
2. Peeter Pihl	Tammed 2:49.14
3. Timmo Tammemäe	Orvand 3:05.51
H35 19350 m; 29 KP (20)	
1. Armo Hiie	Kape 2:09.13
2. Andrei Nikitin	SRD 2:11.04
3. Neeme Loorits	Kape 2:23.57
H40 16059 m; 26 KP (17)	
1. Toomas Mast	HOK 1:57.22
2. Tenno Alamaa	Orvand 2:14.12
3. Vladimir Savinov	SRD 2:14.21
H45 13260 m; 20 KP (17)	
1. Tiit Tali	Ilves 1:39.10
1. Maido Kaljur	KEKRSK 1:39.10

1. Jaanus Reha	Koop 1:39.10
H50 12620 m; 18 KP (18)	
1. Kaljo Julge	Kape 1:41.36
2. Andres Minn	JOKA 1:44.43
3. Toivo Toomas	Peko 1:49.52
H55 12620 m; 18 KP (17)	
1. Johannes Tasa	Tammed 1:35.54
2. Riho Männi	Lehola 1:43.53
3. Avo Veermäe	Ilves 1:51.22
H60 9990 m; 17 KP (13)	
1. Tõnu Nurm	Kobras 1:26.57
2. Mihkel Mälter	KEKRSK 1:31.30
3. Jüri Leesmäe	West 1:34.26
H65 9990 m; 17 KP (16)	
1. Georg Sooberg	Võru 1:35.30
2. Mihhail Taivere	Kape 1:38.56
3. Kalju Tilk	Orion 1:39.14
H70 8510 m; 15 KP (8)	
1. Heino Mardiste	Kape 1:27.43
2. Endel Remmet	Kape 1:28.06
3. Heino Heinloo	Tammed 1:52.21

Juubeli meisteri

Orienteerumisjooksu sprindimeda-
leid jagati viiendat aastat ja seni polnud
ükski põhiklassi (HD21E) võistleja kaks
korda meistritiitlit võitnud. Nüüd õnnestus see
Andreas Kraasil, kes sai piisava edu rajal 14-15 KP
etapil. Tema etapiaeg (34 sekundit) oli Erkki Aadlist
18 sekundit ja Kristjan Trossmannist 21 sekundit
parem.

Annika Rihmale tõi võidu veatu ja kiire jooks viimasel
viiel etapil. Vaatepunktis kahe sekundiga liider olnud
Annika klubikaaslasel Liis Johansonil ebaõnnestusid
täielikult just need etapid. Finišis rõõmustas ta hõbemedali
üle, mida tuli siiski jagada Kirti Rebasega. Nagu kaardilt on
näha, vaatepunktis saadud eduinfo ei mõjunud Liisile hästi.

Annika esimeses kuldmedalis oli oma osa ka õnnejumalal,
sest enne õigesse kontrollpunkti jõudmist märkis ta kõrval
asuva meesteraja KP. Tunnusnumbrit ta loomulikult ei
raatsinud vaadata. Järgmise KP poole siirdudes leidis ta 40
meetri pärast kogemata õige KP ja sai ära märkida ka selle.

Sprindirajal polnud 47 sekundiline edu teiste meda-
lisaajate ees aga veel kõige suurem vahe. Enamat suutis
D35 klassis Triin Vask, kes edestas teist kohta ühe minuti
ja 5 sekundiga. Enamikes vanuseklassides saadi medalid
mõnesekundiliste vahedega ja kahes klassis läksid medalid
ka jagamisele.

Ainsana läbisid raja kiiremini kui 10 minutit Raido Mitt
ja Kenny Kivikas H16 klassis. Teades selle klassi paremate
poiste jooksuvõimet, võinuks siin rada 0,5 km pikem olla.

Piduliku autasustamiseremooniast viis läbi mõisavalitseja
(peaosaliseks oli kostümeeritud meistrivõistluste peakorral-
daja ja kohalik vallavanem Ülo Needo)
koos orienteerumislidu presidendiga. Lisaks kuldmedalile
sai võitja pähe linapärja kohaliku valla vapitaimega.

Kultuuriprogramm pakkus õise võistluse stardini jäänud
vabal ajal ekskursioone mõisahoones ja selle ümbruses ning
tasuta saadi vaadata mõisa hoovil Põlva harrastusteatri
etendust.

Lisaks kohalikule omavalitsusele, Eesti Kultuurkapitali
Põlvamaa ekspertgrupile ja Kirbyle oli toetajaks eraisik
Karli Lambot. Tänu nende abile said väikese preemia kõik
noorte- ja 21Eklasside võitjad.

SEEKORDSED Eesti meistrivõistlused olid ori-
enteerumisklubi Põlva Kobrase liikmeskonna
korraldada. Sprindi korraldamise kogemuse
olime saanud kaks aastat tagasi Põlvas Euromeetingul
ja nädal enne Krootusel Koprakarikal. Sprint nõu-
ab veidi teistsugust lähenemist nii stardi- kui ka
finišikorralduses.

Võistluskeskus Moostes võimaldas väikesel territo-
oriumil ja samas kompaktselt planeerida parkimise-,
stardi- ja finišiala. Sprindikaardi autor Avo Veermäe käis
maastiku üle kontrollimas veel nädalal enne võistlust, sest
alevis käisid heakorratööd ja teedehitus. Lõpptulemuseks
oli täpne ja hea loetavusega kaart, mis võimaldas väga kiires
tempo rada läbida. Kindlasti aitasid sellele kaasa radade
planeerimine ainult alevi territooriumile ning Markes Fini
trükikoda, kus kaart trükiti.

Annika Rihma ———
Liis Johanson - - -

hõngulised võistlused

Moostes

Sprint kogub igal aastal järjest enam populaarsust (seekord oli startijaid 256, registreerunuid 282), kuid Eestimaa teise otsa sõita 10-15 minutilise jooksuvõimaluse pärast ei ole atraktiivne, kui sellele võistlusele ei järgne mingit teist orienteerumisvõistlust. Viimastel aastatel öiste võistlustega sidumine on väga õnnestunud lahendus. Järgmisel aastal esialgu nii veel pole planeeritud.

Öisel rajal selgusid meistrid juba neljakümne viiendat korda

Eesti öiste meistrivõistlustega alustati 1960. aastal Käärikul. Aastatel 1973-1975 võistlust ei toimunud, 1993. aastal Märjamaal aga naisteklassis medaleid välja ei jagatud, sest kõik naised ületasid kontrollaja.

Enim meistritiitleid (4) on võitnud põhiklassides Riju Johanson ja Sixten Sild (Moostes oli ametis EOL inspektorina). Selle arvuni jõudis ka seekordne kiireim Erkki Aadli. 26 meest ja 28 naist on vähemalt korra meistritiitlini jõudnud. Põlvamaa metsades oli seni joostud Põlva linna lähedal (1964), Valgjärvel (1966 ja 1979), Maaritsas (1976), Taevaskojas (1977), Palojärvel (1982), Moostes (1985) ja Saarjärvel (1991).

Tänavune võistlus toimus samal maastikul nagu 1985. aastal, kui meesteklassis võitis Tiit Tali, kes 22 aastat hiljem oli võidukas juba H45 klassis.

Huvitavamate radade planeerimise huvides oli start ja finiŝ Moostest 4 km eemal. Võistlejad toimetati sinna ja tagasi bussidega. Suhteliselt lihtne maastik ja hea läbitavusega männimets võimaldasid rada läbida kiires tempos. Jooksult kiiret kaardi lugemist hõlbustas kindlasti ka hea trükikaart, kuid KPrõngad võinuksid olla normist veidi paksemadki, sest A3 suurusel kaardil polnud need hästi märgatavad.

Paljudes klassides oli öise võistluse kohta üllatavalt tihe lõpuprotokoll. Meeste kolm paremat (Erkki Aadli, Kristjan Trossmann, Andreas Kraas) aga mahtusid 10,5 km läbimisel 77 sekundi sisse. Keskmine kilomeetri läbimise kiirus oli neil veidi alla 6 minuti.

Sama ei saa aga ütelda naisteklassi esikolmiku kohta. Juba esimese KP ümbruses oskas Annika Rihma teha 5minutilise

vea ja ühtlaselt jooksnud Merike Vanjuki kolmas kuldmedal tuli Liis Johanson ees viie- ja Annika ees kaheksaminutilise eduga.

Väga soe ja vaikne suveöö oli meeltemööda korraldajatele, kuid tagantjärele tarkusena pidanuks finišis olema ka joogivesi.

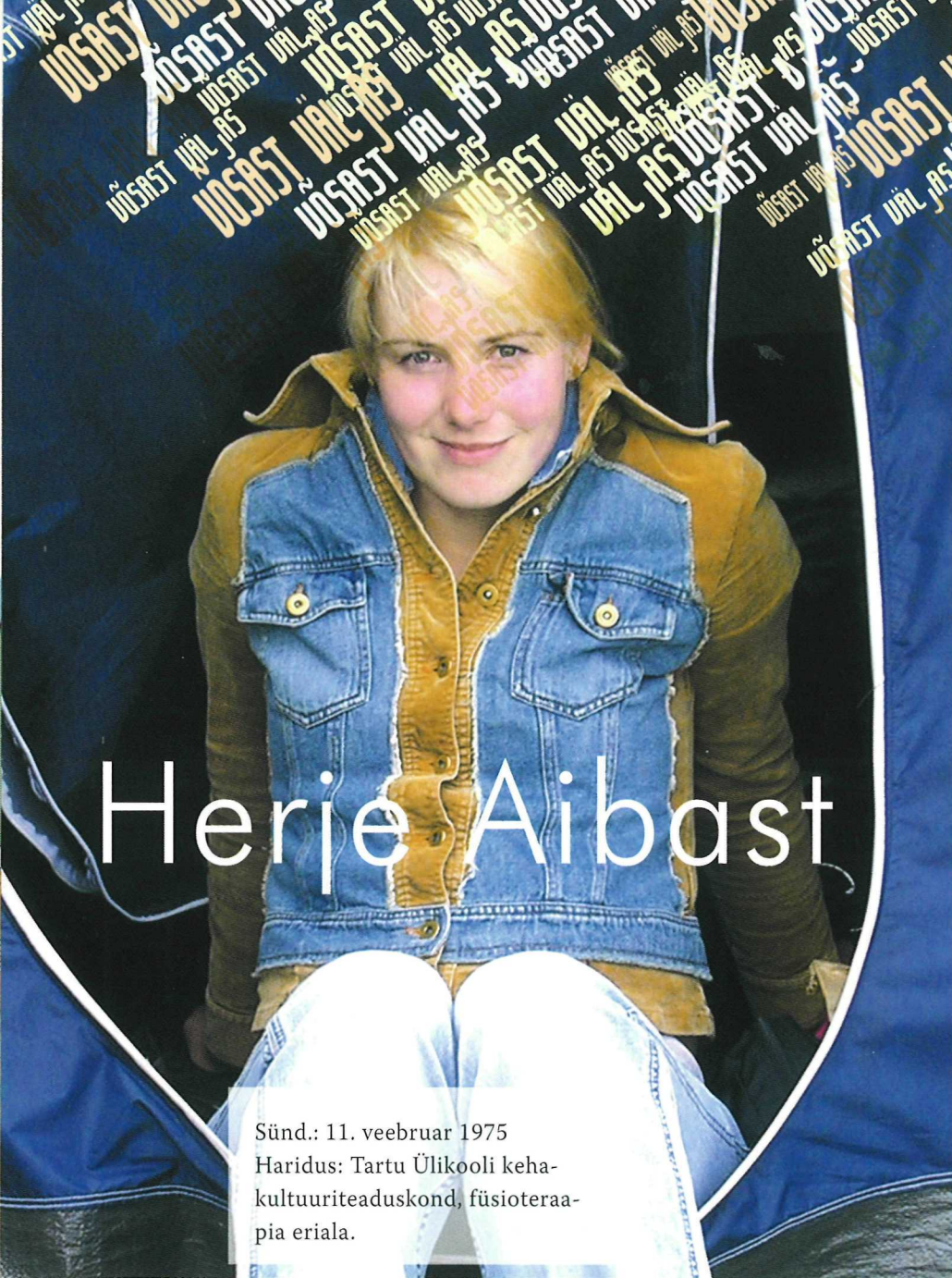
Veel mõned aastat tagasi arutati EOL üldkogul, kas on mõttekas üldse öiseid meistrivõistlusi korraldada. Tookord nappis osavõtjaid ja seetõttu puudus ka klubide huvi neid võistlusi korraldada. Praegu on see probleem päevakorrast maas, sest osavõtjate arv näitab väikest kasvutempot (seekord startijaid 196) ja korraldajate seas on isegi väike konkurents. Elatustaseme tõusuga on paranenud varustus, enamused jookseb heade pealampidega.

Korraldajad tänavad kõiki toetajaid ja osavõtjaid ning ootame teid ikka meie võistlustele.

Võistlustel ilma ametinimetuseta klubi liige, kuid kätt „pulsil“ hoidnud NIKOLAI JÄRVEOJA

Herje Aibast

Sünd.: 11. veebruar 1975
Haridus: Tartu Ülikooli keha-
kultuuriteaduskond, füsioteraa-
pia eriala.

Hetkel on mul üks kool ja üks töökoht. Viimased kaks aastat on elukohaks olnud Tartu, koolikohaks magistriõpingud Tartu Ülikoolis.

Olen läbinud kaks aastat liikumis- ja sporditeaduste magistriõpingutest, jäänud on veel teha ja kirjutada magistritöö. Tööleping on hetkel QTriathletes'iga. Valmistume *Hawaii Ironman 2007ks*. Neid ridu kirjutades viibin USAs, Arizona osariigis, Tucsoni linnas, kus toimuvad viimased ettevalmistused suureks etteasteks 13. oktoobril Konas, Hawaii.

Triatloniga olen ma seotud olnud umbes 10 kuud, orienteerumisega aga kogu oma teadliku elu. Viimased neli aastat töötasin Norra orienteerumiskoondise

juures. Hindamatu kogemus, pean mainima. MM-võistlustel Ukrainas sel suvel töötasin esimest korda Eesti koondisega.

Füsioterapeudi töö võib olla väga erinev. Sportlastega töötades on tähtsaim ülesanne ära hoida vigastusi ning kindlustada võimalikult kiire vigastustest taastumine, et tagada treeningprotsessi järjepidevus. Statistika näitab, et sagedaseim spordivigastuste põhjus on vale ja ühekülgne treening. Ahel on täpselt nii tugev, kui tugev on selle kõige nõrgem lüli. Seega on füsioterapeudi ülesanne avastada nõrgad lülid tugi- ja liikumiselundkonnas ning spetsiaalse treeninguga neid tugevdada.

Kui tervik on saavutatud, tuleb seda ainult säilitada. Säilitamiseks kasutatakse lihashooldust massaaži ja venitusharju-

tustega. Kuna hetkel olen poole kohaga üliõpilane ja töötan, möödub päeva esimene pool raamatukogus ja õhtu treeninguid läbi viies või masseerides.

Sina ja orienteerumine?

Orienteerumise tõi meie suguvõssa tädi Reet Uusberg. Tänu temale alustas orienteerumisega - ema ning tema järgi omakorda ka meie, lapsed - Erik ja mina. Mäletan, et esimest korda jooksin neljapäevakul üksi 6aastasena.

Päevak toimus peaaegu kodu taga metsas, seega oli iga kivi ja känd tuttav. Minu esimene klubi oli Saue AF (Saue afid, nagu me seda omavahel kutsusime).

Aastate jooksul olen kuulunud ka teistesse klubidesse. Soomes elades olin IF Femmani ridades ja Norras Halden SKs.

Alguses olid kõik neljapäevakud mulle võistlused. Hiljem sõitsime juba Lõuna-Eestisse korralikele võistlustele, mis olid harjumaalasele tehniliselt väga rasked.

Tippспортlane ei ole ma kunagi olnud. Orienteerumine on (mu) elustiil. Alati on olnud tore, kui metsas kõik ilusti ja kiiresti toimima hakkab. Varem tegi ebaõnnestumine tõsiselt õnnetuks, nüüd on metsas jooksmine vaid puhas rõõm.

Kas ja milliseid hobisid lisaks orienteerumisele Sa veel har- rastad? Millise raamatu viimati läbi lugesid?

Nii töö kui ka orienteerumine võimaldavad mul reisida, mis on mu suurim kiring. Saan kohtuda uute inimestega ja tutvuda maailmaga läbi mitmete silmade ja saatuste. Puhkusele sõidan kaugetesse linnadesse, kus esimesena külastan rahvusgaleriid ja vaatan üle majad ja kirikud. Tänu reisimisele õpin keeli, mis on ehk ka üks minu hobidest.

Alati on mingi raamat pooleli, hetkel on selleks norrakeelne „Ved neste nymåne”, autor Torborg Hedreaas.

Kuidas suhtuvad orienteerumisse Sinu tuttavad ja töökaaslased? Kas oled neidki edukalt metsa meelitanud?

Minu ümbruskonnas on orienteerumisse

suhtunud alati positiivselt. Tavaliselt ei teata sellest lihtsalt mitte midagi. Metsas jooksmine seostub loodusega ja värske õhuga ning see annab heaolutunde.

Jooksmisse ja sportimisse suhtutakse vastandlikult. Liikumine on alati olnud tervise ja ilu pant ning liikuvaid inimesi peetakse tegusateks. Vahel olen kohanud sellistki suhtumist, et see, kes viitsib ennast liigutada, on kuidagi eriti suure tahtejõuga.

Kord on üks Eesti tuntud tegelane kirjeldanud orienteerumist sellise tegevusena, kus kaks meest tõmbavad kummikud jalga ning lähevad metsa jalutama.

Teadmatus, teadmatus, mis muud! Eks selle spordiala fännidel endal on vaja suur teadvustamistöö ära teha.

Kord tegin triatleet Ain-Alar Juhansoniga lepingu, et kui mina läbin ühe triatloni, siis tuleb tema orienteeruma. Mõeldud-tehtud. Mina tulin finishisse Kõrvemaa triatlonil. Nii pidi ju ka tema oma sõna pidama.

Ain-Alar on tegelikult juba aastaid tagasi osalenud Harku neljapäevakul. See oli ajal, kui oli veel võimalus ise oma rada kaardile kanda ning orienteerumine ei olnud elektroniseeritud. Nüüd võtsin ma ta kaasa Tartu neljapäevakule, mis toimus Vitipalu metsas maailmakarikavõistluste maastikul.

Ta sai rajaga suurepäraselt hakkama ning tahtmine edaspidigi proovida oli endiselt olemas. Üritus läks korda!

Palun kirjeleda oma suurimat elamust seoses orienteerumisega, sealjuures Kiievi MMil!

Suurim elamus orienteerumises on ala ise. Mulle kui füsioterapeudile meeldib see, et orienteerumisega saab tegeleda kõrge vanuseni.

Ala pakub nii kehalist kui ka vaimset pingutust ning sellele järgnevat rahulolu. See toob inimesed loodusesse ning loodetavasti paneb neid ka rohkem ümbrust ja keskkonda hindama ja armastama. Kord metsas käinu ei viska vast prügi maha ega tee metsas keelatud alal tuld.

Orienteerujad on omamoodi inimesed. Erinevate maastike ja maanurkade nägemine on kirjeldamatu kogemus. Muidugi on alatiseks meelde jäävad need

kolm jooksu, mil punktid lihtsalt „tulid ise“ metsas vastu just seal, kus nad olema pidid. Need korrad, kus jalad tunduvad kerged ning metsas on olemas kõik see, mis kaardilegi joonistatud.

Füsioterapeudina on minu üks suurimaid orienteerumiselamusi Holger Hotti kuld Taanis MMi lühirajal. Tean, et olin endast parima andnud, et ta oma jalad taas jooksmata saaks ning koostöös jõudsin tippu. Ka Kiievis olin ma töö

Mina ja Norra juunioride treener EMIL

ning minu suurimad kordaminekud olid otseselt seotud võistlejate eduga.

Üks parim päev oli seal tavaraja kvalifikatsioon, kui kõik meie jooksjad end finaali jooksid. See oli ajalooline hetk. Kogu ülejäänud päeva jalad maha ei puutunud ning naeratus püsis huultel.

Millised on Sinu suurimad elamused/saavutused seoses tööga?

Tänaseks olen oma erialal töötanud kümme aastat. Kogu see periood on olnud reis. Esimesed 10 aastat olen peamiselt kogemusi kogunud ja ennast täiendanud. Töötanud ja õppinud olen Eestis, Soomes ja Norras. Olen kokku puutunud oma ala parimate tegijatega.

Õnneks on mul olnud võimalus füsioterapeudina töötada ka teiste patsientidega, mitte ainult sportlastega. Soomes töötasin sõjaveteranidega, astmahaigetega ja raske füüsilise puudega inimestega. Nemad õpetasid mulle tänulik olema iga väikesegi nihke eest paremuse poole. Nad näitasid, et suurepäraselt elu on võimalik nautida

ka siis, kui sul ei ole kõiki nelja jäset või seitset meelt.

Kõik saab alati korda ja kui kuidagi ei saa, siis kuidagi ikka saab. Ja kindlasti seda, et ise tuleb kõvasti vaeva näha.

Kas Sinu igapäevatoos ja orienteerumises on ühiseid jooni?

Nii orienteerumises kui ka toos on kõige tähtsam kindel eesmärk ning vastavalt sellele seatud ülesanded. Füsioterapia

on oma olemuselt treening ning tänu sellele väga seotud tavalise sportliku treeninguga. Tööd tuleb teha järjepidevalt ja kaua. Ka minu toos on vaja pidevalt motiveerida nii ennast kui ka patsiente. Kõikjal esineb tippe ja orge, kuid need on ainult ületamiseks.

Üks ühisemaid jooni minu töö ja hobi vahel on see, et kiireid tulemusi ei ole. Sellepärast on vahel suur tahtmine hauakaevaja olla. Töö tulemus on kohe näha. Kuigi tulemus laseb ennast oodata, antakse sulle vaid minimaalselt aega enese tõestamiseks. Tänapäeva ühiskond tahab kiireid lahendusi. Loodus ei pea maailmaga sammu. Ent organismi protsessid võtavad endiselt teatud aja.

Kui Sinu firmasse/töökohta tellida Orienteeruja, kas see leiaks lugejaid? (See küsimus vist Sinu loosse hästi ei sobi? Aga vasta ikka!)

Orienteerujad on kindlasti uhked selle üle, et neil on selline ajakiri nagu „Orienteeruja“.

Enamik minu töökaaslast on ajakirja aktiivsed lugejad, sest tavaliselt seal nendest kirjutataksegi. Jõudu tööle vaevanägijatele!

Teiste alade sportlased imestavad selle üle, et meil on oma ajakiri ja neil mitte. Mõni on isegi ideest kinni võtnud ning mõelnud oma ala lehe ilmutamise peale.

Paberikandja on ala tutvustamise seisukohalt üks parimaid variante. Laual lebav ajakiri satub tihti kellegi näppude vahele ning seda lehitsedes võib asja vastu huvi tärgeta.

Muuseas, Marianne Andersen avastas orienteerumise enda jaoks just nii, et luges riulist leitud raamatut matkaorienteerumise kohta Norras. Seepeale jättis ta kõrvale oma jalgpallurikarjääri!

Kuidas Sulle tundub – kas orienteerumine on Eestis kasvav või taandarenev spordiala? Mida peaks tegema, et harrastajaid ja/või tippspordilasi juurde tuleks? Kuidas võrdleksid Eesti orienteerumiselu Skandinaaviamaade omaga?

Minu arvates Eestis orienteerumise harrastajate hulk aina kasvab. Vaata, kui palju inimesi käib üksnes neljapäevakutel! Tallinna lähistel saab vist juba igal nädalapäeval käia mõnel orienteerumisüritusel, seda tänu aktiivsetele ja hakkajatele inimestele.

Nii aktiivset ja elektroniseeritud päevakute süsteemi ma mujal näinud ei ole. See tagab spordile hea vundamenti, mis on alus tipu rajamiseks.

Kuid vähesed harrastajad julgevad minna Põhja-Eestist Lõuna-Eestisse võistlustele, sest siis läheb juba vaja head o- tehnilist ettevalmistust.

Nii nagu igal teiselgi spordialal, on ka orienteerumises vaja suurt pühendumist. Vaja on õppida tundma erinevaid maastike ja kaardijoonistamise tehnikaid ning käekirju.

See eestlasest orienteeruja, kes unistab maailma parimaks saada, peab üha enam viibima pikemaid ja lühemaid perioode Skandinaavia- ja kontinentaalmaastikel. Lapseas ja noorena tuleb omandada

väga head baastehnilised oskused selleks, et omandada kiire kaardilugemise- ja orienteerumisoskus. Meil on Eestis väga häid klubisid, kus on tugev ja tihe töö laste ning noortega.

Klubiline tegevus on üks suuremaid erinevusi Eesti ja Skandinaavia o-elu vahel. Isiklikult arvan, et meil on vaja ainult aega traditsioonide tekkimiseks. Hispaanias näiteks tuntakse muret selle üle, et noored lihtsalt ei viitsi enam nii palju vaeva näha, et vastupidavusaladel tugevaks saada. Äkki tuleb siis veel vanade tegijate „ruulimise“ aeg tagasi?

Viimased aastad on näidanud, et ka väga noorelt on võimalik täiskasvanute hulgas maailmameistriks tulla. Igäihele avaneb kunagi oma võimalus, tuleb see vaid ära oodata.

Kuigi – mida rohkem orienteerumine meediasse pürrib, seda kergemaks läheb tehniline sooritus. Siis pole muud, kui jalgadele valu. On juba näiteid, kus üle keskmise head jooksjad püüavad orienteerumisega alustada, jõudes väga lühikese ajaga MMi finaali. Sprint avab paljudele võimaluse.

Orienteerumine ja olümpiamängud, kas need kaks sobivad kokku?

Orienteerumine sobib olümpiaalaks nagu iga teinegi spordiala. Võibolla isegi paremini kui paljud teised. Siiani on meil endiselt väga vähe proffe orienteerujate hulgas. Orienteerumine kannaks aga algupäraselt olümpiaideed auga edasi.

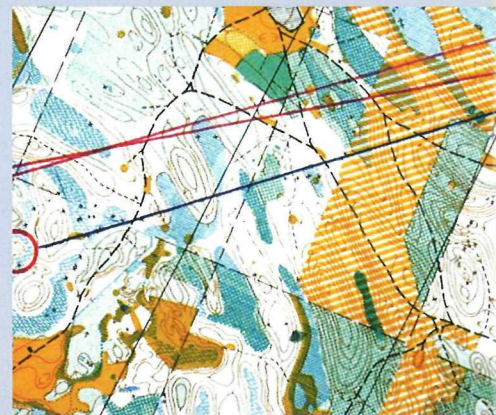
Minu arvates on tippspordil elukutse, mille eest oleks kõigil õigus palka saada. Hea, et kõige tublimadki seda saavad. Kõik me teeme valikuid. Sportlane on valinud oma elu kutseks (just lahkukirjutatuna!) spordi. Selle nimel õpitakse, treenitakse, pühendatakse ja ohverdatakse. Mida paremad tulemused, seda suurem on vastutus ja avalik tähelepanu. Korraga ei ole see enam üksi oma valguse ja varjuga.

Mina loodan küll kunagi näha orienteerumist Olümpial. Mine tea, ehk saan sealgi Eesti koondisega koostööd teha. Praegu tahan aga südamest tänada kõiki tiimiliikmeid toredate ja tulemusriikaste päevade eest Ukrainas! Kohtumiseni Tšehhis 2008!

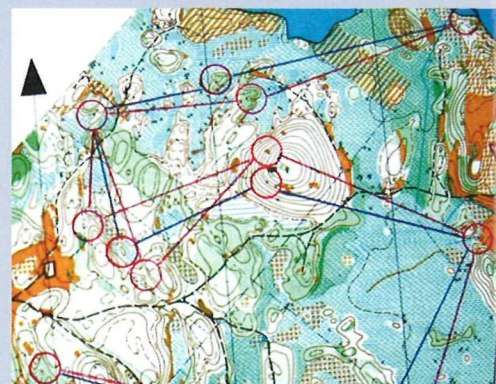
Küsis Maret Vaher

Esimese Ilvesteate võitjad: Riia Dünamo (Andris Buneris, Uldis Zdanovs, Gunnars Dukšte) ja Leningradi Zeniit (Irina Stepanova, Tatjana Beljakova, Irina Ivanova).

Ilvesteate 1979. I päeva kaardi fragment.

Ilvesteate 1980. I päeva fragment meeste rajalt (ei halastatud tegijatele ega matkajatele, rajad viidi soodest, tihnikutest ... läbi).

ILVESTEATE

algusaegu

meenutades

MINIJA PÄÄSLANE

Tuleval aastal on oodata Ilvese klubis pidu – tulemas on ümmarguse arvuga XXX Ilvesteade. Ka klubi saab 30aastaseks – see loodi 3. oktoobril 1978. aastal. Eesti esimese orienteerumisklubi põhieesmärgiks oli Ilvesteate korraldamine. See viiski mõttele meenutada ürituse ajalugu läbi aastate ja tuua Orienteeruja lugejale huvitavamaid seiku tolmukorra alt välja.

Klubi ja Ilvesteate kroonika on Pille Taba talletanud paksudesse albumitesse. Koos faktide märkimisega on kogutud ka hulgaliselt pildimaterjali – kaarte, fotosid ja ajaleheartiklite väljalõikeid. Veelgi põnevamat ja praegusel ajal isegi raskestimõistetavat sai kuulda Ilvesteade idee autorilt ja kauaaegselt peakorraldajalt Arvo Kivikalt – mälestusi korraldamise nõksudest nõukogude ideoloogia ja nomenklatuuri võimu ajal. Kõike seda, mida omal ajal ei saanud kirja panna ega kuuldavaks teha. Heidame siis pilgu Ilvesteade viiele algusaastale.

Kuidas tuli mõte hakata korraldama Ilvesteadet?

Arvo: EOF aastakoosolekutel kurdeti järjest sobivate orienteerumiskaartide puuduse üle, samas ei jõutud sõnadest palju kaugemale. Tolle aja kaartide ebatäpsus muutis mahuka treeningu mõttetuks, kuna võistlusrajal tuli tihti oluliste orientiiride puhul tegeleda

mõistatamisega, mis kaardile on kantud ja mida mitte. Selleks, et kümnete kaardijoonistajatega täpseid kaarte toota, tuli luua majanduslik alus – oli vajalik rohke osavõtuga võistlus. Algusaastadest alates oli Ilvesteade isemajandav üritus, mille tarbeks koguti stardimaksu, kuigi see oli vastu tollasele arusaamale, et sportlane saadetakse võistlema riigi raha eest ja saab tasuta söögitalongid.

Miks siis mitmepäeva- ja teatevõistluse formaat?

Arvo: See oli uudne ja orienteerumismaailmas ainulaadne võistlus. Lisaks väike praktiline kavalus: korraldajal oli raske suurt hulka osavõitjaid jälgida (siis ei võisteldud mitte omal riisikol, vaid korraldaja vastutas kõige eest, mis juhtuda võis). Kui aga võistlejal olid võistkonnakaaslased, oli välistatud oht, et mõne võistleja metsajäämine märkamata võiks jääda.

Klubi kroonikast: Ilvesteade oli algusest peale Ilves-klubi tegemiste teljeks, mille ümber elu on käinud. Terve sügise käis kümnekond inimest kõikidel nädalavahetustel kaarti joonistamas. Sel perioodil said Arvo Kivika eestvedamisel väljaõppe praegused kaardijoonistamiskorüfeed Kalle Kalm, Madis Oras, Avo Veermäe ja tollal noored Are Leesik, Leho Haldna ja Toomas Ellervey.

Kaardijoonistajaid tuli aastate jooksul kokku mitukümmend, kõik nad ei ole orienteerumise juurde jäänud, ent seda ka mitte unustanud, näiteks kasvõi ajakirjanikud Lembitu Kuuse ja Aavo Kokk.

Kaardijoonistamistöö varasematel aegadel pole võrreldav sellega, mis on

praegu: polnud võimalik saada korralikke alusmaterjale, kogu mensolmöödistus tuli teha ise, seda igast sihiristist, künkast ja lohust. Sellisele, kõrguspunktiketest koosnevale alusele mõõdeti samm-sammult välja teedevõrk, sood ja reljeefijooned. Tolleaegsed kameraaltööd tunduvad praegu, arvutiajastul, naervuäärse vaevana – terve seltskond tegutses nädalaid rapidograafiga joonistades, lõikudes ja kleepides. See suur töö õnnestus teha tänu suurele võistlejate hulgale, mis tuli ida poolt. Nemad finantseerisid uute, kvaliteetsete kaartide tegemise.

1979. a. I ILVESTEADE Perajärvel. 287 võistkonda, 893 osavõtjat. Võitis naistest Leningradi Zenit (Irina Stepanova, Tatjana Beljakova, Irina Ivanova) ja meestest Riia Dünamo (Andris Buneris, Uldis Ždanovs, Gunnars Dukšte).

Võistlus oli kolme vahetusega neljapäevane teatejooks, viimasel päeval viitstardist. Oosidega ja soodega vahelduv maastik ja väga täpne kaart võimaldasid ette valmistada tehniliselt nõudlikud rajad, õigluse tagamiseks kasutati *farsta* hajutust.

Võidunõudjate heast vormist annab tunnistust nt. see, et esimese päevavõidu tõi Eesti "Dünamo" võistkonnale Jaan Miljan ainult 2sekundilise eduga Uku Annuse ees (Eesti "Kalev"), kusjuures võitjameeskonna mehed läbisid oma 8,8 ja 9,9 km pikkused rajad keskmise kiirusega 6,5 min/km.

Kroonikast: Esimene ILVESTEADE peeti juba järgmisel suvel pärast klubi loomist, 1979. aastal Perajärvel, korralda-

Ilvesteade 1981.
Jootmine vaatepunktis.

jatumikuks viis meest, kes kõik sündinud 1950. aasta suvest sügiseni: Arvo Kivikas, Kalle Kalm, Lembitu Kuuse, Madis Oras ja Avo Veermäe. Uus võistlus võeti kohe omaks, esindatud oli peale Baltimaade terve tollane Nõukogude Liit Vladivostokini välja. Muu maailm oli meist paraku ära lõigatud. Eestist oli võistkondi 63.

Võistlusest teavitamiseks saadeti juba varakevadel kutsed, adressaatideks põhiliselt Arvo kontaktid.

1980. a. II ILVESTEADE Koobassaarel.

251 võistkonda, 765 osavõtjat. Võitu korvas Leningradi "Zeniti" naiskond (Irina Stepanova, Tatjana Beljakova, Irina Ivanova), meestest oli edukaim Eesti "Jõud" (Nikolai Järveoja, Johannes Tasa, Kalle Ojasoo).

Rajad nõudsid maksimaalset pühendumist. Hordidena tulnud matka-harrastajatele ei halastatud – läbiti pikad sooetapid, tihnikud, raiesmikud ja lasti oosidest risti üles-alla loksuda.

Raja läbimise kohta andis ladusat infot kommentaator Lembitu Kuuse, kes seekord oli aegsasti teadustaja-ametile planeeritud. Talent avastati aga esimesel Ilvesteatel...

Arvo: Olin peakorraldajana kõik ürituse ajal vajalikud tööülesanded kohtunikele jaganud ja arvasin naiivselt, et saan ise võistlust kommenteerida. Tegelikult tuli aga vahetpidamata mikrofoni välja lülitada ja lahendada tekkinud probleeme. Lõpuks silmasin finišinööri juures seisvat Lembitu Kuuset ning ütlesin: "Lemps, mis sa siin molutad?". "Aga mida ma siis peaksin tegema?" vastas, olles oma kohtunikuhustustega juba hakkama saanud. Sajad võistlejad transpordiülemena võistluspaika toimetanud võis ta ju endale võistluste jälgimist lubada. "Tule räägi mikrofonisse! Räägi kuidas välja tuleb, aga põhiline, et räägid!" sain talle uue ülesande anda.

Nagu me juba teame, tuli see rääkimine suurepäraselt välja ja algas Kuuse spordiajakirjaniku karjäär. Kohe sai Lembitu proovida ka raadioeetrit ja Ilvesteadet kajastavaid kirjutisi avaldasid mitmed 1980. aasta ajalehed – "Spordileht", "Edasi", "Kehakultuur".

1980. aasta võistluse embleemil hakkab kõigepealt silma suure kirjaga number 950. Ajalehtede artikleid sirvides selgub ka põhjus: II Ilvesteade oli pühendatud

Tartu 950 aastapäevale. Tähelepanelikumal silmitselisel leiab ka tumepunases foonis sõna Ilvesteade ja KP kujutise peal nr. 2 (pildil).

Arvo: Iga võistlus pidi olema pühendatud mingile tähtpäevale, lihtsalt niisama üritust ei saanud korraldada, oli vaja võtta mingi ajalooline tähtpäev ja poliitiline seisukoht. Näiteks esimene Ilvesteade oli pühendatud spordiühingu Kalev 35. aastapäevale. Kõigil võistluse embleemidel oli motiiviks KP, esimesel aastal KP tunnusnumber puudub, sest me polnud kindlad, kas üritusega saame jätkata, teisel aastal julgesime juba nr. 2 sisse kirjutada.

1981.A. III ILVESTEADE. Laanemetsa.

395 võistkonda 1195 osavõtjaga. Võitis Leningradi "Trud" naiskond (Nadezhda Levitševa, Svetlana Berezina, Lidija Milova) ja üleliiduline "Dünamo" meeskond (Sergei Kiritšenko, Aleksandr Levitšev, Sergei Simakin).

Arvo: Tol aastal jäadi majandites heinategemisega sageli jänni. Juulikuissele võistlusele võis saatuslikuks saada ENSV parteisekretäri Karl Vaino korraldus: juuli algusest kõik üritused ära jätta. Kõik heinale! Tuli pöörduda abipalvega "Kalevi" juhtkonna poole, kes siis kõrgemal pool asju klaarisid, et saada luba võistlus korraldada. See-eest pidid võistlejad raja läbimise järel käima heinategemise talgutel. Paljud kaugelt Venemaalt tulnud tegid seda õnneks heameele-

Ilvesteatel 1981.
Ilvese klubi tuumik.
Väljalõige ajakirjast
Kehakultuur.

de abile on mitmed va-
rused sujunud ladusalt.

Korraldatus ühendusel «Ilvese» poolt korraldatud üleliidulisel «Ilvesteatel» startis mullu 400 võistkonda 1200 võistlejaga. Klubi töökas pere aitas kaasa veel mitme vabariikliku võistluse ja Tartu orienteerumisvõistlusele. Fotol on misneljapäevakute õnnestumisele. Fotol on osa «Ilvese» liikmeskonnast. Seisavad (vasakult) meistersportlased Arvo Kivikas, Kalle Kalm, meistersportlased Avo Veermäe ja Lembitu Kuuse, Tõnis Haldna, Toomas Ellervee, Priit Teder, meistersportlased Leho Haldna ja Madis Oras, Margus Roll, Kai Pani ja Tõnu Oja. Istuvad Arnold ja Silvia Oja, Pille Taba, meistersportlased Virve Kuuse ja Sirje Ilver, Helje Kaldaru ja Riina Kivikas. Klubi kaheksast meistersportlasest ei jõudnud pildile Tõnu Pani

Ilvesteade 1981. Uku Annus tuleb võiduga (kolmanda päeva päevavõit).

ga, sest jõukates Eesti majandites tasuti töö eest hästi.

1982. a. IV IIVESTEADE. Holstre.

578 võistkonda, 1763 osalejat. Võitjad: Riia ASK I (Sarmite Gabrane (Sild), Alida Zukule, Iveta Oša) ja Eesti Jõud (Nikolai Järveoja, Johannes Tasa, Maldon Ots)

Arvo: See oli närvesöövaim Ilvesteade. Vahtult enne võistlust osutus, et sellel pole Viljandi parteikomitee esimese sekretäri heakskiitu. Ei lugenud, et üritus oli aegsasti kooskõlastatud ja heaks kiidetud kohalikus täitevkomitees. Kuna parteisekretär tundis end kõrvalejätuna, siis säärane isetegevus näis mõeldamatu.

Ilvesteate ärajätmine oleks aga toonud klubile täieliku majandusliku ja moraalse krahhi – võistlejad Kaug-Idast alates olid juba teele asunud, kaardid ja atribuutika trükitud, toit varutud. Tuli jälle abipalvega pöörduda kõrgete ametnike poole, õnneks spordiühigu "Kalev" ja paljude heasoovlike inimeste abiga saadi vajalik nõusolek.

Korraldajad aga pääsesid sellisest aeganõudvast ja vigadeohtu kandvast tegevusest nagu tuhandetele kaartidele käsitsi radade tsirkimine. Kasutusele võeti Eestis uudne radade trükkimise masin, mis osadeks lahtivõetuna Rootsi orienteerumissõprade poolt salakaubana toodi

Ilvesteade 1982. Fragment naisliidrite teekonnast. Sinisega Sarmite Gabrane (Sild) tee, kes siis kandis 2x mulluse Nõukogude Liidu meistri tiitlit ja punasega Alida Zukule (Abola) tee.

üle lahe. Trükiseadmeid NLiidu kodanikul ei tohtinud olla.

Arvo: Tol ajal tohtisid välismaa orienteerujad trennida ja võistelda ainult kahel Eesti maastikul – Harku rabas ja Pirital. Nii jäi trükimasina toonud rootslastel Ilvesteate radade headus proovimata. Ometi oli välismaalastel huvi nõukogude eksootikat proovida. Moskvalased kutsusid 1982. aastal vahetussportlastena Ilvesteadele tšehhi orienteerujaid, kes aga saabusid turistiviisiga ja tohtisid viibida ainult Viljandi linnas teatud motellis. Esimese päeva rajad said läbi joostud, aga siis pani julgeolekuteenistus külalised bussile ja saatis võistluskeskusest minema.

1983. A. V IIVESTEADE, Tabina.

678 võistkonda 2084 osavõtjaga. Võitis Tšeljabinski PI (Tatjana Kadõševa, Olga Tšerepanova, Svetlana Suhareva) ja Eesti Kalev (Leho Haldna, Urmas Kannumäe, Kalle Luuk)

Uudsenä oli kasutusel 1:10000 mõõtkaava, mis tegi informatsioonirikka kaardi hästi loetavaks.

Ilvesteade oli saanud traditsiooniga suurüritus, mida ka nõukogude nomen-

Spordiajakirjaniku karjäär on alanud: Lembitu Kuuse kommenteerib võistlust, Avo Veermäe valmistab materjali ette.

klatuur oli aktsepteerinud ja N.Liidu orienteerujad vajalikuks pidanud. Nii võis NSVL Orienteerumisföderatsiooni treenerite nõukogu esimees Lev Krohhin avalikult "Spordilehele" lausuda: "NSVL Orienteerumisföderatsioon teeb omaltpoolt kõik selleks, et viia "Ilvesteade" üleliidulise spordikomitee liinis kõige kõrgemale tasemele. Võistlus on seda väärt!"

LÄTI MV

1: 10 000

h = 2,5 m

eestlase pilgu läbi

[SIXTEN SILD]

Allkirjutanul oli septembri keskel võimalus väljaspool võistlust osaleda Läti lühiraja ja teateorienteerumise meistri-võistlustel. Saadud elamus oli väga meeldiv ja meelitas tegema võrdlust Eesti tiitlivõistlustega, mida siinkohal üritangi.

Võistluste toimumispaigaks oli valitud Kirde-Lätis Balvi ja Gulbene maakondade piiril asuv ülihea läbitavusega, männiparkmetsaga kaetud luitemaastik (meie maastikest kõlbaks võrdluseks ehk Võiste-Rannametsa maastikud). Kõige erakordsem oli sealjuures fakt, et Balvi maakonnas ei ole varem riigi meistrivõistlusi

veel peetudki. Sealset maastikuvalikut on peetud sedavõrd kasinaks ja orienteerumisaktiivi nõrgaks. Kuid sedakorda oli initsiaatoriks naabermaakonna, Aluksne, spordielu juht Vilnis Velkeris, kes Balvi linna juhtkonnale esindusliku võistluse idee "maha müüs".

Vilnis Velkeris ise on tuntud meesnagu-orkester ning esines seekord kaardi autori, rajameistri ja entusiastliku spiikeri rollis.

Vaikse perifeerse maakonnalinna juhtfiguuride õnnestunud kaasamine korraldustöösse võimaldas kasutada üsna laialdasi ressursse ja tuua sisse nii mõnegi pealtnäha mittevajaliku, kuid

efektse elemendi. Kuid vaadelgem asju kronoloogilises järjekorras.

Kohalesõiduviidad juhtisid suurelt riigimaanteelt ligi 12 km pikkuselt läbi tiheda teedevõrguga metsamasiivi. Viidad olid küll väikesed, kuid spetsiaalselt selleks otstarbeks valmistatud ja selgesti eristatavad ning neid jätkus kõikidesse teehargnemistesse. Parkimist korraldasid kaitseliitlased – Lätis massiürituste korraldamisel sageli kasutatav abijõud. Tegemist oli lausmetsamassiiviga ja ainuke võimalus parkida piki metsateed. Autode rivi sai pikk – ikkagi 700 võistlejat, mis olevat Läti MV rekord. Võrdluseks: Eesti tavaraja MVle registreerus tänavu 470 võistlejat

ja viimaste aastate lühiraja MVdel on see arv olnud ligikaudu 500-550.

Erinevalt Eesti MV autopargist võis suuri busse kokku lugeda 8 – kõik need olid saabunud eri spordikoolide lastega.

Meistrivõistlusi alustatakse Lätis endiselt piduliku avatseremoonia ja hümni mängimisega, nagu seda kunagi on tehtud ka Eestis. Üllatuseks oli väike O-teemaline sketš KPTähiseid virutava hunt Kriimsilma ja teda korralekutsuva Punamütsikese osalemisel. Etenduse tulemusena valiti Kriimsilm võistluse maskotiks. Avakõne pidas maakonnalinna volikogu esinaine isiklikult. Võistluskeskuse oli koondatud ilmselt kogu linna kultuurimaja helitehnika – neli suurt kõlarit statiivil ja helibuss koos helitehnikuga, raadiomikrofonidest ja muust sellisest rääkimata.

Finišikoridoride väljaehitamisel oli kasutatud paarsada meetrit plastvõrgust

aedu ning täiendavalt kilelinde. Kõik see oli korrektselt paigaldatud.

Puude vahele olid üles tõmmatud mitme toetajafirma reklaamplagud ning lisaks võis mitmes kohas näha spetsiaalseid suuri papptahvleid sponsorite nimedega

Start asus 2 km kaugusel ja poolel teel starti lohutas minejaid silt: “jäänud on veel vaid 1 km”. Tekkis tunne, et keegi on kõik hästi läbi mõelnud.

Stardiprotseduur sarnaneb kõiges meie omaga. Lahtiste legendite kinnitamiseks on varikatuse all terve laud käärude ja kleeplintidega. Kaardil on samuti legendid, kuid tunnusnumbreid KP järjekorranumbri juures lühirajal ei ole (teates aga küll). Igatahes on legendi lugemine vajalik ja abivahendid selle kinnitamiseks kuluvad marjaks ära.

Kaart haaratakse oma klassi ämbrist kolmepiiksulise signaali viimase – lühikese piiksu peale (meil viis piiksu ja viimane on pikk). Maastik on ülikiire ega anna rajameistrile erilisi võimalusi kavaldamiseks – planeeri kuidas tahad, ikka joostakse valdavalt otse ja ühtlaselt kiiresti.

Kogu võistluse kiireim oli oodatult mulluse EMi lühirajahõbe ja tänavuse sõjaväelaste MMi tavaraja pronks Mārtiņš Sirmāis, kes 7 km pikkusel rajal sai ajaks 29.39, mis teeb keskmiselt 4,23 minutit kilomeetri kohta! See on maailmatase. Järmise aasta EM toimub Ventspilsis maastikel, mis paljuski sarnanevad siinkirjeldatavaga ja kindlasti loodavad lõunanaabrid medalit just Sirmāisilt, kuid väga kõrget kohta ka hõbeda välja jooksnud Aluksne noormehel Edgars Bertuškis (31.15).

Vaatamata väiksemale sisemaisele konkurentsile ei ole Eesti noorte paremiku tase esialgu veel naabritest maha jäänud. Klassis H20 pälvis Timo Sild 4,5 km rajal ajaga 19.54 ülekaaluka võidu – Läti MV kulla võttis Kalvis Mihailovs ajaga 21.38 (klassis kokku 15 startinut EMV 13 vastu). Klassis H18 pidi Lauri Sild napi 7 sekundiga alla vanduma Läti meistriks tulnud välejalgsele Kārlis Dišlersile – ajad 4,1 km rajal vastavalt 18.32 ja 18.39. Starti tuli selles klassis 32 võistlejat meie 17 vastu! Kui võrrelda osavõttu veelgi nooremates klassides, siis klassides H12, H14 ja H16 olid need vastavalt 39 (EMV klass puudub), 46 (24) ja 45 (32). Suurem elanike arv – rohkem orienteerujaid, kuid suhtarvudena on näitajad üsna võrdsed.

Finiš toimis ladusalt ja tulemused pandi üles suhteliselt kiiresti. Juba siis, kui leige veega ja kapitaalselt ehitatud duši alt sai tuldud, oli tulemus üleval. Pidulik pool sisaldas veel üllatusi – nimelt toimus kohe pärast lühirajavõistlust metsa all eliitklasside esikolmikute lilletseremoonia ning medalid jagati alles õhtul Balvi kultuurimaja hästi ettevalmistatud saalis. Autasustamist saatsid tantsunumbrid linna noortelt modern- ja breiktantsuharrastajatelt. Päeva lõpetas disko, sissepääsupiletina käibis võistluse rinnanumber.

Teisel päeval toimunud teateorienteerumise meistrivõistlusel (kõigis klassides) osales 203 võistkonda, mis pidi samuti olema uus osavõtturekord. Kuna noori on naabritel rohkem, siis liitklasse teates

ei ole ja eraldi teated on kõigil klassidel HD12-18. Vaid juuniorid jooksevad koos põhiklassiga.

Ladusalt kulgenud teatejooksus jätkus meeste põhiklassis viimaste meetriteni pinget, mida hoidsid lühiraja kaks paremat, silmsidemees jooksnud Sirmāis ja Bertuškis. Otsustavaks sai suurema kogemustepagasiga Sirmāisi võimsam lõpuspurt. Noormees tunnistas ise ka, et tunneb ennast hiilgevormis olevat ja loodab seda tunnet säilitada ka viimasteks MKetappideks oktoobri alguses Šveitsis.

Külalisena võistelnud perevõistkond (Lauri, Sixten, Timo) lõpetas 29 meeskonna seas viiendana. Pronksiplats oluks teoreetiliselt jõukohane, kui avaetapi jooksjat poleks kimbutanud valusad pisted küljes, mis muutsid jooksmise raja lõpuosas võimatuks. Ankrumees seevastu jäi 8,5 km etapil lõunanaabrite liidri alla vaid napi minutiga.

Võistluste viimaseks vaatuseks – autasustamiseks jäi kohale märksa suurem hulk osalejaid, kui me Eestis oleme harjunud nägema. Rikkalikku menüüd pakkunud toitlustajal jätkus kliente korraldaja lõppsonadeni välja.

Võistluse järelkajas internetifoorumis (lätlased suhtlevad just nimelt alaliidu koduleheküljel olevas foorumis) märgiti, et riigi MV korralduse kvaliteet tõsteti uuele tasemele ja valdav oli üleüldine rahulolu. Ainsateks torisejateks jäid ilmselt suhteliselt tagasihoidlike jooksuvõimetega võistlejad, kes tahtnuks rohkem võimalusi oma tehniliste oskuste mägupanekuks. Kuid seekordne maastik nõudis lihtsalt väga suurt kiirust ega andestanud ka mõnesekundilisi vigu.

Kui veel paar aastat tagasi võis Lätis tulemusi internetis oodata mitu päeva, on nad nüüdseks meist vaata et möödagi läinud – laupäeval on tulemused üleval kella 21 ajal ja pühapäeval kella 19ks. Vastupidist meilt: Eesti MVI tuli ühe ala tulemusi tänavu oodata enam kui ööpäev.

Jääb üle soovida naabritele edukat Euroopa meistrivõistluste korraldamist juba tuleva aasta maikuu ning tihedamaid koostöösidemeid naabrite vahel!

See edendaks nii sportlikku kui ka organisatoorset taset. ♪

Dr. O-Trops Eesti meistrivõistlustel

Kõik sai alguse sellest, et millalgi augustis helises dr O-Tropsi telefon ja hääl toru teises otsas teatas ilma igasuguse sissejuhatusega: „Aeg on ennast vormi viia, meistrivad on ukse ees!”

Noh, mõnes mõttes olin meelitatud, sest väheke spordimeest minus ikkagi veel on – suvel vutt ja talvel *curling* – aga kas nüüd just meistrivõistluste tase minus pakitseb...

Siis tuli pähe küsida, kellega ma üldse räägin ja mis spordialast jutt. Helistajaks oli härra Sixten S., kes selgitas, et 01.09. ja 02.09. toimuvad Võrumaal Juudakunnas Eesti meistrivõistlused orienteerumisjooksus tavarajal ning noorte ja veteranide teatejooksud.

Selgus, et meistrivõistluste starti mind ei oodatagi, vaid hoobilt otsejones finišisse ja et SI-pulga asemel sõlmitakse mulle näpu ümber hoopis mikrofon. Mikrofoni ei olevat vaja SI-jaama torgata ja tegelikult peab sinna hoopis rääkima (üldjuhul asjast), s.t. tegema teadustaja tööd.

Sooh, dr. O teadustajaks, Kiir mõisavalitsejaks. Mis siis muud, kui tuli hakata end kiirelt o-spordi vahepealsete aastakümnete arengutega kurssi viima.

Infot ja statistikat oli palju ja abimehi vähe, sest Kuuse Lempsi uueks kireks standardtantsude kõrval oli saanud sõudmine ja see armastus oli viinud ta Münchenisse sõudmise MM-ile.

Küsimusi jätkus – mida suudab Olle Kärner, kes oli üle 2 aasta jälle EMV

tavaraja stardis, kuhu on kadunud Külli Kaljus ning mitu võistlejat vahistatakse Vene piirivalvurite poolt. Ja üldse, kes otsustas, et vanuseklassi HD35 võib juba veteranide klassiks liigitada, samas kui näiteks Harjumaa päevakutel on just selle vanuseklassi rajad hirmuäratavalt pikad, nii et siinkirjutaja peab vist kõva eripsühholoogilise ettevalmistuse läbima, et olla mõne aasta pärast valmis nimetatud vanuseklassi sisenema.

Laupäevase võistluspäeva hommikul, mil joosti tavarada, olid taevakuulid valla. Olles autoga kohale vuranud (mis oli juba iseenesest keskmise kategooria orienteerumisharjutus) ja esimese asjana loiku astunud, sain kohe aru,

et midagi on valesti. Võrreldes vanade o-huntidega nägin välja nagu Pariisi suvitaja, kummikud ja keep oleksid kohe kindlasti marjaks ära kulunud. Juba alguses leidis kinnitust ka tõsiasi, et kui mängus on tehnika, siis ta kas: a) läheb kohe katki või b) käivitamisele kulub planeeritust oluliselt kauem aega, kui planeeritud, mõnikord isegi rohkem, kui üritus ise kestab.

Võistlused toimusid. Olid võistluslikud ja pingelised. Tulemusi tuli nagu Väandrast saelaudu, nii raadioside punktist ühe kuuse all, vaatepunktist kui ka finišist. Sekundite liitmist ja lahutamist oli päris palju. Aina sai ahastada, et ei oska enam peast arvutada, kui püüdsid uuesti 54-st 23-e maha võtta.

Eelmise aasta hõbe Marek Nõmm katkestas oma jooksu põhjusel, et kaks KPD olid üksteisele liiga lähedal, nii 15

meetri ulatuses. No kuulge, see on ju 2 korda kaugust hüpata, hops-hops ja KP läbitud. Lihtne! Lehviva roosa kleidiga Eesti tänavuseks sprindikuningannaks kroonitud Annika Rihmal seekord nii hästi ei läinud. Siit moraal, Annika, ei maksa edu toonud talismanidest loobuda, lisaks oleks see olnud ju silmale ilus vaadata.

Mõnda meest oodati ja oodati, muretseti, et ei-tea-kuhu härra võib eksinud olla, plaaniti metsa kammimise operatsiooniks kaasata isegi Kaitseliit, ent siis „ujus” kusagilt välja info, et nimetatud „spartsmen” on unustanud oma katkestamisest korraldajaid teavitada ning joob juba ammu kodus õdusas miljööös kohvi. Huvitav, mis nägu oleks mees teinud, kui talle oleks kohvi kõrvale esitatud arve piirivalve lennusalgal kadunud isiku otsingute läbiviimise eest?!

Kiita tuleb aga meie vanuseklassi H 75 osavõtjaid, kus oli üllatavalt tihe ja tugev konkurents. Nad olid kõik ehtsaks tõestuseks, et Eesti mees ei ole üldsegi nii niru tervisega ega kavatsengi „oma lusikat nurka visata” veel enne pensioniea saabumist.

Kui laupäeval olid võistlejad saanud varem kaardistamata maastikust esimese maitse suhu, siis pühapäevaste teatevõistluste aegu kablutas neitsilikust maastikust korraka üle juba kõvasti üle saja o-huvilise.

Teadustaja oli vahepeal nii süvenenud OK Ilvese juunioride vanuseklassi tüdrukute käekäigu jälgimisse, et magas maha sama vanuseklassi kahe esimese meeskonna (Põlva Kobrase ja Harju KEK RSK) teatevahetused, pasundades mitukümmend minutit, et juhtimas on OK Võru oma võistkond. Kas tõesti sai siin näha esimesi märke professionaalse spordireporterite varasalvest? Oehh...

Sellised olid seekordsed lood siinpool sood. Mis on teisel pool sood, sellest edaspidi.

Teie dr O

P.S. Ja miks pakuti maitavat koduõlut alles teise päeva lõpus pärast võistlust, ah?!

KADI JÄÄGER

Hansapank Xdream

III osavõistlus pani võistlejate julguse proovile

[TÖNIS ERM]

Pühapäeval, 19. augustil toimus seiklusspordisarja kolmas osavõistlus keskusega Keila-Joal. Stardijoonel oli kogunenud 83 pika ja 151 lühikese raja kolmeliikmelist võistkonda, kokku 702 võistlejat.

Eliitrada **startis** pikale rattaetapile, mille keskel tuli läbida kontrollpunktid koopas, ööpimedas punkris, rippisilla all ja merekivil.

Järgnesid tunnine jooksuetapp, mille muutsid keerukamaks rohked tsaariaegsed Tallinna-kaitse kaevikud ning kolmveerand-tunnine rattaetapp, mille keskel tuli läbida Väana jõgi. Järgnes maleülesanne. Kanuuetapp kulges üles- ja allavoolu mööda Keila jõge, kontrollpunkti võtmiseks tuli ronida 7 meetri kõrgusele puu otsa. Kanuuetapile järgnes jooksuetapp, mille keskel tuli läbida Keila jõgi ja sooritada kaks närvekõditavat köieülesannet – tõmmata ennast mööda köisi üle Keila-Joa ja laskuda paarikümne meetriselt Türisalu pangalt. Võistluse viimaseks ülesandeks oli jalgpalli karistuslöögi sooritamine 45lt meetrilt.

Liidrid püsisid koos kogu esimese kahetunnise rattaetapi, aga esimesel jooksuetapil pudenes esikoha konkurentist Salomon X-Adventure Team. Areal Team A-mehed ja ISC Adventure Team jätkasid tihedat rebimist veel mitu tundi, kuni ISC-l õnnestus võistluse seitsmendal tunnil eest joosta. Paraku kulutasid nad liigselt aega

eelviimase kontrollpunkti otsimisega ja edu libises käest. Ehkki mõlemal võistkonnal oli veel shanss võistlus oma kasuks kallutada karistuslöövide löömisel, suutsid palli esimesena väravasse toimetada Areal Team A-mehed, kes napsasid sellega ka kolmanda osavõistluse võidu. 🎯

Eliittraja parimad

Mehed:

1. Areal Team A-mehed (Raul Kudre, Aimar Hussar, Anti Arak)	9:07.35
2. ISC Adventure Team (Rain Lond, Randy Korb, Priit Ailt)	7:09.24
3. Salomon X-Adventure Team (Urmo Alling, Heiti Hallikma, Lauri Malsroos)	7:20.50

Sega:

1. Xadventure.ee (Andres Hiimäe, Maret Vaher, Priit Viks)	7:46.14
2. Nike ACG (Erik Albast, Alar Viitmaa, Ruth Vaher)	8:21.57
3. Silja Sport (Kunнар Vahi, Sven Luks, Silja Suija)	8:23.53

Naised:

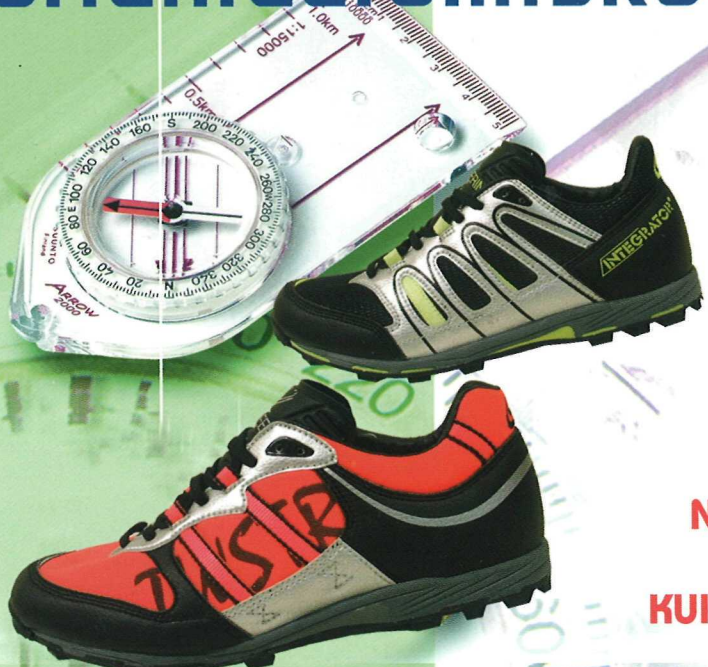
1. ISC Team (Elo Saue, Jana Kink, Pilvi-Heli Vettik)	9:22.03
2. Team Icebug (Siiri Mere, Viivi-Anne Soots, Piibe Tammemäe)	10:09.28
3. Sportland/Eluonikkaseiklus (Liina Haldna, Elisabeth Juudas, Els-Brett Heinsoo)	10:36.06

Pärast kolmandat osavõistlust püüvad üldarvestuse liidrina Areal Team A-mehed. Segavõistkondadest juhib Nike ACG. Naiste seas jagavad võrdsete punktidega liidrikohta ISC Team ja Team Icebug.

B-rama kiireimad olid meestest Merko Team, segavõistkondadest A&T Sport ja naistest Areal Team.

orienteerumiskauba osaühing

NAASTARID,
SÄÄRISED,
KAITSEPRILLID,
ABIVAHENDID
NII TIPPTEGIJALE
KUI HARRASTAJALE

Mitik Tallinna neljapäevakuni ja hooaja suurematele võistlustel.

jalas

OLWAY

SPORT

HEA VARUSTUS TAGAB RAHULOLU

Orienteerumiskauba OÜ Nurmenuku tee 9 Randvere 74001 Viimsi tel. 609 8904
 agv.koppa@mail.ee 50 46 904

Reklaami avaldamise hinnad

1. Eesti o-võistluskutsete avaldamine (must-valge):

- 1.1. suurus kuni A7 60 kr.
- 1.2. suurus kuni A6 125 kr.
- 1.3. suurus kuni A5 250 kr.
- 1.4. suurus kuni A4 500 kr.

(korduskutsete avaldamine -30%).

Värvilised võistluskutsed reklaami hinnaga.

2. Reklaami avaldamine (sisemised leheküljed):

- 2.1. suurus kuni A7 värviline 400 kr.
- 2.2. suurus kuni A6 värviline 800 kr.
- 2.3. suurus kuni A5 värviline 1600 kr.

2.4. suurus kuni A4 värviline 3200 kr.

3. Reklaami avaldamine (tagakülg) A4 värviline 4000 kr.

(kordusreklaami avaldamine -30%).
 Eesti Orienteerumislidu liikmetele

on reklaami avaldamisel soodustus -50%.

Võistlusmaastike sulgemise teadete avaldamine on tasuta.

JUHATUSE otsused

04.08.2007

Otsus nr. 552 Rahuldada EOLi tegevdirektori hr. Tõnu Lauteri lahkumisavaldus alates 01. septembrist 2007.a. Kuulutada välja avalik konkurs tegevdirektori ametikohale.

22.08.2007

Otsus nr. 553. Moodustada EOLi tegevdirektori lahkumise-ga seoses EOLi dokumentide,

materjalide ja informatsiooni üleandmis-vastuvõtukomisjon järgmises koosseisus: Arthur Raichmann (esimees), Arbo Rae, Mait Tõnisson, Tarmo Klaar (IT-materjalide osa).

01.09.2007

Otsus nr. 554 Mitte arvestada EOLi edetabelisse 06.08.2007 Merimetsas toimunud Tallinna MV sprint tulemusi seoses võistlusmää-ruste oluliste rikkumistega korraldaja süül.

Otsus nr. 555. EOLi tegev-direktori konkursi tulemused.

Valida EOLi tegevdirektori ametikohale väljakuulutatud konkursi osalejate hulgast võitjaks hr. Paul Poo puu.

EOLi juhatuse esimehel asuda koheselt hr. Paul Poo puuga läbirääkimistesse töölepingu tingimuste ja tööleasumise kuupäeva täpsustamise osas.

08.09.2007

Otsus nr. 556. WRE 2008 võistluste konkurs. EOL kuulutab välja konkursi kahe IOF edetabeli võistluse (IOF Foot-O World Ranking Event) läbiviimiseks 2008. a. Korraldusõiguse tasu tasub

EOL. Sooviavalduste esitamise viimane tähtaeg 25. september 2007. a.

10.09.2007

Otsus nr. 557. Kinnitada Eesti koondis Baltic Junior Cup võistlustele 29.-30.09.2007 Jürmalas, Läti järgmises koosseisus:

D16:

Kadi-Liis Minn JOKA
 Agnes Vask OK Ilves
 Katrin Vinkel OK West
 Britta Panker OK Ilves
 Sigrid Ruul JOKA

D18:

Nele Taba OK Ilves
 Helena Heinväli OK Põlva

Kobras

Triin Aedmäe OK Põlva

Kobras

Piibe Tammemäe OK

Orvand

Karmen Ainek OK Võru

D20:

Mariann Sulg OK Orvand
 Eleri Hirv OK Võru
 Ly Trei OK Põlva Kobras
 Grete Gutmann RAE
 Eva-Maria Ehala RAE

Jurmalas selgusid Balti karikavõitjad

Riia lähistel Jurmalas toimunud noorte ja juunioride Balti karikavõistlustel olid kolme Balti riigi 16-20aastaste noorte võistkondadele konkurentsi pakumas Poola ja kahe Rootsi maakonna noored.

Individuaalselt võitis juunioridest esikoha Timo Sild, kokkuvõttes tuli Eesti kolmandaks. Neidude juunioride vanuseklassis tuli hõbedale Grete Gutmann. Pjedaastalile jõudsid veel tüdrukute W16 vanuseklassis Sigrid Ruul (2. koht) ning noormeeste M-16 vanuseklassis Kenny Kivikas (3.koht).

Teatejooksus sai Eesti esindusvõistkond koosseisus Lauri Sild, Triin Aedmäe, Sigrid Ruul, Kenny Kivikas, Grete Gutmann ja Timo Sild neljanda koha.

Koondarvestuses liideti teatejooksu ning kõikide klasside tavaraja kolm paremat aega. Esikoht kuulus Leedule, seitsme minutiga jäi alla koduseinte toetusel võistelnud Läti. Eesti järel tulid neljandaks Smålandi noored, viiendaks Poola ning kuundaks Skåne ja Hallandi maakonna ühendvõistkond.

Baltic Junior Cup 2007 TULEMUSED

W16 4,8 km; 18 KP		25.Raido Mitt	Eesti	51.06
2.Sigrid Ruul	Eesti	32.49		
11.Britta Panker	Eesti	35.03		
16.Katrin Vinkel	Eesti	38.33		
21.Agnes Vask	Eesti	40.16		
23.Kadi-Liis Minn	Eesti	41.04		
W18 6,6 km; 21 KP		M18 8,3 km; 23 KP		
10.Triin Aedmäe	Eesti	50.55		
11.Helena Heinväli	Eesti	52.09		
16.Karmen Alnek	Eesti	53.35		
18.Piibe Tammemäe	Eesti	54.29		
27.Neile Taba	Eesti	59.09		
W20 6,9 km; 21 KP		M20 10,8 km; 28 KP		
2.Grete Gutmann	Eesti	48.13		
4.Eleri Hirv	Eesti	49.26		
6.Ly Trei	Eesti	50.10		
14.Eva-Maria Ehala	Eesti	52.29		
17.Mariann Sulg	Eesti	54.30		
M16 7,3 km; 21 KP		1.Timo Sild	Eesti	54.08
3.Kenny Kivikas	Eesti	43.36		
10.Aleksandr Shved	Eesti	46.10		
18.Sergei Rjabõshkin	Eesti	48.52		
		5.Lauri Tammemäe	Eesti	56.13
		12.Martin Simpson	Eesti	58.58
		16.Jaagup Truusalu	Eesti	1:00.15
		17.Mattias Rennel	Eesti	1:02.57
		Kokkuvõtte		
		1.Leedu		20:08.27
		2.Läti		20:15.47
		3.Eesti		21:01.17
		4.Småland		21:04.43
		5.Poola		21:30.56
		6.Skåne/Halland		22:00.06

H16

Raido Mitt OK Põlva Kobras
Kenny Kivikas OK Ilves
Sergei Rjabõshkin SRD
Tauno Tiirats OK Ilves
Aleksandr Shved SRD

M18

Lauri Sild OK Võru
Kristo Heinmann OK Ilves
Priit Randmann Rakvere
Erki Pellja JOKA
Kaspar Kork OK Põlva Kobras

M20

Timo Sild OK Võru
Martin Simpson OK Põlva Kobras
Lauri Tammemäe OK Orvand

Jaagup Truusalu KAPE
Mattias Rennel Harju KEK

19.09.2007

Otsus nr. 558. Eesti Orienteerumislid kuulutab välja konkursi stipendiumile Edukas Treener.

Stipendiumi taotlemiseks tuleb Eesti Orienteerumislidule esitada vabas vormis taotlus, millele peavad olema lisatud CV ja ülevaade oma tegevusest 2007. aastal.

Taotluste esitamise tähtaeg on 28. september 2007. a.

**UUENDA
OMA
HAARET!**
MULTISPORDI JALANÕUD
eriti rasketesse tingimustesse

Kui kiiresti liikumine on tähtis
MR2 BUGrip®

Kerge kaalu ja suurepärase omadustega jooksujalanõu. Koos BUGrip® tehnoloogia "arukate" naastude ja paelte sidumissüsteemiga on jalg kindlalt fikseeritud, saavutatamaks optimaalset kontrolli suurte kiirustel ja ka väga rasketel maastikel. Neile kellele meeldib liigsete detailide puudumine, et jooksuking oleks minimaalse kaaluga.

ICEBUG®
GRIP TECHNOLOGIES

2006 SEIKLUSSPORDI MM AMETLIK SPONSOR

ICEBUG ametlik maaletooja Eestis: MATKaSPORT

MATKaSPORT Järve, Pärnu mnt. 234, Tallinn, Järve kaubanduskeskuses, E-P IO-20
MATKaSPORT Pärnu, Lai tn. 10, Pärnu, Port Arturi juures, E-R IO-18, L IO-16

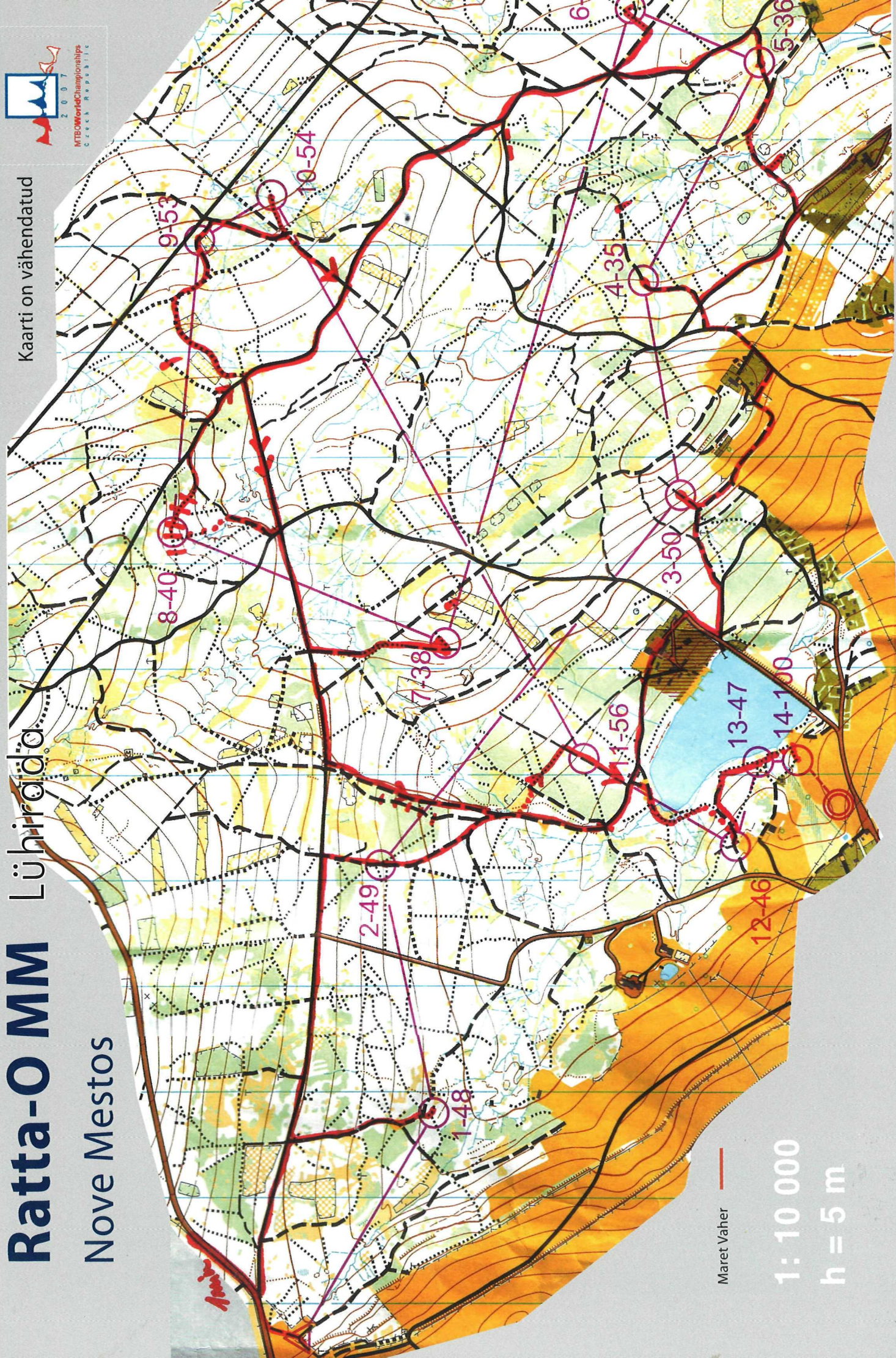

Ratta-O MM

Lühirada

Novo Mestos

Kaarti on vähendatud

Maret Vaher

1: 10 000

h = 5 m